

Synopsis van de Bijbel: Hebreeën

door: J.N. Darby

Hebreeën 1-13

Inleiding

De belangrijke aard van de brief aan de Hebreeën vereist dat we hem met bijzondere zorg onderzoeken. Hij heeft zijn eigen heel onderscheiden plaats. Deze brief geeft geen voorstelling van de christelijke positie als zodanig, gezien als de vrucht van soevereine genade, en van het werk en de opstanding van Christus, of (gezien) als het resultaat van de vereniging van christenen met Christus, de leden van het lichaam met het Hoofd - een eenheid die hun het genot schenkt van alle voorrechten die zij in Hem bezitten. Maar het is een brief waarin iemand die werkelijk het gehele bestek van het christendom heeft begrepen (gezien als dat wat de christen in Christus zijn plaats geeft voor God, hetzij persoonlijk, hetzij als lid van het lichaam), toch van hier beneden uit ziet op de Heer in de hemel. En deze brief stelt ons Zijn Persoon en Zijn ambten voor als tussen ons en God in de hemel, terwijl wij in zwakheid op aarde zijn, met het doel om ons (die op aarde wandelen) los te maken van alles wat ons in godsdienstig opzicht aan de aarde kan binden. Zelfs wanneer - zoals dat het geval was bij de Joden - die band door God Zelf was voorgeschreven.

Deze brief toont ons Christus in de hemel, en laat ons bijgevolg zien dat onze godsdienstige verbindingen met God *hemels* zijn, al zijn we zelf nog niet persoonlijk in de hemel en worden we ook niet gezien als verenigd met Christus daar. Iedere band met de aarde is verbroken, zelfs terwijl wij op aarde wandelen. Uit de aard der zaak ontvangen we dit onderwijs in een brief die aan de Joden werd gericht, omdat hun godsdienstige verhoudingen aards waren geweest, en tevens op plechtige wijze door God Zelf waren vastgesteld. De heidenen hadden wat hun godsdiensten betreft, geen formele betrekkingen dan alleen met demonen.

In het geval van de Joden was deze breuk met de aarde van zoveel ernstiger aard, des te volstrechter en beslissend, doordat de verhouding goddelijk was geweest. Deze verhouding moest volkomen worden erkend en geheel en al worden opgegeven. Hier niet omdat de gelovige gestorven en weer opgestaan is in Christus, maar omdat Christus in de hemel de plaats inneemt van alle aardse schaduwen en inzettingen. God Zelf, die de inzettingen van de wet had ingesteld, legde

nu andere verbindingen die van heel andere aard waren; maar het was toch dezelfde God.

Dit feit geeft de reden dat Hij zijn betrekkingen met Israël hierna hervatten zal, wanneer het volk hersteld zal zijn en in het genot van de beloften. Niet dat deze brief ze beschouwt als werkelijk op die grondslag; integendeel er wordt juist aangedrongen op wat *hemels* is, en op een wandel *door het geloof*, zoals van Abraham en anderen die niet ontvingen wat beloofd was. Maar deze brief stelt beginselen vast die toegepast kunnen worden op die positie, en in een of twee plaatsen wordt ruimte gelaten (en moet ook ruimte gelaten worden) voor deze uiteindelijke zegening van het volk. De brief aan de Romeinen kan in het rechtstreekse onderwijs dat die brief geeft, deze ruimte niet laten voor de zegeningen die specifiek voor het Joodse volk zijn. Uit het oogpunt van de Romeinenbrief zijn allen evenzeer zondaars en allen in Christus zijn tezamen gerechtvaardigd voor het aangezicht van God in de hemel. Met het doel dat in de brief aan de Efeziërs beoogd wordt, kon er daar nog minder plaats zijn om te spreken over de toekomstige zegening van het volk van God op aarde. Die brief beschouwt de christenen alleen als verenigd met hun hemelse Hoofd als Zijn lichaam; of als de woonplaats van God op aarde door de Heilige Geest.

Romeinen 9-11 toont de verenigbaarheid aan van dit heil (dat, omdat het van God was, zonder onderscheid voor allen was) met de trouw van God aan de beloften die Hij gedaan had aan Zijn volk. Dit hoofdstuk spreekt nog duidelijker over de dingen die we nu bespreken dan de brief aan de Hebreeën; het laat ons zien dat Israël - zij het ook op andere wijze dan vroeger - zijn plaats weer zal innemen in de lijn die eigen is aan de erfgenamen van de belofte. Een plaats die door hun zonde gedurende een tijd gedeeltelijk onbezet bleef, om op de grondslag van het geloof het inbrengen van de volken in deze gezegende successie toe te staan. We vinden dit in Romeinen 11. Maar het doel in beide brieven is, de gelovigen geheel en al van de aarde af te zonderen en hen, wat de godsdienst betreft, in verbinding te brengen met de hemel. In de brief aan de Romeinen betreft het hun persoonlijke voorstelling aan God door middel van vergeving en goddelijke gerechtigheid. In Hebreeën betreft het de middelen die God heeft ingesteld, opdat de gelovige in zijn wandel

hier beneden zal ervaren dat zijn tegenwoordige betrekkingen met de hemel gehandhaafd blijven en dat zijn dagelijkse verbinding met God ongeschonden in stand wordt gehouden. Ik zeg: in stand wordt gehouden, omdat dit het onderwerp van de brief is ¹, maar er moet aan toegevoegd worden dat de verhoudingen van de gelovige tot God op deze grondslag tot stand zijn gebracht door goddelijke openbaringen, die de wil van God en de voorwaarden meedelen waarop het Hem behaagt Zich met Zijn volk te verbinden.

We moeten ook dit opmerken: al wordt in de brief aan de Hebreëen de relatie van het volk tot God op een nieuwe grondslag gesteld, gegrond op de hemelse positie van de Middelaar, toch wordt het zo gezien dat die verhoudingen al bestonden. God handelt met een volk dat Hij al kent. Hij richt Zich tot personen die tot Hem in betrekking staan, en die al gedurende een lange periode de plaats innemen van een volk dat God uit de wereld had genomen voor Zichzelf. Het is niet, zoals in Romeinen, zondaars zonder wet, of overtreders van de wet, tussen wie geen onderscheid is, omdat allen evenzeer tekort komen aan de heerlijkheid van God, allen evenzeer kinderen waren van de toorn. Ook is het niet, zoals in Efeze, een geheel nieuwe schepping die tevoren onbekend was. Zij hadden iets beters nodig; maar degenen tot wie hier in Hebreëen het woord gericht wordt, hadden dat betere nodig omdat zij in betrekking stonden tot God en de aard van hun betrekking tot God *niets tot volmaaktheid had gebracht*. Zij bezaten in feite niets anders dan schaduwen en afbeeldingen, en toch was het een volk dat in betrekking stond tot God. Velen van hen zouden misschien de nieuwe wijze van zegenen en genadeverlening afwijzen, en daardoor verloren zijn; maar het wordt zo gezien dat de verbinding tussen God en het volk blijft bestaan; maar, nu de Messias is geopenbaard, kan iemand alleen een plaats hebben onder dat volk als hij de Messias erkent.

Voor een goed begrip van deze brief is het heel belangrijk dat we dit punt goed vatten, namelijk dat de brief gericht is aan Hebreëen, op grond van een

---

¹ Men zal, denk ik, wel merken dat de uitoefening van het hemelse priesterschap in Hebreëen niet toegepast wordt op het geval van iemand die in de zonde is gevallen. Het is opdat wij barmhartigheid ontvangen en genade vinden tot tijdige hulp. Het priesterschap spreekt van toegang tot God, daar wij daar boven de Hogepriester hebben; en die hebben we altijd. Het geweten is altijd volmaakt (hst. 9 en 10) wat betreft de toerekening van zonden, en gaat zo tot God. In 1 Johannes waar van gemeenschap sprake is, die door de zonde onderbroken wordt, hebben wij een Voorspraak bij de Vader als iemand gezondigd heeft – ook dit is gegrond op Zijn volmaakte rechtvaardigheid en Zijn zoenoffer. Het priesterschap van Christus brengt een volmaakt hemels standpunt bij God overeen met een toestand van zwakheid, een voortdurende neiging om tekort te schieten op aarde – het geeft troost en afhankelijkheid op de weg door de woestijn.

verhouding die nog altijd bestond ², al bleef die alleen van kracht in zoverre zij de Messias erkenden, die er de hoeksteen van was. Vandaar dat de eerste woorden hun huidige toestand verbinden met voorafgegangene openbaringen, in plaats dat alle verbinding verbroken wordt en iets nieuws wordt ingevoerd dat tot dan toe niet geopenbaard was. Enige opmerkingen over de vorm van de brief zullen ons helpen die beter te begrijpen.

De brief bevat niet de naam van de schrijver. De reden hiervan is treffend en merkwaardig, en wel dat volgens deze brief de Heer Zelf de Apostel van Israël was. De apostelen die Hij zond, gebruikte Hij slechts om Zijn woorden te bevestigen door ze aan anderen over te leveren, terwijl God hun getuigenis bevestigde door wonderen en tekenen te geven. Dit maakt dat we ook begrijpen dat – hoewel de Heer als Priester in de hemel is, om daar Zijn priesterschap uit te oefenen, en om de verhouding van het volk tot God op deze nieuwe grondslag te vestigen – toch de mededelingen van God aan Zijn volk door middel van de Messias al begonnen waren toen Hij op aarde leefde te midden van hen. Bijgevolg was de aard van hun relatie niet vereniging met Hem in de hemel; maar een relatie tot God op grond van goddelijke mededelingen en van de dienst van een Middelaar bij God.

Bovendien is dit bijbelboek eer een verhandeling of een redevoering dan een brief, die de schrijver in de uitoefening van zijn apostelambt aan gelovigen richtte met wie hij persoonlijk in verbinding stond. De schrijver neemt veeleer de plaats in van leraar dan van apostel. Ongetwijfeld staat hij op het hoge standpunt van de hemelse roeping, als hij tot hen spreekt, maar wat hij zegt staat in verband met de feitelijke positie van het Joodse volk; dit gebeurde evenwel met het doel gelovigen ten slotte te doen begrijpen, dat zij die positie op moesten geven. De tijd van het oordeel over het volk naderde; en in verband hiermee was de verwoesting van Jeruzalem van grote betekenis, omdat daardoor alle uiterlijke betrekkingen tussen God en het Joodse volk werden verbroken. Er was geen altaar of offerande meer, geen priester of heiligdom. Toen werd door het oordeel iedere verbinding verbroken, en deze blijft verbroken totdat de relatie opnieuw gevormd zal worden onder het nieuwe verbond in overeenstemming met de genade.

Verder zullen we bemerken, dat er meer sprake is van tegenstellingen dan van vergelijkingen. Hij maakt een vergelijking met behulp van het voorhangsel; maar toen sloot het de toegang tot het heiligdom af, en nu is het een nieuwe en levende weg in het heiligdom. Zo ook met de offeranden; toen werd de offerande herhaald om aan te duiden dat de zonden er nog steeds

---

² Hij heiligt het volk door Zijn eigen bloed. Zij achtten het bloed van het verbond, waardoor zij geheiligd waren, onrein. In Hebreëen is geen sprake van het heiligmakende werk van de Geest in de gelovige; al zijn er vermaningen om heiligheid na te jagen.

waren, nu is er één offer voor altijd zodat er geen gedachtenis van zonden is; en dit geldt voor iedere belangrijke bijzonderheid.

De schrijver van deze brief (ik twijfel er niet aan dat het Paulus was, maar dit is van weinig belang) gebruikte andere motieven dan dat van het naderende oordeel, om de gelovige Joden ertoe te bewegen hun Joodse betrekkingen te laten varen. Hij spoorde hen echter aan om deze stap te doen; en het oordeel stond voor de deur. Tot nu toe hadden zij het christendom verbonden met het Jodendom; er waren duizenden christenen geweest die ijveraars waren voor de wet. Maar God stond op het punt dat systeem geheel en al teniet te doen – in feite was het al geoordeeld doordat de Joden Christus verwierpen, en doordat zij zich verzetten tegen het getuigenis van de Heilige Geest. Onze brief spoort gelovigen aan om helemaal uit dat systeem te gaan en de smaad van de Heer te dragen door hun een nieuwe grondslag voor te stellen voor hun betrekking tot God, in een Hogepriester die in de hemelen is. Tegelijkertijd verbindt deze brief alles wat erin gezegd wordt met het getuigenis dat God door de profeten gaf, door de middelaar Christus, de Zoon van God, die tijdens Zijn leven op aarde sprak, hoewel Hij nu spreekt van de hemel.

Zo wordt de nieuwe positie duidelijk voorgesteld, maar er wordt ook vastgesteld dat er een ononderbroken samenhang is met de vroegere positie. En door middel van het *nieuwe* verbond zien wij ook iets van de samenhang die er is met de toekomstige positie – waardoor een andere stand van zaken, de toestand in het duizendjarig rijk, verbonden wordt met al Gods handelingen met het volk; al wordt in de brief geleerd en uiteengezet wat de positie is van gelovigen (van het volk), die tot stand is gekomen door de openbaring van een hemelse Christus van Wie elke verbinding tussen hen en God afhankelijk was. Zij moesten de legerplaats uitgaan; maar dat moest aangezien Jezus, opdat Hij door Zijn eigen bloed het volk zou heiligen, *buiten de poort* geleden had. Want er is hier geen blijvende stad: wij zoeken een stad die toekomstig is. De schrijver zelf plaatst zich te midden van het overblijfsel van het volk, als een van hen. Hij geeft onderwijs met het volle licht van de Heilige Geest, maar niet aan degenen tot wie hij als apostel was gezonden, met het apostolisch gezag dat zo'n zending hem ten opzichte van hen zou hebben verleend. Men zal begrijpen dat we dit zeggen met het oog op de relatie waarin de briefschrijver stond, en niet met het oog op de ingeving (inspiratie) waardoor hij schreef.

Terwijl de schrijver spreekt over het meegevoel van Christus en over Zijn lijden, om aan te tonen dat Hij kan meelijden met de lijdenden en beproefden, brengt deze brief pas geheel aan het einde Zijn vernedering en de smaad van het kruis naar voren - Zijn heerlijkheid is dan voorgesteld - en daarna spoort de schrijver de Joden aan Hem te volgen en Zijn smaad te dragen.

De heerlijkheid van de Persoon van de Messias, Zijn meegevoel, Zijn hemelse heerlijkheid, worden op de voorgrond gesteld om het wankelende geloof van de

Joodse christenen te versterken, en hun kracht te geven in hun christelijke positie, opdat ze de ware aard van deze positie zouden zien; en opdat zij zelf, verbonden met de hemel en bevestigd in hun hemelse roeping, zouden leren het kruis te dragen en zich af te scheiden van de godsdienst van het vlees, en niet terug te keren tot een Jodendom dat op het punt stond te verdwijnen.

We moeten dus verwachten dat we in deze brief zullen vinden: de aard van de betrekkingen tot God, die gevormd zijn door de openbaring van de Messias in de positie die Hij in de hoge had ingenomen; en niet de leer van een nieuwe natuur; wel: het naderen tot God in het heiligdom, wat in het Jodendom onmogelijk was, maar niet: de openbaring van de Vader, of de vereniging met Christus in de hoge.

Hij spreekt tot personen die bekend waren met de voorrechten van de vaderen. God had op verschillende tijden en op verschillende manieren door de profeten tot de vaderen gesproken; en nu aan het einde van die dagen, dat wil zeggen, aan het einde van de dagen van de Israëlitische bedeling waarin de wet van kracht had moeten zijn; aan het einde van de tijden waarin God de betrekking met Israël handhaafde (terwijl Hij de betrekkingen met een ongehoorzaam volk onderhield door middel van profeten) - aan het einde nu van die dagen had God gesproken in de Persoon van de Zoon. Er is geen breuk om een geheel nieuw systeem te beginnen. De God die vroeger door de profeten had gesproken, voer nu voort te spreken in Christus.

God sprak niet slechts door heilige mannen te inspireren (zoals Hij eerder gedaan had), opdat zij Israël terug zouden roepen tot de wet en om de komst van de Messias aan te kondigen. Hij Zelf had gesproken als de Zoon, of in (Zijn) Zoon. We zien meteen dat de auteur de openbaring van Gods gedachten die Jezus gaf ³ verbindt met de vroegere woorden die door de profeten tot Israël werden gericht. Hij zegt: God heeft gesproken tot ons (zich vereenzelvigende met zijn volk), zoals Hij tot onze vaderen heeft gesproken door de profeten. De Messias had gesproken, de Zoon van Wie de Schriften al getuigd hadden. Dit biedt een gelegenheid om, in overeenstemming met de Schriften, de heerlijkheid te ontvouwen van de Messias, van Jezus, met betrekking tot Zijn Persoon en tot de plaats die Hij had ingenomen. En hier moeten we steeds bedenken dat het de Messias is over Wie hij spreekt – Hij, die eens op aarde sprak. Wel maakt hij Zijn goddelijke heerlijkheid bekend; maar het is de heerlijkheid van Hem die gesproken heeft, die hij uiteenzet, de heerlijkheid van

---

³ We zullen zien dat hij, hoewel hij van het begin af al laat zien dat de Persoon die het onderwerp van zijn verhandeling was, is gaan zitten aan de rechterhand van God, toch ook spreekt over de mededelingen van de Heer toen Hij op aarde was. Maar zelfs hier is het in tegenstelling tot Mozes en de engelen, daar het veel uitnemender is. Het is allemaal met het oog op de bevrijding van de gelovige Hebreëen uit het Jodendom.

de Zoon, die verschenen was in overeenstemming met de beloften die aan Israël waren gedaan.

Deze heerlijkheid is tweeledig en staat in verband met de tweevoudige dienst van Christus. Het is de goddelijke heerlijkheid van de Persoon van de Messias, de Zoon van God. Het plechtige gezag van Zijn Woord staat in verbinding met deze heerlijkheid. En dan is er de heerlijkheid die volgens de raadsbesluiten van God aan Zijn *mensheid* is verleend: de heerlijkheid van de Zoon des mensen; een heerlijkheid die verbonden is met Zijn lijden gedurende Zijn verblijf hier beneden, dat Hem geschikt maakte om een priesterschap uit te oefenen waarin Hij barmhartig kan zijn en begrip kan tonen voor de noden en beproevingen van Zijn volk.

Deze twee hoofdstukken vormen de grondslag van heel de leer van de brief. In hoofdstuk 1 vinden we de goddelijke heerlijkheid van de Persoon van de Messias, in hst. 2:1-4 (waar het onderwerp wordt voortgezet) het gezag van Zijn Woord; en van hst. 2:5-18 Zijn heerlijke mensheid. Als Mens worden Hem alle dingen onderworpen; niettemin, voor Hij verheerlijkt werd, nam Hij deel aan al het lijden en aan al de verzoeken waaraan de heiligen, wier natuur Hij had aangenomen, onderhevig zijn. Met deze heerlijkheid is Zijn priesterschap verbonden: Hij kan hun die verzocht worden te hulp komen, waarin Hij zelf geleden heeft toen Hij verzocht werd. Zodoende is Hij de Apostel en de Hogepriester van het "geroepen" volk.

Bij deze tweevoudige heerlijkheid wordt nog een bijkomende heerlijkheid gevoegd: Hij is Hoofd, als Zoon, over Gods huis, en bezit dit gezag als Degene die alles heeft geschapen, evenals Mozes als dienaar gezag had in het huis van God op aarde. De gelovigen nu, tot wie de geïnspireerde schrijver zich richtte, waren dit huis, als zij tenminste de belijdenis van Zijn Naam tot het einde toe vast hielden. Want voor de bekeerde Hebreëen bestond het gevaar dat ze hun vrijmoedigheid kwijtraakten, omdat er niets was dat ze met hun ogen konden zien als de vervulling van de beloften. Bijgevolg volgen vermaningen (hst. 3:7 tot 4:13), die betrekking hebben op de stem van de Heer, die het Woord van God te midden van het volk bracht, opdat zij hun hart niet zouden verharderen.

Vanaf hoofdstuk 4:14 is het behandelde onderwerp het *priesterschap*, en dit leidt tot de waarde van de offerande van Christus, maar brengt ook terloops de twee verbonden ter sprake, terwijl nadruk gelegd wordt op de verandering van de wet als een noodzakelijk gevolg van de verandering van het priesterschap. Dan komt de waarde van het offer heel duidelijk in tegenstelling te staan tot de schaduwen die bij het oude verbond hoorden; en waarop, evenals op het bloed dat bij die schaduwen werd gestort, het verbond zelf was gegrond. Dit onderricht betreffende het priesterschap gaat door tot het einde van vers 18 van hoofdstuk 10. De vermaningen die daarop gegrond worden, leiden tot het beginsel van de volharding van het geloof en dit leidt tot hoofdstuk 11, waarin hij de wolk van getuigen de revue laat passeren, terwijl hij ze bekroont met het voorbeeld van Christus Zelf, die de hele loopbaan van

het geloof voleindigde ondanks alle veranderingen, en die ons laat zien, waar dit moeitevolle maar heerlijke pad eindigt (hst. 12:2).

Van hoofdstuk 12:3 af gaat hij meer in bijzonderheden op de beproevingen in die op de weg van het geloof worden gevonden, en hij geeft de ernstigste waarschuwingen met betrekking tot het gevaar voor hen die zich onttrekken, en de kostelijkste bemoedigingen voor hen die op dat pad volharden, terwijl hij uiteenzet in welke betrekking wij door genade gebracht zijn. En in hoofdstuk 13 vermaant hij ten slotte de gelovige Hebreëen betreffende diverse bijzonderheden, en vooral wat het feit betreft dat zij zonder terughoudendheid de christelijke positie onder het kruis moesten innemen. Hij legt daarbij de nadruk op het feit dat alleen de christenen de ware eredienst voor God hadden, en dat zij die verkozen in het Jodendom te blijven geen recht hadden om daaraan deel te nemen. Kortom, hij wenst dat zij zich vastbesloten van een reeds geoordeeld Jodendom afscheiden, de hemelse roeping volgen en het kruis hier beneden dragen. Het was nu een *hemelse roeping*, en het pad was een pad van *geloof*.

Dat is de korte samenvatting van onze brief. We keren nu terug tot de studie van de hoofdstukken in bijzonderheden.

Hoofdstuk 1

We hebben al gezegd dat we in hoofdstuk 1 de heerlijkheid vinden van de Persoon van de Messias, de Zoon van God, door Wie God tot het volk heeft gesproken. Als ik zeg 'tot het volk', is het vanzelfsprekend dat we begrijpen dat de brief gericht is aan het gelovige overblijfsel, deelgenoten, wordt er gezegd, van de hemelse roeping; maar zij worden beschouwd als degenen die alleen de ware plaats van het volk innemen. Dit is een onderscheiding die aan het overblijfsel wordt verleend, met het oog op de positie die de Messias heeft ingenomen in verbinding met Zijn volk, tot wie Hij in eerste instantie kwam. Hij bemoedigt het beproefde en verachte overblijfsel, gezien als degenen die werkelijk de plaats van het volk innamen; hun geloof wordt geschraagd door de ware heerlijkheid van hun Messias, die voor het natuurlijk oog is verborgen, en alleen het voorwerp is van geloof.

"God", zegt de geïnspireerde schrijver, terwijl hij zichzelf te midden van de gelovigen van het geliefde volk plaatst, "heeft tot ons gesproken in de Persoon van de Zoon". Psalm 2 had de Joden ertoe moeten brengen om *de Zoon* te verwachten, en uit Jesaja 9 hadden zij zich een goed begrip kunnen vormen van Zijn heerlijkheid, en ook uit andere Schriftplaatsen die hun leraars werkelijk op de Messias toepasten, zoals de rabbijnse geschriften nu nog bewijzen. Maar dat Hij in de hemel was, en Zijn volk niet had verheven door hen in het bezit te stellen van de aardse heerlijkheid - dat kwam niet overeen met de vleselijke toestand van hun hart.

De hemelse heerlijkheid, deze ware positie van de Messias en Zijn volk, in verband met het goddelijke recht dat Hij erop heeft dat zij naar Hem luisteren, en dat de engelen zelf hem aanbidden, wordt hier zo bewonderenswaardig voorgesteld, waar de Heilige Geest op zo'n oneindig kostelijke wijze, de goddelijke heerlijkheid van Christus naar voren brengt, met het doel Zijn volk aan te sporen in een hemelse positie te geloven. In hetgeen volgt wordt tevens Zijn volmaakt meegevoel als Mens met ons uiteengezet, om hen te bewaren in gemeenschap met de hemel, ondanks de moeilijkheden van hun weg op aarde.

Al vinden we in de brief aan de Hebreëen dus niet de gemeente, behalve in een opsomming in hoofdstuk 12 van allen die deel hebben aan de heerlijkheid van het duizendjarig rijk, de Heiland van de gemeente wordt er wel voorgesteld in Zijn Persoon, Zijn werk, en Zijn priesterschap. Dit is uiterst kostelijk voor onze harten en ons geestelijk verstand. En de hemelse roeping op zichzelf wordt in bijzonderheden uiteengezet.

Het is ook hoogst belangwekkend te zien hoe het werk van onze Heiland dat Hij voor ons volbracht, een deel vormt van de openbaring van Zijn goddelijke heerlijkheid. "God heeft gesproken in de Zoon", zegt de geïnspireerde schrijver van onze brief. Hij is dan deze Zoon. Eerst wordt van Hem gezegd dat Hij de Erfgenaam is van alle dingen. Hij zal als Zoon alles wat bestaat in heerlijkheid bezitten. Dat zijn de besluiten van God. Bovendien, door Hem heeft God de werelden geschapen⁴. Heel het uitgestrekte systeem van dit heelal, die onbekende werelden die op Gods bevel hun baan beschrijven in de oneindig ruimte, om de heerlijkheid te openbaren van een Schepper-God, zijn het werk van de hand van Hem, die tot ons gesproken heeft: de goddelijke Christus.

Het licht van de heerlijkheid van God werd zichtbaar in Hem: Hij is de volmaakte uitdrukking van Zijn wezen. We zien God in Hem, in alles wat Hij zei, in alles wat Hij deed, in Zijn Persoon. Bovendien draagt Hij door de macht van Zijn woord alles wat bestaat. Hij is dus de Schepper. God is geopenbaard in Zijn Persoon. Hij draagt alle dingen door Zijn woord, dat een goddelijke kracht bezit. Maar dit is niet alles (want we spreken nog steeds over de Christus), er is nog een ander deel van Zijn heerlijkheid, weliswaar goddelijk, toch geopenbaard in de menselijke natuur. Hij die dit alles was wat we zojuist gezien hebben, is gaan zitten aan de rechterhand van de Majesteit in de hoge, toen Hij door

Zichzelf (terwijl Hij Zijn eigen heerlijkheid⁵ volmaakte, en tot Zijn eigen eer) de reiniging van onze zonden had tot stand gebracht.

Hier hebben we volledig de persoonlijke heerlijkheid van Christus. Hij is feitelijk de Schepper, de openbaring van God, Degene die alle dingen in stand houdt door Zijn woord. Hij is de Verlosser, Hij heeft door Zichzelf ons van onze zonden gereinigd. Hij is gaan zitten aan de rechterhand van de Majesteit in de hoge. Het is de Messias die dit alles is. Hij is de Schepper, maar Hij is Degene die Zijn plaats heeft ingenomen in de hemelen aan de rechterhand van de Majesteit, nadat Hij de reiniging van onze zonden had tot stand gebracht. We bemerken wel hoe deze ontvouwing van de heerlijkheid van Christus, de Messias, betreffende Zijn Persoon of Zijn positie, een ieder die erin geloofde buiten het Jodendom zou plaatsen, terwijl er een ononderbroken samenhang is met de Joodse beloften en verwachtingen. Hij is God, Hij is neergekomen uit de hemel. Hij is daarheen opgevaren.

Zij nu, die zich aan Hem verbonden, bevonden zich ook in een ander opzicht boven het Joodse systeem. Dat systeem werd verordend in verband met engelen; maar Christus heeft een positie ingenomen, veel hoger dan die van engelen, omdat Hij als Zijn geheel eigen erfdeel een naam heeft ('naam' wil zeggen: de openbaring van wat Hij is) die veel uitnemender is dan die van engelen. Hierna haalt de schrijver van deze brief uit het Oude Testament diverse passages aan die van de Messias spreken, om aan te tonen wat Hij is in tegenstelling met de natuur en de betrekkelijke positie van engelen. Het is duidelijk welk gewicht deze teksten hadden voor een bekeerde Jood, en het is voor ons gemakkelijk in te zien hoe geschikt deze bewijsvoering was voor hen, want de Joodse bedeling stond volgens hun eigen geloof onder het beheer van engelen – een geloof dat volkomen op het Woord gegrond was⁶.

En tevens bewezen *hun eigen Schriften* dat de Messias een veel uitnemender en verhevener positie zou innemen dan de engelen, in overeenstemming met de rechten die Hem krachtens Zijn natuur toebehoorden, en in overeenstemming met de raadsbesluiten en de openbaring van God: zodat zij, die zich één maakten met Hem, in verbinding werden gebracht met datgene wat de wet en alles wat daarop betrekking had, geheel en al in de schaduw stelde – ook wat betrekking had op de Joodse bedeling, die er niet van kon worden gescheiden, en waarvan de heerlijkheid het karakter had van die van de engelen. De heerlijkheid van het christendom (en hij spreekt tot hen die erkennen dat Jezus de Christus is) stond zover boven de heerlijkheid

---

⁴ Sommigen hebben een bijzondere uitleg gegeven aan het woord vertaald met "werelden"; maar het is zeker dat dit woord door de Zeventig (d.w.z. in het Helleense of schriftuurlijke Grieks) gebruikt wordt voor de stoffelijke werelden.

---

⁵ Het Griekse werkwoord heeft hier een bijzondere vorm, waardoor het een weerkerende betekenis heeft, zodat hetgeen verricht wordt terugkeert tot Hem die het verricht; de heerlijkheid van het tot stand gebrachte straalt daardoor terug op Hem die het tot stand bracht, dat is Christus.

⁶ Zie Psalm 68:18; Hand. 7:53; Gal. 3:19.

van de wet, dat deze twee werkelijk niet te verenigen waren.

De aanhalingen beginnen met die uit psalm 2. God, staat er geschreven, had nooit tot een van de engelen gezegd: "U bent mijn Zoon, Ik heb U heden verwekt". Dit karakter van zoonschap is eigen aan de Messias; als een werkelijk bestaande verhouding onderscheidt het Hem. Hij was van eeuwigheid de Zoon van de Vader; maar hier wordt Hij niet precies vanuit dat gezichtspunt beschouwd. De naam drukt dezelfde verhouding uit, maar hier wordt deze titel toegepast op de Messias, geboren op aarde. Want psalm 2, die Hem als Koning stelt in Sion, verkondigt het besluit dat deze titel bekend maakt. "U bent mijn Zoon, Ik heb U heden verwekt". Het is Zijn verhouding tot God *in de tijd*. Ik twijfel er niet aan dat die afhankelijk is van Zijn heerlijke natuur. Maar deze positie voor de mens werd verworven door de wonderbare geboorte van Jezus hier beneden. En Zijn opstanding bewees dat het waar was, en stelde de ware betekenis ervan vast. In psalm 2 staat het getuigenis dat van deze verhouding gegeven wordt in verband met Zijn koningschap in Sion, maar het spreekt van de persoonlijke heerlijkheden van de Koning die door God wordt erkend. Uit hoofde van de rechten die met deze titel verbonden zijn, worden alle koningen opgeroepen zich aan Hem te onderwerpen. Deze psalm spreekt dan van de regering der wereld, als God de Messias als Koning stelt in Sion, en niet van het evangelie. Maar in de aangehaalde tekst (Hebr. 1:5) wordt de heerlijke betrekking waarin Hij staat tot God, de grondslag van Zijn rechten, naar voren gebracht; en niet de koninklijke rechten zelf.

Dit is eveneens het geval in de volgende aanhaling: "Ik zal hem tot een Vader zijn, en hij zal Mij tot een Zoon zijn". Hier zien we duidelijk dat het de betrekking is waarin Hij staat tot *God*, waarin God Hem aanneemt en erkent, en niet Zijn eeuwige betrekking tot de Vader: "Ik zal hem tot een Vader zijn", enz. Zo is het toch altijd de Messias, de Koning in Sion, de Zoon van David; want deze woorden worden in de eerste plaats toegepast op Salomo als de zoon van David (2 Sam. 7:14 en 1 Kron. 17:13). In deze tweede tekst is de toepassing van de uitdrukking op de ware Zoon van David duidelijker. Een zo intieme verhouding (die, men mag wel zeggen, met zoveel liefde wordt uitgedrukt) was niet het deel van de engelen. De Zoon van God, door God Zelf als zodanig erkend - dit is het deel van de Messias in verbinding met God. De Messias is de Zoon van God op een geheel bijzondere wijze, die niet kan worden toegepast op engelen. Maar er is nog meer: als God de Eerstgeborene in de wereld inbrengt, worden alle engelen geroepen om Hem te aanbidden. God stelt Hem voor aan de wereld; maar de hoogste van de geschapen wezens moeten zich dan aan Zijn voeten neerwerpen.

De engelen van God Zelf - de schepselen die Hem het naast zijn - moeten de Eerstgeborene aanbidden. De uitdrukking Eerstgeborene is ook merkwaardig. De Eerstgeborene is de Erfgenaam, het begin van de openbaarmaking van de heerlijkheid en kracht van

God. In deze betekenis wordt het woord gebruikt. Van de Zoon van David wordt gezegd: "Ik zal hem tot eerstgeborene zoon stellen, tot hoogste over de koningen der aarde" (Ps. 89:28). Dus wordt de Messias in de wereld ingebracht, als Degene die deze plaats bekleedt ten opzichte van God Zelf. Hij is de Eerstgeborene - de rechtstreekse uitdrukking van de rechten en de heerlijkheid van God. Hij neemt in alle dingen de eerste plaats in.

Dat is, om zo te zeggen, de heerlijkheid van de positie van de Messias. Niet alleen Hoofd van het volk op aarde, als Zoon van David, evenmin alleen de erkende Zoon van God op aarde in overeenstemming met psalm 2, maar de Eerstgeborene van de hele schepping; zodat de voornaamste en meest verheven schepselen, die het dichtst bij God zijn, de engelen van God, de instrumenten van Zijn macht en Zijn regering, de Zoon in Zijn positie moeten aanbidden.

Toch is dit lang niet alles; en deze aanbidding zelf zou niet op haar plaats zijn als Zijn heerlijkheid niet Hem volstrekt eigen en Zijn persoonlijke heerlijkheid was, als die niet verbonden was met Zijn natuur. Evenwel, wat we in dit hoofdstuk voor ons hebben, is nog steeds de Messias, als erkend door God. God vertelt ons wat Hij is. Van de engelen zegt Hij: "Die zijn engelen tot geesten maakt en zijn dienaars tot een vuurvlam". Hij maakt Zijn Zoon niet tot iets: Hij erkent dat wat Hij *is*, en zegt: "Uw troon, o God, is tot in alle eeuwigheid". De Messias heeft ook wel een aardse troon (die Hem ook niet ontnomen wordt, maar die ophoudt te bestaan doordat Hij bezit neemt van een eeuwige troon) - maar Hij heeft een troon die tot in alle eeuwigheid is.

De scepter van Zijn troon is een scepter van rechtvaardigheid. Hij heeft ook toen Hij hier beneden was, persoonlijk gerechtigheid liefgehad en ongerechtigheid gehaat: daarom heeft God Hem gezalfd met vreugdeolie boven Zijn medegenoten. De metgezellen zijn het gelovig overblijfsel van Israël, die Hij door genade Zijn medegenoten gemaakt heeft, al is Hij (volkomen God welbehaaglijk door Zijn liefde tot de gerechtigheid - en dat ten koste van alles) verheven boven hen allen. Dit is een merkwaardig gedeelte: terwijl aan de ene kant de godheid van de Heer volkomen bevestigd wordt evenals Zijn eeuwige troon, spreekt dit gedeelte aan de andere kant van zijn karakter als de getrouwe Mens op aarde, waar Hij godvrezende mensen (het overblijfsel van Israël dat de verlossing verwachtte) tot Zijn medegenoten maakte, tegelijkertijd geeft het Hem (en dit kon niet anders) een plaats *boven* hen. Daarna keert de tekst weer tot de heerlijkheid die Hem als Mens is gegeven, en hier heeft Hij de eerste plaats, zoals in alle dingen.

Ik heb elders al opgemerkt dat, zoals we in Zacharia lezen, Jahweh als *Zijn* metgezel erkent de vernederde Man, tegen wie Zijn zwaard ontwaakt om te slaan; terwijl we hier, waar de godheid van Jezus wordt voorgesteld, dezelfde Jahweh het arme overblijfsel van gelovigen erkent als de metgezellen van de goddelijke Heiland. Wonderlijke verbindingen tussen God en Zijn volk!

In deze merkwaardige getuigenissen heeft Hij dan reeds de eeuwige troon en de scepter der gerechtigheid: Hij wordt erkend als God hoewel Hij Mens is, en verheerlijkt boven alle anderen als beloning voor Zijn rechtvaardigheid. Maar de verklaring van Zijn godheid, de godheid van de Messias, moet nauwkeuriger zijn. En het getuigenis is van de grootste schoonheid. De psalm die het bevat, is een van de volledigste uitingen die we in de Schrift vinden van het besef dat Jezus had van Zijn vernedering op aarde, van Zijn afhankelijkheid van Jahweh, en dat Hij – nadat Hij onder de mensen als Messias was verheven – neergeworpen werd en Zijn dagen verkort werden. Als Sion herbouwd zou worden (de psalm spreekt profetisch van de tijd dat dit plaats zal vinden), waar zou Hij dan zijn, die de Messias was, als Hij, verzwakt en vernederd, weggenomen werd in het midden van Zijn dagen (zoals dit het geval was)? Kortom, het is de profetische uiting van het hart van de Heiland in het vooruitzicht van wat Hem als Mens op aarde overkwam. Hij spreekt Zijn hart uit voor Jahweh, in die dagen van vernedering, terwijl daar de hernieuwde genegenheid van het overblijfsel is voor het stof van Sion - een genegenheid die de Heer in hun harten tevoorschijn had geroepen. en die daarom een bewijs was van Zijn welbehagen en van Zijn voornemen om het weer te bevestigen. Maar hoe kon een Heiland die afgesneden werd er deel aan hebben? (een brandende vraag voor een gelovige Jood, die in dat opzicht beproefd wordt). De hier aangehaalde woorden zijn het antwoord op deze vraag. Vernederd als Hij dan mocht zijn, Hij was de Schepper Zelf. Hij was eeuwig Dezelfde⁷. Zijn jaren konden nooit ophouden. Hij was het die de hemelen gegrondvest had: als een mantel zou Hij ze samenrollen, maar Hijzelf zou nooit veranderen.

Zulk een getuigenis dan geven de Schriften van de Joden zelf van de Messias: de heerlijkheid van Zijn positie boven de engelen, die Zijn bedeling van de wet bestuurden; Zijn eeuwige troon van gerechtigheid; Zijn onveranderlijke godheid als Schepper van alle dingen.

Nog een ding bleef over om dit tableau van heerlijkheid volledig te maken – namelijk, de plaats die Christus nu inneemt, nog steeds in tegenstelling met de engelen (een plaats die aan de ene kant afhankelijk is van de goddelijke heerlijkheid van Zijn Persoon; aan de andere kant van het volbrengen van Zijn werk). En deze plaats is aan de rechterhand van God, die Hem geroepen heeft om daar te zitten totdat Hij Zijn vijanden gemaakt heeft tot een voetbank voor Zijn voeten. Niet alleen is Zijn Persoon heerlijk en goddelijk, niet alleen neemt Hij de eerste plaats in met betrekking tot alle schepselen in het heelal (we hebben hierover gesproken, en het zal plaatsvinden als Hij in de wereld wordt ingebracht), maar Hij heeft Zijn eigen

---

⁷ De woorden vertaald met: "U bent Dezelfde" worden door veel geleerden opgevat als een naam van God. In ieder geval, komt het als onveranderlijk dezelfde, daar op neer. De jaren die niet ophouden, duiden op het eindeloos voortduren nadat Hij Mens was geworden.

plaats aan de rechterhand van de Majesteit in de hemelen. Tot wie van de engelen heeft God dit ooit gezegd? Zij zijn dienaren van Godswege voor de erfgenamen van het heil.

Hoofdstuk 2

Dit is de reden waarom het des te nodiger is om te horen naar het woord dat gesproken is, opdat zij niet zouden toelaten dat het uit hun leven en geheugen verdween.

God had het gezag gehandhaafd van het woord dat door middel van engelen werd meegedeeld, door ongehoorzaamheid eraan te straffen, want het was een *wet*. Hoe zullen wij dan ontkomen als we een heil veronachtzamen dat de Heer Zelf heeft verkondigd? Zo was de dienst van de Heer onder de Joden een woord van heil, dat de apostelen bevestigden, en dat door het machtig getuigenis van de Heilige Geest bekrachtigd werd. Dit is de vermaning gericht tot de gelovige Joden, die berust op de heerlijkheid van de Messias, met betrekking tot Zijn positie of Zijn Persoon, die hen wegroept van wat Joods was en hen roept tot hogere gedachten van Christus.

We hebben al opgemerkt dat het getuigenis waarover deze brief handelt, wordt toegeschreven aan de Heer Zelf. Daarom moeten we niet verwachten in deze brief de gemeente als zodanig te vinden, waarover de Heer alleen profetisch had gesproken, maar Zijn getuigenis met betrekking tot Israël, te midden waarvan Hij op de aarde vertoefde, hoever dat getuigenis ook reikte. Wat door de apostelen was gesproken wordt hier slechts beschouwd als een bevestiging van de woorden van de Heer Zelf, terwijl God Zijn getuigenis daaraan toevoegde door de wonderbaarlijke openbaringen van de Geest, die Zijn gaven aan elkeen uitdeelde naar Zijn wil.

De heerlijkheid waarover we hebben gesproken is de persoonlijke heerlijkheid van de Messias, de Zoon van David; en Zijn heerlijkheid in de tegenwoordige tijd, gedurende welke God Hem geroepen heeft om aan Zijn rechterhand te zitten. Hij is de Zoon van God, Hij is zelfs de Schepper; maar ook is er Zijn heerlijkheid in verbinding met het komende aardrijk, als Zoon des mensen. Hierover spreekt hoofdstuk 2, waarin Hij nog steeds met de engelen wordt vergeleken; maar hier om ze geheel en al buiten te sluiten. In het vorige hoofdstuk hadden ze hun plaats: de wet werd door engelen gegeven; zij zijn dienaren van Godswege, van hen die het heil zullen beërven. In hoofdstuk 2 hebben zij geen plaats, ze regeren niet; het toekomstige aardrijk is aan hen niet onderworpen - dat wil zeggen, deze bewoonbare aarde, bestuurd en geregeerd als die zal zijn wanneer God volbracht zal hebben waarover Hij door middel van de profeten gesproken heeft.

De regelmatige staat van zaken in de wereld, die onder de wet was geplaatst in betrekking tot Jahweh, of "die in duisternis ligt", is onderbroken door de verwerping van de Messias, die Zijn plaats heeft ingenomen aan de

rechterhand van God in de hoge, terwijl Zijn vijanden nog niet in Zijn hand zijn gegeven voor het oordeel; omdat God Zijn werk van genade voortzet en de gemeente uit de wereld vergadert. Maar Hij zal nog een nieuwe stand van zaken vestigen op aarde; dit zal zijn: "het toekomstige aardrijk". Dat aardrijk nu, wordt niet aan engelen onderworpen. Het getuigenis dat in het Oude Testament met het oog hierop wordt gegeven, luidt als volgt: "Wat is de mens, dat U aan hem denkt of 's mensen zoon dat U acht op hem geeft? U hebt hem een weinig minder gemaakt dan de engelen; met heerlijkheid en eer hebt U hem gekroond en hem gesteld over de werken van uw handen, alles hebt U onder zijn voeten onderworpen". Zo zijn alle dingen zonder uitzondering (behalve Hij die ze hem onderworpen heeft) volgens het voornemen van God onderworpen aan de voeten van de mens, en in het bijzonder van de Zoon des mensen.

Toen we het boek der psalmen bestudeerden, zagen we wat ik hier in herinnering wil roepen, dat dit getuigenis in psalm 8, met betrekking tot de positie en heerschappij van Christus als Mens, verder gaat dan het getuigenis van psalm 2. Psalm 1 stelt ons voor de rechtvaardige, voor God aangenaam, het godvrezende overblijfsel waarmee Christus Zich verbond. Psalm 2 de raadsbesluiten van God betreffende Zijn Messias, ondanks de pogingen die de koningen en regeerders van de aarde in het werk stelden. God bevestigt Hem als Koning in Sion, en beveelt al de koningen Hem te aanbidden van wie Hij bekend maakte dat Hij Zijn Zoon op aarde was. Later zien we dat het overblijfsel verworpen is en lijdt, en deze tweede psalm haalt Petrus aan, om de opstand te bewijzen van de machten der aarde, Joden en volken, tegen de Messias (Hand. 4:26). Maar psalm 8 toont aan dat dit alles slechts diende om de sfeer van Zijn heerlijkheid groter te maken.

Christus nam de positie van mens en de titel van Zoon des mensen en Hij geniet Zijn rechten overeenkomstig de raadsbesluiten van God; en minder dan de engelen gemaakt, is Hij gekroond met heerlijkheid en eer. En niet alleen worden de koningen van de aarde Hem onderworpen, maar alle dingen, zonder uitzondering, worden onder Zijn voeten gelegd⁸. Dat haalt de apostel hier aan. De Christus was al verworpen, en Zijn aanstelling als Koning in Sion was uitgesteld om op een later tijdstip vervuld te worden. Hij was verhoogd aan de rechterhand van God, zoals we gezien hebben; en een titel van *ruimere* strekking was Hem toegekend, al was het gevolg hiervan nog niet zichtbaar. Hierop vestigt de brief onze aandacht.

Wij zien nog niet de vervulling van alles wat psalm 8 aankondigt, namelijk dat alle dingen onder Zijn voeten

gelegd zijn; maar een gedeelte is al vervuld, voor het hart een garantie van de vervulling van het geheel. Een weinig minder dan de engelen gemaakt vanwege het lijden van de dood, is Hij gekroond met heerlijkheid en eer. Hij heeft de dood ondergaan, en Hij is gekroond als beloning voor Zijn werk. Hij heeft door dat werk God volmaakt verheerlijkt op de plaats waar Hem oneer was aangedaan, en de mens verlost (diegene die in Hem gelooft) waar de mens verloren was. Want Hij werd minder dan de engelen gemaakt, opdat Hij door de genade van God voor alles de dood smaken zou. Het komt mij voor dat de woorden "vanwege het lijden van de dood" en "een weinig minder dan de engelen" bij elkaar horen; "opdat (Hij) door de genade van God" is een algemene zinsnede die verbonden is met de hele waarheid die hier wordt vermeld.

Dit gedeelte dan, dat zo wordt toegepast op de Heer, stelt Hem voor als verhoogd in de hemel, toen Hij de dood had ondergaan die Hem recht gaf op alles, op een nieuwe wijze, terwijl Hij wacht tot alles onder Zijn voeten gelegd wordt. Maar er is nog een waarheid die hiermee in verband staat. Hij had de zaak op Zich genomen van de zonen, die God tot heerlijkheid leidt, en daarom moest Hij in de omstandigheden ingaan waarin zij zich bevonden, de gevolgen daarvan dragen, en behandeld worden overeenkomstig het werk dat Hij op Zich had genomen. Dit was een werkelijkheid; en het was betamelijk dat God de rechten van Zijn heerlijkheid handhaafde, en dat Hij Zijn heerlijkheid handhaafde met betrekking tot degenen die Hem onteerd hadden, en dat Hij Hem die hun zaak op Zich genomen had en die voor Hem stond in hun naam, behandelde als Degene die hen in dat opzicht vertegenwoordigde. God wilde de Overste Leidsman van hun behoudenis door lijden tot volmaaktheid brengen. Hij zou de gevolgen ondergaan van de situatie waarin Hij was gekomen. Zijn werk zou een werkelijkheid zijn, in overeenstemming met de mate van de verantwoordelijkheid die Hij op Zich had genomen, en het hield in de heerlijkheid van God waar zonde was. Daarom moest Hij lijden, Hij moest de dood smaken. Het is door de genade van God dat Hij dit deed - wij, vanwege de zonde; Hij, vanwege de genade voor de zonde.

Dit laat ons de Christus zien, staande te midden van degenen die verlost zijn, die God tot heerlijkheid brengt, hoewel Hij aan het hoofd van hen staat. Dit stelt onze brief ons voor ogen: Hij die heiligt (de Christus) en zij die geheiligd worden (het overblijfsel dat door de Geest voor God wordt afgezonderd) zijn allen uit één – een uitdrukking waarvan de strekking gemakkelijk is te begrijpen, maar moeilijk onder woorden te brengen, als men de abstracte aard van de zin zelf loslaat. Let erop dat dit alleen van geheiligde personen gezegd wordt.

Christus en de geheiligden zijn allen één gezelschap, mensen *samen* in dezelfde positie voor God. Maar het denkbeeld gaat iets verder. Het is niet uit een en dezelfde Vader; was dat het geval geweest, dan had er niet gezegd kunnen worden: "Hij schaamt zich niet hen

---

⁸ Vergelijk het antwoord dat Christus aan Nathanaël geeft aan het eind van Johannes 1; ook Mattheüs 17 en Lukas 9, waar het de discipelen verboden wordt Hem als de Christus te verkondigen en Hij verklaart dat Hij zal lijden als Zoon des mensen, maar hun de toekomstige heerlijkheid laat zien.

broeders te noemen". Hij zou dan niet anders kunnen dan hen broeders noemen. Als we zeggen "uit hetzelfde geheel", wordt de uitdrukking misschien te ver doorgevoerd, alsof Hij en de anderen dezelfde natuur hadden als kinderen van Adam, samen zondaars. In dit geval zou hij ieder mens Zijn broeder moeten noemen: terwijl Hij daarentegen alleen de kinderen die God Hem gegeven heeft, "die geheiligd worden" zo noemt. Maar Hij en de geheiligden staan allen als mensen in dezelfde natuur en positie samen voor God. Als ik zeg "dezelfde" is het niet in dezelfde zondetoestand maar het tegendeel, want het zijn: "Hij die heiligt en zij die geheiligd worden", maar in dezelfde ware menselijke positie, zoals die voor God is, als voor Hem geheiligd, in dezelfde natuur als mens waarin *Hij* als de geheiligde voor God is. Hierom schaamt Hij zich niet de geheiligden Zijn broeders te noemen.

Deze positie wordt geheel verworven door de opstanding; want al werden in beginsel de kinderen eerder aan Hem gegeven, toch noemde Hij hen pas Zijn broeders, toen Hij het werk had volbracht dat Hem in staat stelde hen met Zichzelf aan God voor te stellen. Hij zei wel: "moeder, zuster, broeder", maar de woorden "mijn broeders" (zoals in Joh. 20) gebruikte Hij pas, toen Hij tot Maria Magdalena zei: Ga heen naar mijn broeders en zeg hun: "Ik vaar op naar Mijn Vader en uw Vader, naar mijn God en uw God". Zo ook in psalm 22: toen Hij verhoord was van de horens der woudossen, verkondigde Hij de naam van de Vader aan Zijn broeders en prees Hij Hem in het midden van de gemeente.

Hij sprak tot hen over de VADERNAAM toen Hij op aarde was, maar de verbinding zelf kon niet gevormd worden: Hij kon ze pas voorstellen aan de Vader, toen de tarwekorrel in de grond gevallen en gestorven was; tot op dat ogenblik bleef Hij alleen, welke dingen Hij hun ook openbaarde, en in feite verklaarde Hij de naam van Zijn Vader aan hen die de Vader Hem gegeven had. Toch had Hij werkelijk de menselijke positie ingenomen. en Hijzelf stond in deze betrekking tot God. Hij bewaarde hen in de naam van de Vader, ze waren nog niet met Hem verenigd in deze positie; maar Hij stond als mens in de betrekking tot God waarin zij ook zouden staan, als ze door de verlossing in verbinding met Hem waren gebracht. In de tweede helft van het evangelie van Johannes plaatst Hij Zijn discipelen - in de verklaringen die Hij gaf van de toestand waarin Hij hen achterliet in de positie die Hij in feite had ingenomen in verhouding tot Zijn Vader op aarde, en in het getuigenis tegenover de wereld. Hierbij is de heerlijkheid van Zijn Persoon, als Degene die Zijn Vader voorstelde en openbaarde, noodzakelijk onderscheiden. En daar Hij Zich aan hen wilde verbinden, verbond Hij hen met Zichzelf en Zichzelf met hen toen Hij ten hemel voer, al was Hij niet meer lichamelijk onderhevig aan de beproevingen van hun

positie ⁹. Hij schaamde Zich dus niet hen broeders te noemen en zei hoewel opgestaan, ja alleen toen Hij opgestaan was: "Ik zal Uw naam aan Mijn broeders verkondigen, in het midden van de gemeente zal Ik U lof zingen".

En als Hij over het overblijfsel spreekt, dat van Israël was afgezonderd, zegt Hij: "Zie, Ik en de kinderen, die God mij gegeven heeft, zijn tot tekenen en wonderen in Israël", en verder: "Ik zal mijn vertrouwen op Hem stellen" - ook een aanhaling uit Jesaja 8. Zo verklaart Hij in de psalmen, vooral in psalm 16, dat Hij Zijn plaats als God niet inneemt - "mijn goedheid raakt niet tot U", maar dat Hij Zich één maakt met de heerlijken van de aarde, dat al Zijn lust in hen is. Dit is weer het overblijfsel van Israël dat door genade geroepen is.

Christus verbindt deze geheiligde, godvrezende mensen op aarde met Zichzelf. In het aangehaalde gedeelte is het steeds Zijn plaats op aarde; Zijn lijden, Zijn verhoging, toekomstige heerlijkheid, en godheid worden er hier zoals we gezien hebben aan toegevoegd. Nu Hij deze plaats heeft ingenomen, als één van hen, maar aan het hoofd van de uitverkoren schare, hun Dienaar in alle dingen, moet Hij Zich één maken met hun positie. En dit deed Hij: daar de kinderen aan bloed en vlees deel hebben, heeft ook Hij daaraan deel genomen, en wel opdat Hij door de dood een eind zou maken aan de heerschappij van hem die de macht van de dood had, en hen zou verlossen die door angst voor de dood hun hele leven door aan de slavernij onderworpen waren.

Ook hier (want de apostel zoekt altijd de heerlijke en krachtdadige kant te tonen, zelfs van datgene wat zeer vernederend was, om het zwakke hart van de Joden aan dat deel van het evangelie te gewinnen) vinden we dat het werk van de Heer veel verder gaat dan de beperkte voorstelling van de Messias aan Zijn volk. Niet alleen is Hij heerlijk in de hemel, maar Hij heeft de satan overwonnen juist op de plaats waar deze zijn treurige heerschappij uitoefende over de mens, en waar het oordeel van God zwaar op de mens rustte.

Bewogen door een diepe liefde voor de mens, verplaatste de Zoon - die Zoon des mensen was geworden - Zich van harte en metterdaad in al de nood, en onderwierp Hij Zich aan al de omstandigheden van de mens om hem te verlossen. Hij nam bloed en vlees aan (want tevoren was Hij daar niet in), om te sterven, omdat de mens aan de dood onderworpen was; en om hem teniet te doen die door middel van de dood zijn heerschappij uitoefende over de mens en de mensen

---

⁹ Dit echter in betrekking tot God. Zij stelden de Vader niet voor en maakten de Vader niet bekend zoals Hij. Ook wordt, hoewel wij in dezelfde heerlijkheid als Christus zijn gebracht en in dezelfde betrekking tot de Vader, de persoonlijke heerlijkheid van Christus als Zoon altijd zorgvuldig veilig gesteld. Terecht heeft iemand anders met hetzelfde doel opgemerkt, dat Hij nooit zegt: "onze" Vader met de discipelen samen. Hij leert hen te zeggen: "onze", maar Hij zegt Zelf, "mijn en uw" en dit is veel kostelijker.

heel hun leven lang deed beven in de verwachting van dat verschrikkelijke ogenblik, dat getuigde van het oordeel van God en van de onbekwaamheid van de mens om aan de gevolgen van de zonde te ontkomen. Zo kwam Hij in de toestand waarin de mens verkeerde door ongehoorzaamheid aan God. Want waarlijk de Heer nam niet de zaak van engelen op Zich, maar die van het nageslacht van Abraham. Om het werk te volbrengen dat voor hen nodig was, en om hen daartoe geschikt gemaakt werkelijk aan God voor te stellen, moest Hij noodzakelijk de positie innemen en in de omstandigheden verkeren waarin dat nageslacht zich bevond, hoewel niet in de toestand waarin zij zich persoonlijk bevonden.

Men zal wel opmerken, dat ons hier steeds wordt voorgesteld een familie die door God wordt erkend en die het voorwerp is van de zorg en de genegenheid van de Heiland - de kinderen die God Hem gegeven had. Naar het vlees waren zij kinderen van Abraham, als ze in die toestand beantwoordden aan de aanduiding "Abrahams nageslacht" (dit is de kwestie in Johannes 8:37-39) of zijn kinderen naar de geest, als de genade hen dat heeft gemaakt.

Deze waarheden leiden tot het priesterschap. Als Zoon des mensen was Hij een weinig minder gemaakt dan de engelen. En nu al gekroond met heerlijkheid en eer, zal hierna *alles* onder Zijn voeten onderworpen worden. Dit zien wij nog niet. Maar Hij nam deze plaats van vernedering in om de dood te smaken voor het hele systeem dat ver van God was, om de volledige rechten van de tweede Mens te verwerven, door God te verheerlijken daar waar het schepsel door zwakheid had gefaald en waar ook de vijand, die de mens door zijn list bedrogen had, heerschappij over hem had (in overeenstemming met het rechtvaardig oordeel van God) in macht en boosheid. Tevens smaakte Hij de dood met het bijzondere doel om de kinderen te verlossen die God tot heerlijkheid zou brengen. Hij nam hun natuur aan en vergaderde hen om Zichzelf als geheiligden, terwijl Hij Zich niet schaamt hen broeders te noemen. Maar zo zou Hij hen nu aan God voorstellen in overeenstemming met de krachtdadige uitwerking van het werk dat Hij voor hen had volbracht: Hij wilde Priester worden en zou door Zijn leven van vernedering en beproeving hier beneden met de Zijnen kunnen meevoelen in al hun strijd en moeilijkheden.

Hij leed - nooit bezweek Hij. Men lijdt niet als men voor de verzoeking bezwijkt: het vlees geniet van de dingen waardoor het verzocht wordt. Jezus leed toen Hij verzocht werd, en Hij kan hen die verzocht worden te hulp komen. Het is belangrijk erop te letten, dat het vlees niet lijdt wanneer de verlangens van het vlees erop werken. Als het verzocht wordt geniet het, helaas! Maar iemand lijdt als volgens het licht van de Heilige Geest en de trouw der gehoorzaamheid, de Geest de aanvallen van de vijand hetzij listen of vervolging, weerstaat. Dit deed de Heer. en dit moeten wij doen. Wat hulp nodig heeft. is de nieuwe mens. het gelovige hart. en niet het vlees. Ik heb behoefte aan hulp tegen

het vlees, en heb hulp nodig om al de leden van de oude mens te doden.

Hier heeft de nodige hulp betrekking op de moeilijkheden, die de trouwe gelovige ondervindt als hij heel de wil van God wil vervullen. Hierin lijdt hij, en hierin kan de Heer - die geleden heeft - hem te hulp komen. Hij ging deze weg. Hij leerde er wat men te lijden kan hebben van de vijand en van de mensen. Een menselijk hart gevoelt het, en Jezus had een menselijk hart. Bovendien, hoe trouwer het hart is, hoe voller van liefde tot God, en hoe minder het heeft van de hardheid die het gevolg is van omgang met de wereld, des te meer zal het lijden. Welnu, in Jezus was geen hardheid. Zijn trouw en Zijn liefde waren evenzeer volmaakt. Hij was een Man van smarten, vertrouwd met verdriet en moeite. Hij *leed* toen Hij verzocht werd ¹⁰.

Hoofdstuk 3

In vers 1 van dit hoofdstuk wordt de Heer ons voorgesteld als de Apostel en Hoge priester van gelovigen uit de Joden, van het ware volk. Ik zeg "uit de Joden", niet dat Hij onze Priester niet is, maar hier plaatst de gewijde schrijver zich te midden van de gelovige Joden en zegt: "onze"; en in plaats van over zichzelf te spreken als apostel, duidt hij Jezus aan als de Apostel; wat Hij in Persoon ook onder de Joden was. In beginsel is het waar voor alle gelovigen. Wat hij gezegd heeft is het woord des Heren, want Hij kan ons te hulp komen als we verzocht worden. Wij zijn Zijn huis.

En hier hebben we een derde karakter van Christus. Hij is "Zoon over Zijn huis". Mozes was trouw in heel het huis van God als dienaar, om te getuigen van de dingen die later verkondigd zouden worden. Maar Christus is *over* Gods huis gesteld; echter niet als dienaar, maar als Zoon. Hij heeft het huis gebouwd, Hij is God. Mozes vereenzelvigde zich met het huis en was daarin in alles trouw. Maar Christus is uitnemender, zoals Hij die het huis bouwt uitnemender is dan het huis. Maar Hij die alle dingen bouwt, is God. En dit heeft Christus gedaan. Want in feite was het huis (dat wil zeggen, de tabernakel in de woestijn) een beeld van het heelal; en Christus ging de hemelen door, zoals de hogepriester het heiligdom inging. Alles werd gereinigd met bloed, zoals God ook alle dingen in de hemelen en op de aarde door Christus zal verzoenen. In zekere zin is dit heelal het huis van God. Hij verwaardigt Zich erin te wonen. Christus heeft het allemaal geschapen. Maar er is een huis dat in striktere zin Zijn eigen huis is. *Wij* zijn Zijn huis, aangenomen dat wij volharden tot het einde.

---

¹⁰ In dit hoofdstuk kunnen wij vier onderscheiden motieven opmerken voor de vernedering van Jezus: 1) het betaamde God - vanwege Zijn heerlijkheid; 2) het tenietdoen van Satans macht; 3) verzoening of eigenlijk het zoenoffer door Zijn dood; 4) om Hem bekwaam te maken voor meegevoel in het priesterschap.

De Hebreeuwse christenen liepen gevaar - door het aantrekkelijke van hun vroegere gewoonten, en van de wet en de plechtige dienst die God Zelf had ingesteld - een christendom waarin Christus niet zichtbaar was, prijs te geven voor dingen die zichtbaar en tastbaar waren. De Christus van de christenen was verre van een kroon der heerlijkheid voor het volk maar alleen een voorwerp van geloof, daarom, als het geloof ontbrak was Hij voor hen van alle belangrijkheid beroofd. Een godsdienst die een zichtbare heerlijkheid bezat (de "oude wijn") was vanzelfsprekend aantrekkelijk voor hen die daaraan gewoon waren geweest.

Maar in feite was Christus veel uitnemender dan Mozes; zoals hij die het huis heeft gebouwd meer eer had dan het huis. Dit huis nu was het beeld van alle dingen, en Hij die ze gebouwd had, was God. De tekst toont ons Christus en het huis vanuit dit gezichtspunt en zegt ook dat *wij* dit huis zijn. En Christus is hier niet de Dienstknecht, Hij is de *Zoon* over Gods huis.

We moeten steeds in gedachten houden wat al eerder is opgemerkt, namelijk dat we in deze brief niet de gemeente vinden als het lichaam van Christus verenigd met Hem; ook zelfs niet de Vader, behalve bij vergelijking in hoofdstuk 12. We vinden hier God, een hemelse Christus (die de Zoon van God is) en een volk, terwijl de Messias een hemelse Middelaar is tussen het volk en God. Daarom worden de voorrechten die eigen zijn aan de gemeente in deze brief niet gevonden - die vloeien voort uit het feit dat wij *één zijn* met Christus. En hier is Christus een afzonderlijk Persoon, die tussen ons en God in staat, in de hoge, terwijl wij hier zijn.

Er zijn nog enkele opmerkingen die we er hier aan kunnen toevoegen om meer licht te werpen op dit punt; en om de lezer te helpen de eerste twee hoofdstukken te begrijpen en ook het principe van al het onderwijs dat in deze brief wordt gegeven.

In hoofdstuk 1 brengt Christus, als deel van Zijn goddelijke heerlijkheid, door Zichzelf de reiniging van de zonden tot stand en gaat Hij zitten aan de rechterhand van God. Dit werk, let erop, wordt door *Hemzelf* verricht. Wij hebben er geen aandeel in, behalve dat we erin moeten geloven en dat we ons erin moeten verheugen. Het is een goddelijk werk, dat deze goddelijke Persoon door Zichzelf heeft volbracht, zodat het al de volmaaktheid bezit, al de kracht van het werk dat door Hem is verricht, zonder dat iets van onze zwakheid ermee vermengd is of iets van onze ervaringen. Hij verrichtte het door Zichzelf en het is volbracht. Daarna neemt Hij zijn plaats in. Niet: Hij wordt daar geplaatst - Hij neemt *Zelf* plaats op de troon in de hoge.

In hoofdstuk 2 zien we een ander punt dat kenmerkend is voor deze brief: de tegenwoordige toestand van de verheerlijkte Mens. Hij is gekroond met heerlijkheid en eer, maar dit is het geval met het oog op een geordende stand van zaken die nog niet tot stand is gekomen. De Persoon van de Mens Christus wordt voorgesteld, niet de gemeente verenigd met Hem, zelfs niet als Hij

gezien wordt als verheerlijkt in de hemelen. Deze heerlijkheid wordt gezien als een gedeeltelijke vervulling van wat Hem toekomt, overeenkomstig de raadsbesluiten van God, als de Zoon des mensen. Hierna zal deze heerlijkheid in alle delen volledig zijn door de onderwerping van alle dingen.

De tegenwoordige heerlijkheid van Christus doet ons daarom vooruitzien naar een nog toekomstige ordening van de dingen, en dit zal zijn: volkomen rust, volkomen zegening. Kortom, behalve de volmaaktheid van Zijn werk, stelt de brief ons het resultaat voor van wat de Christus in Persoon, als de Zoon des mensen, toekomt; en niet de volmaaktheid van de gemeente in Hem. En dit omvat de tegenwoordige tijd, waarvan het karakter voor de gelovige bepaald wordt door het feit dat Christus nu verheerlijkt in de hemel is, terwijl Hij vooruitziet naar een toekomstige toestand waarin alle dingen aan Hem onderworpen zullen zijn.

In dit tweede hoofdstuk zien we ook dat Hij *gekroond* is. Hier wordt het niet zo voorgesteld dat Hij daar zit op grond van Zijn eigen oorspronkelijk recht, hoewel Hij die heerlijkheid had eer de wereld was; maar aangezien Hij een weinig minder dan de engelen was gemaakt, kroont God Hem. Ook zien we duidelijk dat, hoewel het vooral om gelovige Hebreeën gaat, en zelfs voor alle christenen de benaming Abrahams nageslacht op aarde geldt, niettemin Christus gezien wordt als de Zoon des mensen, en niet als de Zoon van David; en de vraag wordt gesteld: "Wat is de mens?" Het antwoord (het kostelijke antwoord voor ons) is: de verheerlijkte Christus, die eenmaal dood was vanwege de toestand van de mens. In Hem zien we de gedachten van God ten aanzien van de mens.

Het feit dat de christenen zelf gezien worden als het nageslacht van Abraham toont duidelijk op welke manier ze beschouwd worden: ze vormen een deel van de linie van de erfgenamen der beloften op aarde (zoals in Rom. 11), en ze worden niet beschouwd als de gemeente die met Christus verenigd is als Zijn lichaam in de hemel. Het werk is volmaakt, het is het werk van God. De Zoon heeft door Zichzelf de reiniging van de zonden tot stand gebracht. Het volle resultaat van Gods raadsbesluiten met betrekking tot Zijn Zoon is nog niet gekomen. Zo kan het aardse deel als iets dat vooruit gezien wordt, voorgesteld worden, en ook het hemelse deel, hoewel de personen aan wie de brief is gericht deel hadden aan de hemelse heerlijkheid - deelgenoten waren van de hemelse roeping - in verbinding met de tegenwoordige positie van de Zoon des mensen.

Zoals gezegd wordt het overblijfsel van de Joden beschouwd als de voortzetting van de linie van het op aarde gezegende volk, welke hemelse voorrechten ze ook mogen bezitten of wat ook hun bijzondere toestand mag zijn in verband met de verhoging van de Messias in de hemel. Wij zijn geënt op de goede olijfbom, zodat wij deelhebben aan al de voorrechten waarover hier wordt gesproken. Onze hoogste positie, en de voorrechten die daarbij behoren, blijven hier buiten beschouwing. Als schrijvend aan Hebreeën en als één van hen spreekt hij hen, d.w.z. christenen en gelovige

Israëlieten, dienovereenkomstig aan. Dat is de strekking van het woord “ons” in deze brief; we moeten dit in gedachten houden en onthouden dat de Hebreeuwse gelovigen altijd dit overblijfsel vormen, waarvan de schrijver ook deel uitmaakt. Zoals ik gezegd heb, passen wij het terecht in beginsel op onszelf toe, maar om zijn bedoeling duidelijk te zien, moeten we het onderwerp zien vanuit hetzelfde oogpunt als de Geest van God.

Niemand mag zijn hart verharderen; maar dit woord wordt bijzonder tot Israël gericht, en wel tot de dag wanneer Christus zal verschijnen. Als hij daarvan spreekt keert de auteur terug tot het woord dat vroeger tot Israël was gericht; nu niet om ze te waarschuwen voor het gevaar dat ze zouden lopen als ze het zouden veronachtzamen, maar voor de gevolgen die het zou hebben als ze afweken van wat ze als waar erkend hadden. Toen Israël uit Egypte verlost was, had het in de woestijn God verbitterd (dit was stellig ook het geval met christenen in deze wereld) doordat ze niet dadelijk en zonder moeilijkheden in Kanaän kwamen. Degenen aan wie hij schreef, liepen gevaar op dezelfde wijze van de levende God af te vallen; dat wil zeggen, het gevaar was aanwezig, het stond hun voor ogen. Zij moesten veeleer elkaar vermanen, zolang het nog “heden” genoemd werd, opdat ze niet verhard zouden worden door de verleiding van de zonde. Dit woord “heden” is de uitdrukking van de geduldige werkzaamheid van Gods genade jegens Israël, zelfs tot het einde. Het volk was ongelovig, zij hadden hun harten verhard; zij hebben dat gedaan en zullen dat helaas doen tot het einde, tot het oordeel komt in de Persoon van de Messias, Jahweh Zelf, die zij veracht hebben. Maar tot op dat ogenblik herhaalt God in Zijn liefde: “Heden, als u Mijn stem wilt horen”.

Het kan zijn dat slechts weinigen zullen horen; het kan zijn dat het volk onder het oordeel van verharding valt om de gelovigen uit de volken toe te laten; maar het woord “heden” klinkt nog altijd voor ieder onder hen die oren heeft om te horen, totdat de Heer ten oordeel zal verschijnen. Het wordt tot het volk gericht overeenkomstig de lankmoedigheid van God. Voor het overblijfsel dat geloofd had, was het een bijzondere waarschuwing om niet te wandelen in de wegen van het verharde volk, dat geweigerd had te horen - om niet tot hen terug te keren, door hun eigen vertrouwen prijs te geven in het woord dat hen had geroepen, zoals Israël gedaan had in de woestijn. Zolang het “heden” van de genaderoop zou voortduren moesten zij elkaar vermanen, opdat er geen ongeloof zou binnensluipen in hun hart door de list van de zonde. Op die manier valt men af van de levende God. We spreken in praktische zin, niet met betrekking tot de trouw van God. Hij zal zeker niemand van de Zijnen verloren laten gaan. Maar we spreken met het oog op werkelijk aanwezige gevaren en op de dingen die ons wat onze verantwoordelijkheid betreft zouden aftrekken van God, en wel voor altijd – als God niet tussenbeide kwam en werkte in het leven dat Hij ons gegeven heeft en dat nooit verloren gaat.

De zonde scheidt ons in onze gedachten van God; we hebben niet langer hetzelfde besef van Zijn liefde, Zijn macht of Zijn belangstelling voor ons. Het vertrouwen is zoek. De hoop en de waarde van de onzichtbare dingen nemen af, terwijl de waarde van de zichtbare dingen naar verhouding toeneemt. Men heeft een kwaad geweten; men voelt zich niet op zijn gemak bij God. Het pad is hard en moeilijk; de wil neemt in kracht toe tegen God; we leven niet langer door geloof. De zichtbare dingen komen tussen ons en God, en nemen bezit van het hart. Waar leven aanwezig is, waarschuwt God door Zijn Geest (zoals in deze brief). Hij tuchtigt en herstelt. Waar het slechts een uitwendige invloed was, een geloof zonder leven, en waar het geweten niet was bereikt, geeft men het geloof weer prijs.

De waarschuwing dit niet te doen roept de levenden een halt toe. De doden - mensen van wie het geweten niet ontwaakt is, die niet zeggen: “Tot wie zullen wij heengaan? U hebt de woorden van eeuwig leven” - verachten de waarschuwing en gaan verloren. Dit was het geval met Israël in de woestijn, en God zwoer hun dat zij niet in Zijn rust zouden ingaan (Num. 14:21-23). En waarom? Zij hadden hun vertrouwen in Hem opgegeven. Hun ongeloof - toen de schoonheid en voortreffelijkheid van het beloofde land hun bericht werd - beroofde hen van de beloofde rust. De gelovigen tot wie deze brief wordt gericht verkeerden in dezelfde positie, al was die in hun geval verbonden met *betere* beloften. De schoonheid en de voortreffelijkheid van het *hemelse* Kanaän was aan hen verkondigd. Zij hadden door de Geest de vruchten ervan gezien en gesmaakt; ze waren in de woestijn, ze moesten hun vertrouwen tot het eind vasthouden.

Let er hier op – want de satan, en ons eigen geweten als het nog niet vrijgemaakt is, maken dikwijls gebruik van deze brief – dat hier niet gesproken wordt met het oog op twijfelende christenen, of mensen die nog geen volkomen vertrouwen in God bezitten; op mensen die in deze toestand verkeren zijn de vermaningen en waarschuwingen van deze brief niet van toepassing. Deze vermaningen dienen om de christen te bewaren in *het vertrouwen dat hij bezit* en hem te doen volharderen, en niet om vrees en twijfel goed te praten. Dit gebruik van de brief, om zulke twijfel goed te noemen, is alleen maar een list van de vijand. Alleen wil ik er hier nog het volgende aan toevoegen: al is het volkomen kennen van de genade (en in zo'n geval bezit de ziel die kennis zeker niet) het enige dat de ziel kan verlossen en vrijmaken van de vrees, toch is het erg belangrijk in dit geval praktisch een goed geweten te bewaren, om de vijand niet een bijzonder aanvalsmiddel in de hand te geven.

Hoofdstuk 4

De apostel past vervolgens dit gedeelte van de geschiedenis van Israël toe op degenen tot wie hij zich richtte, en legt het accent op twee punten: (1) dat Israël de rust niet had kunnen ingaan door ongeloof; (2) dat

de rust nog toekomstig was en dat *gelovigen* (zij die hier geen rust zochten, maar die de woestijn voorlopig voor lief namen) er wel in zouden gaan.

Hij begint met te zeggen: Laten wij daarom vrezen, dat niet misschien iemand van u, terwijl een belofte van in Zijn rust in te gaan is gebleven, schijnt achter te blijven, dat wil zeggen, dat iemand die rust niet bereikt. Want ook aan ons is een blijde boodschap verkondigd, zoals aan hen in vroegere tijden. Maar het woord dat tot hen gericht werd, bleef vruchteloos, daar het niet gepaard ging met geloof in hen die het hoorden: want wij die geloofd hebben, gaan in de rust. De rust zelf is nog toekomstig, en het zijn de gelovigen die erin gaan. Want er is een rust van God, en er *zijn* sommigen die erin gaan: in zoverre er geschreven staat: "Nooit zullen zij, d.w.z. *die* (en Hij wijst hierbij op een bepaalde groep die daarvan uitgesloten zal worden) in mijn rust ingaan".

God had gewerkt in de schepping en daarna gerust van Zijn werken toen Hij ze had beëindigd. Zo heeft Hij van de grondlegging van de wereld af aangetoond dat *Hij* een rust bezat, zoals in de reeds aangehaalde tekst: Nooit zullen zij in *Mijn* rust ingaan". Zo toont Hij aan dat het er nog om gaat in de rust in te gaan, maar tevens blijkt hieruit dat de mens niet was ingegaan in de rust van God in de eerste schepping. Twee dingen zijn zodoende duidelijk: sommigen zouden ingaan, en het volk Israël aan wie het eerst was voorgesteld ging niet in vanwege hun ongelof. Daarom stelt Hij opnieuw een dag vast; en zegt door David, lang na het ingaan in Kanaän: "Heden, - zoals geschreven staat - als u zijn stem hoort, verhardt uw harten niet" .

Hier doet zich een vanzelfsprekende moeilijkheid voor, waarop dit gedeelte een volledig antwoord geeft, zonder dat er over de moeilijkheid zelf wordt gesproken. De Israëlieten waren inderdaad in de woestijn gevallen, maar Jozua had het volk gebracht in Kanaän, dat de ongelovigen nooit bereikten; de Joden waren daar, zodat zij ingegaan waren in de rust waarin de anderen niet konden ingaan. Het antwoord is duidelijk. Lang hierna had God tot David gezegd: "Ik zweer in mijn toorn: Nooit zullen zij in mijn rust ingaan". Als Jozua Israël rust had gegeven, had David daarna niet van een andere dag kunnen spreken. Daarom blijft er een rust over voor het volk van God. De rust is nog toekomstig; maar dat ze komt verzekert ons het Woord van God. Een waarheid waarvan men de strekking onmiddellijk inziet als men denkt aan de verbinding van de gelovige Joden met het volk, te midden waarvan zij verzocht werden een rust te zoeken die het geloof hun vooralsnog niet bood, en die hun geloof, daar het verzwakt was, maar vaag voor zich zag. Om de rust van God te hebben moet men volharden in het geloof. Een tegenwoordige schijnbare rust, was niet de ware rust. Op de rust van God moesten ze nog wachten. Alleen het geloof stemde dit toe, en zocht geen rust in de woestijn, daar het vertrouwde op de belofte. God zei nog steeds: "Heden". De toestand van het volk was in die tijd slechter dan de rust die Jozua hun had gegeven: en zoals hun eigen

psalmen bewezen, was dat volstrekt geen rust. Wat de volgorde van de verzen betreft: de vermaning in vers 11 hangt samen met heel het voorafgaande betoog. De bewijsvoering wordt namelijk volledig gemaakt door het getuigenis van David die na Jozua kwam. Na de schepping had God wel gerust, maar Hij zei daarna: "Nooit zullen zij in Mijn rust ingaan". De mensen waren dus niet in die rust ingegaan. Jozua ging het land binnen, maar het woord van David dat lange tijd daarna kwam, bewijst dat de rust van God toen nog niet bereikt was. Niettemin bewees diezelfde getuigenis, dat hun de toegang tot de rust ontzegde vanwege ongelof, dat sommigen er wel in zullen gaan: anders zou het niet nodig zijn geweest te verklaren dat anderen er om een bijzondere oorzaak buitengesloten werden en was er geen noodzaak mensen te waarschuwen te ontkomen aan wat hen verhinderde in te gaan. Men hoeft hier dus geen tussenzin te maken.

Welnu, zolang iemand niet tot rust was gekomen van zijn werken, was hij niet in de rust ingegaan. Wie erin is gegaan heeft opgehouden te werken, evenals God rustte van Zijn eigen werken toen Hij in Zijn rust inging. "Laten wij ons dan beijveren" is de aansporing van de trouwe getuige van God om in die rust in te gaan - de rust van God - opdat we niet vallen volgens hetzelfde voorbeeld van ongelof.

We moeten er hier vooral op letten, dat het de rust van God is waarover gesproken wordt. Dit stelt ons in staat het geluk en de volmaaktheid te begrijpen van deze rust. God moet rusten in hetgeen Zijn hart bevredigt. Dit was het geval zelfs bij de schepping - alles was zeer goed. En nu kan de volmaakte liefde, met betrekking tot ons alleen door een volmaakte zegen bevredigd worden: wij zullen een hemels deel hebben in de zegen die wij zullen genieten in Zijn eigen tegenwoordigheid, in volmaakte heiligheid en volmaakt licht. Dienovereenkomstig zal al het moeizame werk van geloof, de oefening van het geloof in de woestijn, de strijd (hoewel daarin veel vreugden zijn), de goede werken die hier gedaan zijn in de woestijn, en allerlei arbeid ophouden. Niet alleen zullen we verlost zijn van de macht van de inwonende zonde; al de moeite en al het lijden van de nieuwe mens zal ophouden. We zijn al vrijgemaakt van de wet der zonde; dan zullen echter ook onze geestelijke oefeningen voor God ophouden. We zullen rusten van onze werken - niet van boze werken. We zijn al tot rust gekomen van onze werken met betrekking tot onze rechtvaardiging en daarom hebben we in die zin nu rust in ons geweten. Maar dat is hier het onderwerp niet - hier gaat het om de rust van de christen van al zijn werken. God rustte van Zijn werken - stellig goede werken - en zo zullen wij dan ook rusten met Hem.

Wij zijn nu in de woestijn, we hebben ook de strijd met boze geesten in de hemelse gewesten. Een gezegende rust wacht ons nog, waarin onze harten zullen rusten in de tegenwoordigheid van God, waar niets de volmaaktheid van onze rust zal verstoren, waar God zal rusten in de volmaaktheid van de zegen die Hij Zijn volk bereid zal hebben.

De hoofdgedachte in dit gedeelte is dat er een rust *overblijft* (d.w.z. dat de gelovige die hier niet moet verwachten), zonder te zeggen waar die rust is. Ook wordt er niet in bijzonderheden over de aard van de rust gesproken omdat er ruimte wordt gelaten voor een aardse rust voor een aards volk op grond van de beloften, hoewel voor christelijke deelgenoten van de hemelse roeping de rust van God vanzelfsprekend hemels is.

Vervolgens stelt de apostel ons het werktuig voor dat God gebruikt om het ongelooft en al de werkingen van het hart te veroordelen, die, zoals we gezien hebben er toe leiden dat de gelovige de positie van het geloof verlaat. en die God voor hem verbergen door hem ertoe te brengen zijn vlees te bevredigen en rust te zoeken in de woestijn.

Voor de gelovige die oprecht van hart is, heeft dit oordeel over de werkingen van zijn hart grote waarde. Het maakt hem bekwaam alles te onderscheiden wat ertoe neigt dat hij gehinderd wordt voorwaarts te gaan of wat hem de pas kan doen vertragen. Het is het Woord van God dat - daar het de openbaring van God is, de uitdrukking van wat Hij is en van alles wat Hem omringt, en van wat Zijn wil is in al de omstandigheden die ons omringen - *alles* in het hart oordeelt wat niet van Hem is. Het is doordringender dan een tweesnijdend zwaard. Levend en krachtig, scheidt het alles wat in ons hart en onze gedachten zo innig mogelijk met elkaar is verbonden. Telkens wanneer de natuur - de "ziel" en de gevoelens daarvan - zich vermengt met wat geestelijk is, brengt het de scherpte van het zwaard van de levende waarheid van God tussen die beide, en oordeelt het met het oog daarop de verborgen werkingen van het hart. Het onderscheidt al de gedachten en bedoelingen van het hart. Maar het heeft nog een ander karakter: daar het van God komt (en het, als het ware, Zijn oog is dat op ons geweten is gericht) brengt het ons in Zijn tegenwoordigheid; en alles wat het ons dwingt te ontdekken, alles is naakt en geopend voor de ogen van Hem, met wie wij te doen hebben ¹¹. Dat is de ware hulp, het machtige werktuig van God om alles in ons te oordelen dat ons zou verhinderen onze loop met vreugde voort te zetten door de woestijn, en met een vrolijk hart dat door het geloof en het vertrouwen in Hem wordt gesterkt. Kostbaar instrument van een trouwe God, plechtig en ernstig in zijn werking; maar van onschatbare en oneindige zegen in zijn uitwerking, in zijn gevolgen. Het is een werktuig, dat als het in werking treedt, "de begeerten van het vlees en van de gedachten" geen vrijheid laat om te werken; dat het hart niet toestaat zichzelf te misleiden; maar dat ons kracht verleent, ons zonder enig bewustzijn van kwaad in de tegenwoordigheid van God plaatst om onze loop voort te zetten met vreugde en geestelijke kracht. Hier eindigt de vermaning die gegrond is op de kracht van het Woord.

---

¹¹ De verbinding tussen het Woord dat tot de mens wordt gericht en God Zelf is hier zeer opmerkelijk.

Maar er is nog een hulp van heel andere aard, om ons bij te staan op onze reis door de woestijn: namelijk het priesterschap - een onderwerp dat de brief hier begint en verscheidene hoofdstukken lang voortzet. Wij hebben een Hogepriester die de hemelen is doorgestaan, zoals Aäron de opeenvolgende afdelingen van de tabernakel doorging - Jezus, de Zoon van God. Hij is in alle dingen verzocht zoals wij, met uitzondering van de zonde; zodat Hij kan meelijden met onze zwakheden. Het Woord brengt de bedoelingen van het hart aan het licht, het oordeelt de wil en alles wat niet God als voorwerp en bron heeft. Maar voor zover het onze zwakheid betreft, hebben we Zijn meegevoel. Christus had natuurlijk geen kwade begeerten: Hij werd in ieder opzicht verzocht, met uitzondering van de zonde. De zonde speelde volstrekt geen rol in Zijn verzoeken. Maar ik verlang ook geen meegevoel met de zonde die in mij is; die verafschuw ik. Ik wil dat die gedood wordt - en geoordeeld wordt zonder ze te ontzien. Dit doet het Woord. Ik zoek meegevoel voor mijn zwakheid en mijn moeilijkheden; en ik vind die in het priesterschap van Jezus. Om met mij mee te lijden is het niet noodzakelijk dat iemand op hetzelfde ogenblik voelt wat ik gevoel - het is eerder net andersom. Als ik pijn lijd, verkeer ik niet in een toestand om evenveel aan de pijn van een ander te denken. Maar om met hem mee te lijden moet ik een natuur hebben die mij bekwaam maakt om te beseffen wat zijn pijn is.

Zo is het met Jezus, wanneer Hij Zijn priesterschap uitoefent. Hij is in ieder opzicht buiten het bereik van pijn en beproeving, maar Hij is Mens en Hij heeft niet alleen de menselijke natuur die destijds smart leed, maar Hij onderging de beproevingen die een gelovige moet doormaken intenser dan ooit een van ons. En Zijn hart, vrij en vol liefde, kan geheel en al met ons meelijden, overeenkomstig het kwaad dat Hij heeft doorgemaakt en overeenkomstig de heerlijke vrijheid, waarin Hij Zich nu bevindt, om in alles te voorzien en te zorgen. Dit is voor ons een bemoediging onze belijdenis vast te houden, ondanks de moeilijkheden die ons de weg zwaar maken; want Jezus houdt Zich met deze moeilijkheden bezig, overeenkomstig de kennis en ondervinding die Hij Zelf ervan heeft, en overeenkomstig de kracht van Zijn genade.

Daarom nu onze Hogepriester daar is, kunnen we met alle vrijmoedigheid naderen tot de troon van de genade om barmhartigheid te ontvangen en de genade te vinden die ons in alle moeilijke tijden zo gelegen komen: barmhartigheid omdat wij zwak en wankelend zijn; de nodige genade omdat we gewikkeld zijn in een strijd die God erkent.

Let er op, dat wij niet naar de Hogepriester gaan. Dit gebeurt dikwijls en God kan erbarming hebben; maar het is een bewijs dat we de genade niet volkomen begrijpen. Enerzijds houdt de Priester, de Heer Jezus Zichzelf met ons bezig - heeft Hij medelijden met ons; anderzijds gaan wij rechtstreeks tot de troon van de genade.

De Geest spreekt hier niet bepaald over zonden; dat vinden we in 1 Johannes 2. Daar staat het ook in

verbinding met gemeenschap met Zijn Vader, hier met het naderen tot God. Hier is het Zijn doel ons te versterken, ons te bemoedigen om vol te houden op de weg, in het bewustzijn van het meegevoel dat we in de hemel bezitten, en in de zekerheid dat de troon altijd toegankelijk is voor ons.

Hoofdstuk 5

De brief ontwikkelt vervolgens het priesterschap van de Heer Jezus en vergelijkt het met dat van Aäron. Maar, zoals we zullen zien, met het doel veeleer het *verschil* dan de *overeenkomst* naar voren te brengen, al is er een algemene overeenstemming, en was het één een schaduw van het andere priesterschap.

Deze vergelijking wordt gemaakt in hoofdstuk 5:1-10. De bewijsvoering wordt in vers 11 onderbroken (hoewel de bewijsgrond verruimd en ontwikkeld wordt) tot het eind van hoofdstuk 7, waar de vergelijking met Melchizedek wordt voortgezet; en de verandering van wet als gevolg van de verandering van het priesterschap wordt vastgesteld, wat vanzelf leidt tot de verbonden en alles wat betrekking heeft op de omstandigheden van de Joden.

Een hogepriester dan, uit mensen genomen (hij spreekt hier niet van Christus, maar van hetgeen waarmee hij Hem vergelijkt) wordt voor mensen aangesteld in de dingen die God betreffen, opdat hij zowel gaven als slachtoffers voor de zonden zou offeren. Hij kan de ellende van anderen voelen, omdat hij ook zelf met zwakheid ontvangen is, en offert daarom zowel voor zichzelf als voor het volk. Bovendien neemt niemand die eer voor zichzelf, maar hij krijgt die, zoals ook Aäron, doordat hij door God wordt geroepen. De brief zal verderop over het offer spreken - hier spreekt hij over de persoon van de priester, en over de ordening van het priesterschap. Zo heeft Christus Zichzelf niet verheerlijkt om Hogepriester te worden. De heerlijkheid van Zijn Persoon, zoals Hij op aarde geopenbaard was, en die van Zijn priesterambt, worden allebei duidelijk door God uitgesproken: de eerste, toen Hij zei: "U bent Mijn Zoon, Ik heb U heden verwekt" (Ps. 2); de tweede, met de woorden: "U bent priester tot in eeuwigheid naar de ordening van Melchizedek" (Ps. 110). Zulk één dan in de heerlijkheid van Zijn Persoon en in de heerlijkheid van Zijn ambt is de Hogepriester, de verwachte Messias, Christus.

Maar Zijn heerlijkheid (hoewel die Hem een ereplaats geeft voor God, en wel als gevolg van de verlossing, zodat Hij de zaak van het volk voor Gods aangezicht op Zich nemen kan, in overeenstemming met Zijn wil) brengt Hem niet nader tot de ellende van de mens. Zijn geschiedenis op aarde doet ons veeleer gevoelen hoe werkelijk Hij in staat is om deel te nemen in onze moeite en verdriet. "Tijdens Zijn dagen in het vlees", dat wil zeggen, hier beneden, doorstond Hij, in afhankelijkheid van God, al de angst van de dood en smeekte Hij Hem die Hem uit de dood kon verlossen. Want, daar Hij hier beneden was om te gehoorzamen

en te lijden, verlost Hij Zichzelf niet. Hij onderwierp Zich aan alles, gehoorzaamde in alles en was wat alle dingen betreft van God afhankelijk.

Hij werd verhoord vanwege Zijn vreze. Het was passend dat Hij, die de dood op Zich nam voor anderen, het gehele gewicht daarvan in Zijn ziel zou gevoelen. Hij wilde niet ontkomen aan de gevolgen van wat Hij op Zich genomen had (vgl. hst. 2), en Hij wilde evenmin dat Hij niet precies zou voelen wat het was onder de hand van God in het oordeel te zijn. Zijn vreze was juist het bewijs van Zijn godsvrucht, de ware schepping van de positie waarin de zondige mens zich bevond, en wat daarom van God moest komen. Dat Hij echter de gevolgen van deze positie zou ondergaan was *gehoorzaamheid*. En deze gehoorzaamheid moest *volmaakt* zijn en tot het uiterste beproefd worden.

Hij was de Zoon van God, de heerlijke Zoon van God. Maar hoewel dit zo was, moest Hij uit alles wat Hij leed leren wat gehoorzaamheid in de wereld was (en voor Hem was gehoorzaamheid iets nieuws). En daar Hij in deze weg alle heerlijkheid verdiend had, zou Hij Zijn plaats als de verheerlijkte Mens innemen om volmaakt te worden. En in die positie zou Hij een oorzaak van eeuwig heil (niet slechts van een tijdelijke verlossing) worden, voor hen die Hem gehoorzamen; een heil dat in verbinding zou staan met de positie, die Hij als gevolg van Zijn werk der gehoorzaamheid had ingenomen, door God begroet als "Hogepriester naar de ordening van Melchizedek".

Wat verder volgt tot het eind van hoofdstuk 6 is een tussenzin, die betrekking heeft op de toestand van degenen aan wie de brief gericht is. Hij berispt hen wegens de traagheid van hun geestelijk verstand, en bemoedigt hen tegelijkertijd door de beloften van God; en dit alles in verband met hun positie als Joodse gelovigen. Verderop neemt hij de draad weer op van het onderwijs betreffende Melchizedek. Wat de tijd betrof hadden deze gelovige Hebreëen in staat moeten zijn anderen onderwijs te geven: niettemin hadden ze nodig dat men hen leerde wat de eerste beginselen waren van de uitspraken van God. Ze hadden melk nodig in plaats van vast voedsel.

We kunnen hier opmerken dat er geen grotere belemmering is om vorderingen te maken in het geestelijk leven en het geestelijk inzicht dan de gehechtheid aan een oude vorm van godsdienst, die, doordat ze overgeleverd is, en niet eenvoudig persoonlijk geloof in de waarheid, altijd bestaat in inzetten, en bijgevolg vleeselijk en aards is. Als mensen niet daardoor beïnvloed zijn, zijn het misschien ongelovigen; maar onder invloed van zo'n systeem vormt de vroomheid zelf (die vormendienst is) een barrière tussen de ziel en het licht van God: en deze vormen die de genegenheden in beslag nemen, bevooroordeeld doen zijn en gevangen houden, verhinderen, dat de genegenheden groter worden en verlicht door middel van de goddelijke openbaring. Zedelijk zijn (zoals de apostel het uitdrukt) hun zinnen niet geoefend om zowel het goede als het kwade te onderscheiden.

De Heilige Geest wil zich echter niet beperken tot de enge kring en de zwakke armzalige gevoelens van de menselijke overlevering, ook zelfs niet tot die waarheden die men in een dergelijke toestand nog kan opnemen. In zo'n geval heeft Christus niet de plaats die Hem toekomt, en dat wordt hier juist in onze brief uiteengezet.

Melk is goed geschikt voor kleine kinderen, vast voedsel voor de volwassenen. Die kindertijd was de toestand van de ziel onder de inzettingen en de eisen van de wet (vgl. Gal. 4:1-7). Maar er was een openbaring van de Messias die met deze twee toestanden – de kinderjaren en de volwassenheid – in verband stond. En de ontwikkeling van het woord van de gerechtigheid, van de ware praktische betrekkingen van de ziel tot God, in overeenstemming met Zijn karakter en Zijn wegen, was evenredig aan de openbaring van Christus, die de openbaring van Gods karakter en het middelpunt van al Gods wegen is. Daarom spreekt de brief in hoofdstuk 5:12-13 over de elementen, de eerste beginselen van de uitspraken van God, en van het woord van de gerechtigheid; in hoofdstuk 6:1 over het woord van het begin, of de eerste beginselen van Christus.

Hoofdstuk 6

Nu wil de Geest in Zijn onderwijs aan christenen niet bij deze beginselen blijven staan, maar voortgaan tot die volkomen openbaring van de heerlijkheid van Christus, die bij de volwassenen hoort en ons juist voor deze toestand vormt.

We zien gemakkelijk in dat de geïnspireerde schrijver probeert de Hebreeën te laten voelen dat hij hen op een hoger en voortreffelijker standpunt plaatst, door hen te verbinden met een hemelse en onzichtbare Christus; en dat het Jodendom hen terughield in de positie van kinderen. Dit kenmerkt overigens de hele brief.

Niettemin zullen we hier twee dingen vinden: aan de ene kant de beginselen en het karakter van de leer die bij de kinderjaren hoorde, bij “het begin van het woord van Christus”, in tegenstelling met de kracht en hemelse geur waarmee de christelijke openbaring gepaard ging; en aan de andere kant, wat de openbaring van Christus Zelf is in verbinding met dit laatste geestelijke en christelijke systeem.

Maar de brief maakt onderscheid tussen dit systeem en de leer van de Persoon van Christus, namelijk beschouwd als Mens,¹² hoewel de tegenwoordige positie van Christus kenmerkend is voor het christelijke systeem. Het onderscheid wordt gemaakt, niet omdat

---

¹² Het zoonschap van Christus hier beneden kan echter niet worden gescheiden van Zijn eeuwig zoonschap, want dit verleende de betrekking waarin Hij als Zoon op aarde in de tijd stond, haar karakter. Wat ik in de tekst opgemerkt heb, slaat op de verzen 5 en 8, vergeleken met de verzen 6 en 10 van hoofdstuk 5. Vergelijk ook het begin van Johannes 17.

de toestand van zielen niet afhankelijk is van de mater openbaring van Christus en van de positie die Hij heeft ingenomen, maar omdat de leer van Zijn Persoon en heerlijkheid veel verder gaat dan de tegenwoordige toestand van onze betrekking tot God.

De dingen waarover in hoofdstuk 6:1-2 wordt gesproken hadden hun plaats omdat de Messias toen nog komen moest: alles was in een toestand van onmondigheid. De dingen waarover in de verzen 4 en 5 wordt gesproken zijn de voorrechten die de christenen genoten krachtens het werk en de verheerlijking van de Messias. Maar zij zijn zo op zichzelf nog niet “het volkomene” dat in vers 1 wordt genoemd, en meer slaat op de kennis van de Persoon van Christus Zelf. De voorrechten waar het over gaat waren het gevolg van de heerlijke positie van Zijn Persoon in de hemel.

Het is belangrijk hierop te letten voor het goed begrip van deze gedeelten. In de tijd van onmondigheid waarover in de verzen 1 en 2 wordt gesproken, bleven de aanbidders door de vaagheid van de openbaringen van de Messias, hoogstens aangekondigd door beloften en profetieën, onder het juk van plechtigheden en schaduwen, hoewel ze sommige grondwaarheden bezaten. Zijn verhoging baande de weg voor de kracht van de Heilige Geest hier beneden: en hierop berustte de verantwoordelijkheid van de zielen die deze kracht gesmaakt hadden.

De leer van de Persoon en de heerlijkheid van Jezus vormt het onderwerp van de openbaring van deze brief, en was voor de Joden het middel om bevrijd te worden van het hele systeem dat zo'n zware last was geweest voor hun harten. Die leer zou ook verhoeden dat zij de toestand vaarwel zeiden die in de verzen 4 en 5 wordt beschreven, om terug te keren tot de zwakheid en (nu Christus gekomen was) tot de vleselijke toestand van de verzen 1 en 2.

De brief wil nu niet opnieuw de ware, maar elementaire leerstellingen opstellen die bij de tijd hoorden dat Christus nog niet geopenbaard was, maar voortgaan naar de volle openbaring van Zijn heerlijkheid en positie in overeenstemming met de raadsbesluiten van God die in het Woord zijn geopenbaard.

De Heilige Geest wilde niet weer terugkeren tot die dingen van vroeger, omdat nieuwe dingen ingevoerd waren in verband met de hemelse heerlijkheid van de Messias, namelijk het christendom dat gekenmerkt wordt door de kracht van de Heilige Geest. Maar als iemand die onder de invloed van die kracht gebracht was, en die had leren kennen, die later zou verlaten, kon hij niet opnieuw tot bekering vernieuwd worden. De dingen van vroeger, die bij het Jodendom hoorden, moest hij opgeven doordat hij het nieuwe, het christendom binnenging, en daarmee had hij ze ook opgegeven. Christenen konden zich op grond van die oude dingen niet met zielen bezighouden; en wat de nieuwe dingen betrof, die had hij nu prijsgegeven. Zo had God alle middelen voor hem aangewend en er was niets bereikt.

Naar zijn eigen wil kruisigde zo iemand de Zoon van God. Hij hoorde bij het volk dat dit had gedaan, had de zonde erkend die zijn volk had bedreven, en had Jezus erkend als de Messias. Maar nu bedreef hij dezelfde misdaad¹³ willens en wetens.

Het oordeel, de opstanding der doden, bekering van dode werken, dat alles was hun geleerd. Onder die stand van zaken had het volk zijn Messias gekruisigd. Nu was de kracht van de Heilige Geest gekomen, die getuigde van de verheerlijking van de gekruisigde Messias, de Zoon van God, in de hemel, en die door wonderen de macht teniet deed (tenminste in de enkeling) van de vijand die nog altijd over de wereld regeerde. Deze wonderen waren een voorproef van de volkomen en heerlijke verlossing die plaats zal hebben in de toekomstige eeuw, als de triomferende Messias, de Zoon van God, alle macht van de vijand geheel zal vernietigen. Daarom heten ze hier: "De krachten van de toekomstige eeuw".

De kracht van de Heilige Geest, de wonderen die gebeurden in de schoot van het christendom, getuigden ervan, dat de kracht die deze verlossing tot stand zou brengen - hoewel nog verborgen in de hemel - niettemin aanwezig was in die heerlijke Persoon, de Zoon van God. Deze kracht bewerkte nog niet de verlossing van deze wereld, die door satan onderdrukt wordt; omdat in de tussentijd iets anders werd verricht. Het licht van God scheen, het goede woord van genade werd gepredikt, men smaakte de hemelse gaven (iets dat beter was dan de bevrijding der wereld); en de voelbare kracht van de Heilige Geest maakte zich openbaar, gedurende de tijd dat men wachtte op de terugkeer in heerlijkheid van de Messias, om satan te binden, en zo de bevrijding van de wereld onder zijn heerschappij tot stand te brengen.

In het algemeen gesproken werd de kracht van de Heilige Geest, die het gevolg was van het feit dat de Messias verheerlijkt in de hoge is, op aarde uitgeoefend als een tegenwoordige openbaring en voorsmaak van de toekomstige verlossing. De openbaring van de genade, het goede woord van God werd gepredikt; en de christen leefde in de kring waar deze dingen ontvouwd werden en hij onderging de invloed die erdoor werd uitgeoefend. Dat moest iemand gevoelen die in het midden van christenen gebracht werd. Zelfs al was er geen geestelijk leven, deze invloeden voelde men.

Maar als iemand van Christus afviel, nadat hij deze invloed van de tegenwoordigheid van de Heilige Geest had ondergaan, nadat hij de zo geopenbaarde goedheid van God had gesmaakt, en de bewijzen van Zijn macht had ervaren bleef er geen middel over om die ziel te herstellen, om hem tot bekering te leiden. De hemelse schatten waren aan hem besteed: hij had ze als waardeloos opgegeven: hij had de volle openbaring van

genade en kracht verworpen, na die gekend te hebben. Welk middel kon er nu nog gebruikt worden? Terug te keren tot het Jodendom en de eerste beginselen van de leer van Christus daarin, nadat de waarheid geopenbaard was, was onmogelijk: en het nieuwe licht had hij gekend en verworpen. In een geval als dit was er alleen vlees aanwezig; er was geen nieuw leven. Dorens en distels werden voortgebracht evenals vroeger. Er was geen werkelijke verandering in de toestand van de mens.

Als we eenmaal hebben begrepen dat dit gedeelte een vergelijking is van de kracht van het geestelijk systeem met het Jodendom, en dat het gaat over het opgeven van het eerste, nadat men het heeft gekend, verdwijnt de moeilijkheid. Er wordt niet verondersteld dat iemand het leven bezit; daar is hier geen sprake van. Dit gedeelte spreekt, niet over leven, maar over de Heilige Geest als een kracht die aanwezig is in het christendom. "Het goede woord van God smaken", betekent dat men begrepen heeft hoe kostbaar dat woord is; en niet dat men door middel daarvan levend gemaakt is¹⁴.

Vandaar dat de apostel die tot Joodse christenen spreekt, overtuigd is van betere dingen, en dingen die met de behoudenis verbonden zijn. Al deze dingen konden dus aanwezig zijn, terwijl men toch niet behouden was. Het kon niet dat er vrucht was, want voor vrucht is leven nodig. De apostel past wat hij zegt echter niet toe op Hebreeuwse christenen, want hoe zwak hun toestand ook mocht zijn, er waren vruchten geweest, bewijzen van *leven* dat op zichzelf niet slechts kracht is. En hij zet zijn verhandeling voort door hen aan te moedigen en hen motieven te geven om vol te houden.

We zien dan dat dit gedeelte een vergelijking is tussen dat wat men bezat voor en nadat Christus verheerlijkt was - de toestand en de voorrechten van belijders in deze twee tijdperken zonder dat er enige sprake is van persoonlijke bekering. Als iemand de gemeente verliet, van Christus afviel en terugkeerde nu de kracht van de Heilige Geest er was en de volle openbaring van de genade, dan was er geen middel om hem nog eens tot bekering te vernieuwen. Daarom wilde de geïnspireerde schrijver niet opnieuw het fundament leggen van vroegere dingen met betrekking tot Christus dingen die al verouderd waren - maar hij wilde voortgaan tot nut van hen die standvastig bleven in het geloof.

We kunnen ook opmerken hoe de brief, als hij van christelijke voorrechten spreekt, de toekomstige toestand op aarde, de heerlijkheid en de voorrechten van het duizendjarig rijk, niet uit het oog verliest. De wonderen zijn de wonderen van de toekomstige eeuw: zij behoren tot dat tijdperk. De verlossing en de vernietiging van de macht van satan zullen dan volledig zijn; die wonderen waren verlossingen, daaruit

---

¹³ Ik meen niet dat het woord "wederom" hier ingelast moet worden: de nadruk ligt op het feit dat hij het voor zichzelf doet (vgl. Hebr. 6:6 in de Statenvertaling).

---

¹⁴ Zo ontvangen in Mattheüs 13 sommigen het met blijdschap, maar er was geen wortel.

bleek de macht die de Heer in de toekomstige eeuw zal uitoefenen. Op dit punt is al gewezen (hoofdstuk 2:5) aan het begin van de leer van deze brief; en in hoofdstuk 4 wordt de aard van de rust van God in het vage gelaten. om zowel het hemelse als het aardse deel te kunnen omvatten van de duizendjarige regering van onze Heer. Hier is de tegenwoordigheid van de kracht van de Heilige Geest kenmerkend voor de wegen van God, het christendom; maar de wonderen zijn een voorsmaak van de komende eeuw, waarin de hele wereld zal worden gezegend.

In de bemoedigingen die hij hun geeft, herinnert de brief al aan de beginselen op grond waarvan de vader der gelovigen en van het Joodse volk had gewandeld, en aan de manier waarop God hem in zijn geloof had gesterkt. Abraham moest rusten op beloften, zonder dat te bezitten wat beloofd was; en met betrekking tot de rust en de heerlijkheid, verkeerden de Hebreeuwse christenen toen in dezelfde toestand. Maar om het hart volkomen zekerheid te geven, had God tevens Zijn woord bevestigd met een eed, opdat zij die op deze hoop van de beloofde heerlijkheid bouwden een sterke en voldoende vertroosting zouden hebben. En deze zekerheid heeft een nog groter bevestiging gekregen. Ze ging in tot binnen het voorhangsel en vond haar plechtige bevestiging in het heiligdom zelf, waar de Voorloper was binnengegaan. Zo bezat het geloof niet slechts een woord, een eed, maar een persoonlijke waarborg voor de vervulling van deze beloften, en het heiligdom van God als een toevlucht voor het hart. Voor hen die geestelijk inzicht hadden kreeg de hoop die zij koesterden zodoende een hemels karakter, terwijl het karakter van Hem die de hemel was binnengegaan tevens de zekere vervulling aantoonde van al de oudtestamentische beloften, in verbinding met een hemelse Middelaar, die door Zijn positie die vervulling zeker stelde. Hij gaf aan de aardse zegen de onwankelbare grondslag van de hemel zelf, en gaf die zegen tegelijkertijd een hoger en uitnemender karakter door die met de hemel te verbinden en hem van daar te laten neerstroomen.

We hebben zodoende het dubbele karakter van de zegen die dit boek ons weer voor de aandacht stelt, in verbinding met de Persoon van de Messias, en het geheel door het geloof verbonden met Jezus. Jezus is als Voorloper de hemel binnengegaan. Hij is daar. Wij behoren tot die hemel. Hij is daar als Hogepriester. Gedurende de tegenwoordige tijd heeft Zijn priesterschap daarom een hemels karakter; niettemin is Hij persoonlijk, priester naar de ordening van Melchizedek. Dit stelt dan de hele orde van Aäron terzijde, hoewel het priesterschap nu uitgeoefend wordt naar het voorbeeld van dat van Aäron; maar, door de aard ervan wijst het op een koningschap in de toekomst dat nog niet is geopenbaard. Juist het feit nu, dat dit toekomstige koningschap verbonden was met de Persoon van Hem, die volgens psalm 110 was gaan zitten aan de rechterhand van de Majesteit in de hoge, richtte de aandacht van de Hebreeuwse christen, als die in de verleiding kwam om terug te keren, op Hem die in de hemelen was. Het deed hem het priesterschap

begrijpen dat de Heer nu uitofent; het bevrijdde hem van het Jodendom, en sterkte hem in het hemelse karakter van het christendom dat hij had aangenomen.

Hoofdstuk 7

De brief komt nu terug op het onderwerp: Melchizedek, en gaat na wat de waardigheid is van zijn persoon en de belangrijkheid van zijn priesterschap. Want van het priesterschap, als middel om tot God te naderen, was het hele daarmee verbonden systeem afhankelijk.

Melchizedek dan (een type en voorafschaduwing, zoals het gebruik van zijn naam in psalm 110 bewijst) was koning van Salem, dat wil zeggen, koning van de vrede en volgens zijn naam, koning van de gerechtigheid. Gerechtigheid en vrede kenmerkten zijn regering. Maar boven alles was hij priester van de allerhoogste God. Dit is de naam van God als de opperste Heerser over alle dingen, de Bezitter van hemel en aarde, zoals er in Genesis aan toe wordt gevoegd. Als zodanig erkende Nebukadnezar, de vernederde aardse machthebber, Hem. Als zodanig openbaarde Hij Zich aan Abraham, toen Melchizedek de aartsvader zegende, nadat deze zijn vijanden had verslagen. In verband met zijn wandel in het geloof, was de naam van God voor Abraham: "de Almachtige". Hier wordt Abraham die zegeviert over de koningen van de aarde, gezegend door Melchizedek, door de koning van de gerechtigheid, in verbinding met God als Bezitter van hemel en aarde, de Allerhoogste. Dit ziet vooruit naar het koningschap van Christus, Priester op Zijn troon, wanneer hij door de wil en de kracht van God over al Zijn vijanden zal hebben getriomfeerd - een tijd die nog niet is aangebroken - wat eerst vervuld wordt in het duizendjarig rijk, zoals het meestal wordt genoemd, hoewel dit meer betrekking heeft op het aardse deel.

Abraham gaf tienden aan Melchizedek. Zijn koningschap was niet alles, want psalm 110 beschrijft Melchizedek heel duidelijk als priester, en wel als een priester die een blijvend, ononderbroken priesterschap bezit. Hij had geen priesters als voorouders aan wie hij zijn priesterschap ontleende. Als priester had hij vader noch moeder; anders dan de zonen van Aäron, had hij geen geslachtsregister (vgl. Ezra 2:62); aan zijn priesterlijke dienst waren geen grenzen gesteld, zoals het geval was met de zonen van Aäron (Num. 4:3). Hij werd priester gemaakt, gelijkend op de Zoon van God, wat zijn priesterlijk karakter betreft; maar de Zoon van God is nu nog in de hemel. Het feit dat hij tienden ontving van Abraham, en dat hij Abraham zegende, bewees de hoge en uitnemende waardigheid van deze overigens onbekende en geheimzinnige persoon. Het enige dat van hem getuigd wordt - zonder vader of moeder, begin van leven, of dood die plaats gevonden kan hebben, te noemen, - is dat hij *leefde*.

De waardigheid van zijn persoon overtrof die van Abraham, aan wie de beloften waren toevertrouwd; de waarde van zijn priesterschap was hoger dan dat van

Aäron, die in Abraham de tienden betaalde, die Levi zelf van zijn broeders ontving. Het priesterschap is dus veranderd en daarmee het hele systeem dat ervan afhankelijk was.

Psalm 110, verklaard door het geloof in Christus (want deze brief, het is overbodig te zeggen, spreekt altijd tot christenen) is steeds het punt waarop de bewijsvoering is gegrond. Het eerste bewijs dan, dat het geheel was veranderd, is dat de Heer Jezus, de Messias (Priester naar de ordening van Melchizedek) blijkbaar niet uit de priesterstam was gesproten, maar uit een andere stam, nl. Juda. Want dat Jezus de Messias was, geloofden ze. Maar volgens de Schriften was de Messias zoals Hij hier wordt voorgesteld; en in dat geval was het priesterschap veranderd, en daarna het hele systeem. En dit was niet slechts een gevolgtrekking die men moest maken uit het feit dat de Messias uit de stam van Juda kwam, hoewel Hij Priester was; maar het was nodig dat er een andere priester zou opstaan dan de priesters uit het geslacht van Aäron, iemand naar de gelijkenis van Melchizedek, die het niet zou zijn naar de wet van een gebod dat niet meer kracht had dan het vlees waarop het van toepassing was, maar die het zou zijn naar de kracht van een onvergankelijk leven. Het getuigenis van de psalm hierover was duidelijk en beslist: "U bent Priester tot in eeuwigheid naar de ordening van Melchizedek".

Want er is in werkelijkheid een intrekking van het gebod dat voordien bestond, omdat het nutteloos was (want de wet heeft niets tot volmaaktheid gebracht), en er is de invoering van een betere hoop, waardoor wij tot God naderen.

Kostelijk onderscheid! Een gebod gericht tot een zondig mens die ver van God is, wordt vervangen door een hoop, een vertrouwen dat berust op de genade en de belofte van God, waardoor wij zelfs in de tegenwoordigheid van God kunnen komen.

Ongetwijfeld was de wet goed; maar de scheiding tussen de mens en God bleef altijd bestaan. De wet maakte niets volmaakt. God was altijd volmaakt, en menselijke volmaaktheid werd geëist; alles moest in overeenstemming zijn met hetgeen de goddelijke volmaaktheid van de mens eiste. Maar de zonde was er, en bijgevolg was de wet krachteloos (behalve om te veroordelen). De plechtigheden en de inzettingen van de wet waren slechts beelden en een zwaar juk. Zelfs dat wat het geweten tijdelijk verlichting gaf, herinnerde aan de zonde en maakte het geweten nooit volmaakt tegenover God. De mens bleef toch op een afstand van God staan. De genade brengt de ziel tot God, die gekend wordt in liefde en in een gerechtigheid, die voor ons is.

Het karakter van het nieuwe priesterschap droeg in al zijn trekken het stempel van grotere voortreffelijkheid dan het priesterschap dat bestond onder de leiding van de wet en waarmee het hele systeem van de wet stond of viel. Het verbond dat aan het nieuwe priesterschap was gekoppeld, beantwoordde evenzo aan de grotere voortreffelijkheid van het laatste boven het eerste.

Het priesterschap van Jezus was bevestigd met een eed; dat van Aäron niet. Het priesterschap van Aäron ging van de ene persoon op de andere over, omdat de dood een eind maakte aan de uitoefening ervan door de mensen aan wie het was toevertrouwd. Maar Jezus blijft dezelfde voor altijd; Hij heeft een priesterschap dat niet aan anderen wordt overgedragen. Zodoende redt Hij volkomen, en tot het einde, wie door Hem tot God naderen, daar Hij altijd leeft om voor hen tussenbeide te treden.

Daarom: "Zulk een Hogepriester hadden wij ook nodig". Heerlijke gedachte! Geroepen om in de tegenwoordigheid van God te verkeren, in betrekking te staan tot Hem in de hemelse heerlijkheid, te naderen tot Hem in de hoge, waar niets onreins kan binnenkomen, hadden wij een Hogepriester nodig in de plaats waar ons, zoals de Joden in de aardse tempel. toegang is gegeven, en wel zo'n Hogepriester als de heerlijkheid en de reinheid van de hemel vereisten. Wat een bewijs dat wij tot de hemel behoren, en ook van de verheven aard van onze betrekking tot God! Zulk een Hogepriester betaamde ons: "Heilig, onschuldig, onbesmet, gescheiden van de zondaars en hoger dan de hemelen geworden" - want dat zijn wij, wat onze positie betreft, daar wij met God *daarboven* te doen hebben - een Priester die de slachtoffers niet telkens weer hoeft te brengen, alsof er nog enig werk te doen overbleef om de zonde weg te doen, of dat aan gelovigen hun zonden nog konden worden toegerekend; want dan zou het onmogelijk zijn om in het hemelse heiligdom te vertoeven. Onze Priester heeft eens voor altijd Zijn werk voor het tenietdoen van de zonde voltooid, doordat Hij Zijn offerande eens voor altijd bracht toen Hij Zichzelf offerde.

Want de wet stelde hogepriesters die menselijke zwakheden hadden, want het waren zelf mensen; de eed van God, die na de wet kwam, stelt de Zoon aan, toen Hij tot in eeuwigheid volmaakt geworden was, toegewijd aan God in de hemel.

We zien hier, dat, hoewel er een overeenkomst was van de aardse met de hemelse dingen, er toch meer van *tegenstellingen* dan van *overeenkomsten* sprake is in deze brief. De priesters onder de wet hadden dezelfde zwakheden als andere mensen; Jezus heeft een verheerlijkt priesterschap naar de kracht van een onvergankelijk leven.

De invoering van dit nieuwe priesterschap dat in de hemel wordt uitgeoefend, brengt een verandering mee in de offeranden en in het verbond. Dit ontwikkelt de geïnspireerde schrijver hier, doordat hij ons de waarde voorstelt die het offer van Christus heeft en van het al lang beloofde nieuwe verbond. Het volgende staat in rechtstreeks verband met de offeranden; maar hij dwaalt een ogenblik af naar de twee verbonden, een zoveel omvattend en uiterst belangrijk onderwerp ter overweging voor de christen-Jood die onder het eerste verbond was geweest.

Hoofdstuk 8

Hoofdstuk 8 is in dit opzicht eenvoudig en duidelijk; alleen de laatste verzen geven aanleiding tot enkele opmerkingen. De samenvatting van de leer die we overdacht hebben is, dat wij een Hogepriester hebben die is gaan zitten op de troon van de Majesteit in de hemelen, een Bedienaar van het hemelse heiligdom dat niet met handen gemaakt is. Als zodanig moet Hij een offer hebben om daar aan te bieden. Als Jezus nu op de aarde was, zou Hij geen priester zijn; er waren priesters op aarde volgens de wet, waarin alle dingen slechts beelden waren van de hemelse dingen; zoals Mozes geboden werd alles te maken naar het voorbeeld dat hem op de berg getoond was. Maar de bediening van Jezus is uitnemender, omdat Hij de Middelaar is van een beter verbond, waarover in Jeremia 31 gesproken wordt. Dat gedeelte wordt hier aangehaald en is een helder en eenvoudig bewijs van het feit dat het eerste verbond niet zou blijven. We vinden hier opnieuw die bijzondere ontwikkeling van de waarheid, die de aard van de personen aan wie deze brief gericht is, vereiste.

Het eerste verbond werd gesloten met Israël; met het tweede moet dit volgens de profetie van Jeremia ook zo zijn. In dit gedeelte maakt de brief echter alleen gebruik van het feit dat er een tweede verbond zou komen, om te bewijzen dat het eerste niet langer kon blijven bestaan. Het was verouderd en het moest verdwijnen. Hij noemt de bepalingen van het nieuwe verbond. We zullen zien dat hij er later gebruik van maakt. In wat volgt, stelt hij de diensten die bij het eerste verbond hoorden, tegenover het volmaakte werk waarop het christendom is gegrond. Zodoende spreekt hij over de uitgebreidheid en de waarde van het werk van Christus.

Al is er hier geen moeilijkheid, het is belangrijk de dingen in verband met deze twee verbonden duidelijk te zien. Sommigen hebben heel vage ideeën over dit onderwerp en veel zielen die zich onder de verbonden stellen - dat wil zeggen, ze plaatsen zich in een betrekking tot God onder voorwaarden die Hij hun niet opgelegd heeft - verliezen daardoor hun eenvoud en houden de genade niet vast en de volheid van het werk van Christus, en de positie die Hij hun in de hemel verworven heeft.

Een verbond is een beginsel van een betrekking of een verhouding tot God - voorwaarden door God gesteld waaronder de mens met Hem moet leven. Het woord kan figuurlijk gebruikt worden of op andere manier worden toegepast. Het wordt toegepast op de bijzonderheden van de verhouding tussen God en Israël, en ook op Abraham (Gen. 15) en dergelijke gevallen; maar strikt genomen zijn er slechts twee verbonden, waarin God in betrekking is getreden met de mens op aarde, of nog in betrekking treden zal - het oude en het nieuwe verbond. Het oude verbond is opgericht bij Sinai. Het nieuwe verbond wordt ook

gesloten met de beide huizen van Israël ¹⁵.

Het evangelie is geen verbond, maar de openbaring van het heil van God. Het verkondigt het grote heil. Wij genieten wel alle voorrechten die bij het nieuwe verbond horen, omdat de grondslag ervan door God is gelegd in het bloed van Christus, maar we genieten ze in de geest, niet naar de letter.

Het nieuwe verbond zal formeel met Israël worden gesloten in het duizendjarig rijk. Intussen is het oude verbond geoordeeld door het feit dat er een nieuw is.

Hoofdstuk 9

De brief somt nu enige bijzondere omstandigheden op, die het eerste verbond kenmerken en toont aan, dat er geen zonden weggedaan, noch het geweten gereinigd werd door middel van het eerste verbond; evenmin was de toegang in het heilige der heiligen de aanbidders geoorloofd. De voorhang verborg God. De hogepriester ging eenmaal per jaar in om verzoening te doen - en niemand anders. De weg tot God in het heiligdom was afgesloten. Volmaakt, naar het geweten, konden zij door het bloed van stieren en bokken niet worden. Dit waren slechts voorlopige en figuurlijke inzettingen totdat God het ware werk op Zich zou nemen, om het volkomen en voor eeuwig te volbrengen.

Maar dit brengt ons tot het brandpunt van het licht dat God ons door de Heilige Geest in deze brief geeft. Voordat de schrijver met de Schriften van het Oude Testament het bewijs levert van de leer die hij verkondigde, en van het ophouden van de offeranden volgens de wet, - en van alle offers voor de zonde geeft hij met een hart dat vol is van de waarheid en van de belangrijkheid van die waarheid, onderwijs betreffende de waarde en de omvang van de offerande van Christus (nog steeds in tegenstelling tot de vroegere offers, maar het is een tegenstelling die berust op de wezenlijke waarde van het offer van Christus). Deze drie gevolgen worden voorgesteld: ten eerste, de geopende weg tot het heiligdom was bekend gemaakt, d.w.z. toegang tot God Zelf waar Hij is; ten tweede, de reiniging van het geweten; ten derde: een eeuwige verlossing; ik kan er nog aan toevoegen de belofte van een eeuwige erfenis.

---

¹⁵ Aan het einde van de brief vinden we ook de uitdrukking; "het bloed van (het) eeuwig verbond". Ik twijfel er niet aan dat hij het woord "verbond" gebruikt (zoals ook het woord "wet" wordt gebruikt), omdat het gewoonlijk gebezigd werd voor de voorwaarden van de betrekking tot God, en "eeuwig" is kenmerkend voor de brief aan de Hebreëen. Er zijn verbonden geweest en er zullen er zijn, in de tijd en voor deze aarde; maar de voorwaarden van onze betrekking tot God zijn eeuwig, het bloed van Christus is daar de uitdrukking en zekerheid van, die voorwaarden rusten op de eeuwige genade, en zowel gerechtigheid als genade, door dat kostbare bloed, waardoor heel het karakter van God en al Zijn plannen gehandhaafd en verheerlijkt zijn, en tevens onze zonden weggedaan.

Men voelt het onmetelijke belang, de onschatbare waarde van **het eerste resultaat**. De gelovige wordt toegelaten in de tegenwoordigheid van God Zelf door een nieuwe en levende weg, die Hij ons heeft ingewijd door het voorhangsel heen, dat is Zijn vlees; Hij heeft voortdurend toegang tot God, rechtstreeks toegang tot de plaats waar Hij is, in het licht! Wat een volkomen heil, wat een zegen, wat een zekerheid. Want hoe zouden we toegang kunnen hebben tot God in het licht, als dat wat ons van Hem zou scheiden, niet geheel en al was weggedaan door Hem, die eenmaal geofferd is om de zonden van velen te dragen? Maar hier gaat het om het kostbare en volmaakte resultaat, in dit opzicht, dat de toegang tot God Zelf voor ons geheel en al vrij en open is. Dit wordt ons hier geopenbaard en in hoofdstuk 10 formeel bewezen.

Er wordt ons in dit gedeelte niet gezegd dat wij daar *zitten*, want het onderwerp van deze brief is niet dat wij één zijn met Christus, maar dat wij naderen tot God in het heiligdom. En het is belangrijk op dit laatste te letten, en het is op zijn plaats even kostbaar als het andere. We worden gezien als op aarde en terwijl we op aarde zijn, hebben we een vrije en volkomen toegang tot God in het heiligdom. Wij gaan in volmaakte vrijheid tot God, waar Zijn heiligheid woont, en waar niets dat in strijd is met Hem toegestaan kan worden. Wat een groot geluk! Wat een volmaakte genade! Wat een heerlijk volkomen resultaat van de hoogste orde! Zou iemand iets beters kunnen verlangen, als we ook bedenken dat het de plaats is waar wij wonen. Dit is onze positie in de tegenwoordigheid van God door het ingaan van Christus in het heiligdom.

Het tweede resultaat toont ons de persoonlijke toestand waarin we gebracht zijn, om van onze positie te kunnen genieten; opdat we onzerzijds vrijmoedig in het heiligdom binnengaan. Dit resultaat is dat onze Zaligmaker ons geweten volmaakt heeft gemaakt, zodat we het heiligdom binnen kunnen gaan zonder dat er een vraag met betrekking tot de zonde bij ons rijst. Een volmaakt geweten is niet een onschuldig geweten, dat gelukkig in zijn onschuld het kwaad niet kent en God geopenbaard in heiligheid niet kent. Een volmaakt geweten kent God; het is gereinigd en terwijl het de kennis bezit van goed en kwaad, in overeenstemming met het licht van God Zelf, weet het dat het van alle kwaad gereinigd is in overeenstemming met Zijn reinheid.

Het bloed van stieren en bokken en de wassingen die telkens herhaald werden onder de wet konden het geweten nooit volmaken. Ze konden heiligen tot reinheid van het vlees, om de aanbieder in staat te stellen uiterlijk tot God te naderen, maar toch bleef hij slechts van verre staan, en de voorhang was nog niet gescheurd. Maar een werkelijke reiniging van zonde en zonden, zodat de ziel in de tegenwoordigheid van God Zelf kan zijn in het licht, zonder vlek of rimpel in het bewustzijn dat men onberispelijk is, konden de offeranden der wet nooit tot stand brengen. Het waren slechts typen. Maar God zij dank. Christus heeft het

werk volbracht; en Hij bevindt Zich nu voor ons in het hemelse en eeuwige heiligdom, waar Hij de Getuige ervan is dat onze zonden zijn weggedaan; zodat alle bewustzijn van zonde voor Gods aangezicht is tenietgedaan doordat wij weten dat Hij, die onze zonden droeg, in de tegenwoordigheid van God is nadat Hij het verzoeningswerk heeft volbracht. Zodoende hebben wij het bewustzijn zonder vlek of smet in het licht te zijn. We hebben niet alleen de reiniging van zonden, maar van het geweten, zodat we in volle vrijheid en vreugde van deze toegang tot God gebruik kunnen maken, terwijl we ons voor Hem stellen, die ons zo heeft liefgehad.

Het derde resultaat dat de andere twee bezegelt en kenmerkt, is dat Christus – eenmaal ingegaan – in de hemel blijft. Hij is het hemelse heiligdom binnen gegaan om daar te blijven krachtens een eeuwige verlossing en het bloed dat eeuwige geldigheid heeft. Het werk is volkomen af en kan nooit van waarde veranderen. Als onze zonden op geldige wijze zijn weggedaan, als God verheerlijkt is en de gerechtigheid volkomen is, kan dat wat eenmaal toereikend was om dit te bewerken nooit *niet toereikend* zijn. Het eens voor altijd gestorte bloed behoudt altijd zijn kracht.

Onze Hogepriester is in het heiligdom, niet met het bloed van offers die slechts beelden waren van het ware Offer. Het werk is af, dat de zonde wegdoet. Deze verlossing is niet tijdelijk of van voorbijgaande aard. Het is de verlossing van de ziel, en voor de eeuwigheid, in overeenstemming met de redelijke uitwerking van het werk dat verricht is.

Hier vinden we dus de drie aspecten van het resultaat van het werk van Christus: rechtstreekse toegang tot God; een gereinigd geweten, een eeuwige verlossing.

Er blijven nu nog drie punten over, die vermeld worden voordat het onderwerp van de verbonden hier weer opgevat wordt.

Ten eerste: Christus is Hogepriester van de toekomstige goederen. Als er gezegd wordt: “toekomstige goederen”, is het uitgangspunt Israël onder de wet vóór de komst van onze Heer. Niettemin, als deze goederen nu verkregen waren, als er gezegd zou kunnen worden “wij bezitten ze”, omdat het christendom de vervulling ervan zou zijn, dan kon er moeilijk gezegd worden - toen het christendom gevestigd was - “toekomstige goederen”. Ze zijn nog toekomstig.

Deze goederen bestaan uit alles waarin de Messias Zich zal verheugen wanneer Hij regeert. Dit is ook de reden waarom de aardse dingen hier een plaats hebben. Maar onze huidige betrekking tot Hem is alleen en geheel en al hemels. Hij treedt op als Priester in een tabernakel die niet van deze schepping is: die tabernakel is hemels, in de tegenwoordigheid van God, niet met handen gemaakt. Onze plaats is in de hemel.

In de tweede plaats: “Christus heeft door de eeuwige

Geest ¹⁶ Zichzelf vlekkeloos aan God geofferd. Hier wordt het offer van Christus gezien als een daad die Hij als Mens verrichtte, hoewel in de volmaaktheid en waarde van Zijn Persoon. Hij offerde Zichzelf aan God - maar als daartoe bewogen door de kracht, en in overeenstemming met de volmaaktheid van de eeuwige Geest. Al de beweeggronden die deze handeling beheersten, waren zuiver en volmaakt die van de Heilige Geest; dat wil zeggen: volstrekt goddelijk in hun volmaaktheid, maar van de Heilige Geest die werkte in een Mens (een Mens zonder zonde, die geboren en altijd levend door de kracht van de Heilige Geest, nooit zonde gekend had; die, terwijl Hij door Zijn geboorte vrij was van de zonde, nooit de zonde in Zich had toegelaten); zodat het de Mens Christus is die Zichzelf offert. Dit was noodzakelijk.

Zodoende was het offer op zichzelf volmaakt en rein, zonder verontreiniging, en de daad van het offeren was volmaakt, hetzij in liefde of in gehoorzaamheid, of in het verlangen God te verheerlijken, of om het plan van God uit te voeren. Niets vermengde zich met de volmaaktheid van Zijn voornemen om Zichzelf te offeren.

Bovendien, het was geen tijdelijk offer, dat van toepassing was op één zonde, waarmee het geweten belast was, en dat niet verder ging dan die ene zonde. Zo'n offer kon door de aard ervan niet de volmaaktheid bezitten waarvan we gesproken hebben, omdat het niet de Persoon was die Zichzelf offerde, en omdat het niet volkomen voor God was, daar de volmaaktheid van de wil en van de gehoorzaamheid daar niet in gevonden werden. Maar daar het offer van Christus volmaakt was in natuur en motieven, daar het op zichzelf volmaakt was in de ogen van God, had het noodzakelijk een eeuwige waarde. Want deze waarde was even blijvend als de natuur van God die erin verheerlijkt werd. Dit offer werd niet gebracht uit noodzaak, maar vrijwillig, en in gehoorzaamheid. Het werd gebracht door een Mens tot heerlijkheid van God, maar door de *eeuwige* Geest. De natuur en de waarde ervan blijven altijd dezelfde.

Nu alles zo volmaakt vervuld is tot heerlijkheid van God, wordt het geweten van iedereen die door dit offer tot Hem komt, gereinigd; dode werken worden uitgewist en terzijde gesteld; wij staan voor God op grond van hetgeen Christus heeft gedaan.

En nu komt **het derde punt** ter sprake. Daar we in ons geweten volmaakt gereinigd zijn van alles wat de mens in zijn zondige natuur voortbrengt, en daar wij met

---

¹⁶ De lezer zal, opmerken hoe zorgvuldig, om zo te spreken, de brief hier de toevoeging "eeuwig" met alles verbindt. Het was geen tijdelijke of aardse grondslag van een betrekking tot God, maar een eeuwige, zo ook de verlossing, en ook de erfenis. In overeenstemming daarmee is het, dat het werk op aarde eens voor altijd is. Het is niet onbelangrijk hierop te letten wat betreft de aard van het werk. Daarom wordt het bijvoeglijk naamwoord "eeuwig" zelfs met de Geest verbonden.

God te doen hebben in het licht en in liefde, terwijl er geen enkele kwestie meer is tussen het geweten en God, verkeren wij in een positie om de levende God te dienen. Kostelijke vrijheid! Waarin wij, gelukkig en zonder één vraag voor Gods aangezicht, in overeenstemming met Zijn natuur, in het licht, Hem kunnen dienen naar de werkzaamheid van Zijn natuur in liefde.

Het Jodendom wist hiervan evenmin als van de volmaaktheid van het geweten. Verplichtingen tegenover God handhaafden dat systeem wel; en het trof bepaalde voorzieningen die nodig waren wegens uiterlijke tekortkomingen. Maar een volmaakt geweten te hebben, en dan God in liefde te dienen, in overeenstemming met Zijn wil - hiervan wist het niets af. Dit is de positie van de christen: het geweten is volmaakt door Christus ¹⁷ in overeenstemming met de natuur van God Zelf; hij dient God in vrijheid en handelt ten opzichte van anderen in overeenstemming met Zijn natuur der liefde.

Want in zijn hoogste en voortreffelijkste karakter werd het Joodse systeem gekenmerkt door het heiligdom. Er moesten plichten en verplichtingen vervuld worden om te naderen, er waren offeranden om hem die uitwendig naderde uitwendig te reinigen. Intussen bleef God altijd verborgen. Niemand betrad het "heilige"; dit sluit in dat "het heilige der heiligen" ontoegankelijk was. Vooralsnog was er geen offer gebracht dat vrije toegang en te allen tijde toegang gaf. God was verborgen; dat Hij *verborgen* was, kenmerkte de positie van de Israëlieten. Zij konden niet voor Hem staan. Ook openbaarde Hij Zich niet. Zij dienden Hem buiten Zijn tegenwoordigheid zonder in te gaan. Om het gedeelte dat voor ons ligt te begrijpen, is het belangrijk op deze waarheid te letten dat het hele systeem, in zijn hoogste en meest nabije toegang tot God, werd gekenmerkt door het heiligdom.

Nu wordt de eerste tabernakel - het Jodendom als systeem - vereenzelvigd met het eerste gedeelte van de tabernakel, het heilige, dat alleen toegankelijk was voor het priesterlijke deel van het volk, terwijl het tweede gedeelte (d.i. het heilige der heiligen) alleen aantoonde, door de omstandigheden die ermee verbonden waren, dat er geen toegang was tot God. Wanneer de schrijver van de brief verder gaat spreken over de tegenwoordige positie van Christus, laat hij de aardse tabernakel rusten - dan spreekt hij over de hemel zelf, een tabernakel niet met handen gemaakt, ook niet van deze schepping, en in de hemel zelf leidt hij ons binnen.

Het voorste gedeelte van de tabernakel gaf het karakter aan van de betrekking die er bestond tussen het volk en God, en die alleen bestond door middel van het priesterschap. Zij konden God niet bereiken. Wanneer we tot God Zelf naderen, is dat in de hemel; en het hele

---

¹⁷ Want in Christus zijn wij gerechtigheid van God. Zijn bloed reinigt ons van Godswege. Jezus bracht de reiniging van de zonden tot stand door Zichzelf en Hij verheerlijkte God, doordat Hij dit deed.

eerste systeem verdwijnt. In het eerste systeem waren alle offers die gebracht werden schaduwen en voorbeelden, en juist als voorbeelden toonden ze aan dat het geweten nog niet was vrijgemaakt en dat de tegenwoordigheid van God voor de mens evenmin toegankelijk was. Voortdurend werd het in gedachtenis brengen van zonden hernieuwd: het jaarlijkse offer was een herinnering aan zonden (10:3); en God was niet geopenbaard, ook was de weg tot Hem niet geopend.

Christus komt, volbrengt de offerande, maakt het geweten volmaakt, gaat in de hemel zelf binnen; en wij naderen tot God in het licht. De dienst van de eerste tabernakel of heilige plaats te vermengen met christelijke dienst is een verloochening van de laatste; want de betekenis van de eerste was dat de weg tot God nog niet open was; de betekenis van de tweede is dat die weg wel open is.

God kan geduld hebben met de zwakheid van de mens. Tot de verwoesting van Jeruzalem verdroeg Hij de Joden; maar de twee systemen kunnen in werkelijkheid nooit samengaan. Het ene systeem zei namelijk dat men niet tot God kon naderen, en het andere systeem geeft toegang tot Hem.

Christus is gekomen, de Hogepriester van een nieuw systeem, van “goederen” die onder het oude systeem nog “toekomstig” waren; maar Hij ging niet binnen in het aardse “heilige der heiligen”, zodat het heiligdom zonder enige ware betekenis bleef voortbestaan. Hij is gekomen door *de* (niet *een*) grotere en volmaktere tabernakel.

Ik herhaal het, want het is hier van wezenlijk belang: het heiligdom, of de eerste tent, is het beeld van de betrekking van mensen tot God onder de eerste tabernakel (als een geheel genomen); zodat we mogen zeggen: “de eerste tabernakel” en dit toepassen op het eerste *gedeelte* van de tabernakel, en dan verder gaan tot de eerste tabernakel in zijn *geheel*, en als een bepaald tijdperk dat dezelfde betekenis heeft. Dit doet de brief hier. Om uit deze positie te komen moeten we de dingen die typen zijn verlaten, en binnengaan in de hemel, het ware heiligdom, waar Christus eeuwig leeft en waar geen voorhang ons de toegang verspert.

Nu wordt er niet gezegd dat wij “de toekomstige goederen” hebben. Christus is de hemel zelf binnengegaan als Hogepriester van die goederen en stelt het bezit ervan zeker voor hen die op Hem vertrouwen.

Maar wij hebben toegang tot God ¹⁸ in het licht krachtens de aanwezigheid van Christus daar. Die aanwezigheid is het bewijs ervan dat de gerechtigheid volkomen gehandhaafd en bevredigd is; het bloed is het bewijs dat onze zonden voor eeuwig zijn weggedaan; en ons geweten is volmaakt gemaakt. Christus in de hemel is de waarborg voor de vervulling van iedere belofte. Hij heeft voor ons nu al de toegang ontsloten tot God in het licht, doordat Hij ons geweten heeft gereinigd - eens voor altijd - want Hij blijft onafgebroken in de hoge - opdat wij kunnen ingaan, en opdat we hier beneden God kunnen dienen. Dit alles is al vast en zeker; maar er is meer. Het nieuwe verbond waarvan Hij Middelaar is, is gegrond op Zijn bloed. Heel treffend is de manier waarop de apostel altijd de rechtstreekse toepassing van het nieuwe verbond vermijdt.

De overtredingen die toegerekend werden onder het eerste verbond, en die door de offers onder het eerste verbond niet konden worden verzoend, zijn door het bloed van het nieuwe verbond geheel en al uitgedelgd. Zodoende kunnen de geroepenen - let op deze uitdrukking - de belofte ontvangen van de eeuwige erfenis; dat wil zeggen, de grondslag is gelegd voor de vervulling van de zegeningen van het nieuwe verbond. Hij zegt: “de *eeuwige* erfenis”, omdat, zoals we gezien hebben, de verzoening volkomen was, onze zonden gedragen en uitgewist zijn, en het werk waardoor de zonde tenslotte wordt weggedaan uit het oog van God, volbracht is, in overeenstemming met de natuur en het karakter van God Zelf. Dit is het belangrijkste punt in heel dit gedeelte van de brief.

Het is vanwege de noodzaak van dit offer – omdat het noodzakelijk was dat de zonden, en tenslotte de zonde,

---

¹⁸ Het is uiterst belangrijk dat we duidelijk inzien dat wij binnentreden in de tegenwoordigheid van God; en dat, te allen tijde, en krachtens een offerande en het bloed die nooit hun waarde verliezen. De aanbieder in de tabernakel, vroeger, kwam niet in de tegenwoordigheid van God; hij bleef buiten de ongescheurde voorhang. Hij zondigde - er werd een offer gebracht: hij zondigde weer - er werd een offer gebracht. Nu is de voorhang gescheurd. Wij zijn altijd in de tegenwoordigheid van God zonder voorhang. Wat er ook gebeurt, Hij ziet ons altijd, ziet ons in Zijn tegenwoordigheid in overeenstemming met de krachtige uitwerking van het volmaakte offer van Christus. Wij zijn daar nu krachtens een volmaakt offer, dat gebracht is om de zonde weg te doen, in overeenstemming met de goddelijke heerlijkheid; en dat offer heeft de reiniging van de zonden volmaakt tot stand gebracht. Ik zou niet in de tegenwoordigheid van God zijn in het heiligdom, als ik niet gereinigd was in overeenstemming met de reinheid van God, en door God. Dat is het wat mij daar gebracht heeft. En dit offer en dit bloed kunnen hun waarde nooit verliezen. Door het offer en het bloed ben ik daarom voor eeuwig volmaakt in de tegenwoordigheid van God. Daardoor ben ik in die tegenwoordigheid gebracht.

volkomen zouden worden weggedaan¹⁹ om zodoende de eeuwige beloften te kunnen doen genieten (want God kon niet zegenen als eeuwig beginsel en voorgoed, zolang de zonde nog voor Zijn aangezicht bestond) – dat Christus de Zoon van God, Mens op aarde, de Middelaar werd van het nieuwe verbond, opdat Hij door de dood de weg zou openen voor het blijvende genot van wat beloofd was. Het nieuwe verbond, op zichzelf, *sprak niet van een Middelaar*. God zou zijn wet schrijven in het hart van Zijn volk, en Hij zou hun zonden geenszins meer gedenken. Het verbond is nog niet gesloten met Israël en Juda. Maar intussen heeft God de Middelaar aangesteld en geopenbaard. Deze heeft het werk volbracht waarop de vervulling van de beloften gegrond kan worden, en wel op een wijze die in beginsel duurzaam, eeuwig is, omdat ze verbonden is met de natuur van God Zelf. Dit is gebeurd door middel van de dood, het loon van de zonde, en waardoor de zonde terzijde is gesteld. En nu verzoening is gedaan voor de zonden in overeenstemming met de gerechtigheid van God, wordt een geheel nieuwe positie ingenomen buiten en boven de zonde. De Middelaar heeft de losprijs betaald. De zonde heeft geen recht meer op ons.

De verzen 16 en 17 vormen een tussenzin, waarin het denkbeeld van een “testament” wordt ingevoerd, (“testament” is hetzelfde woord als “verbond” in het Grieks; het is de beschikking vanwege iemand die het recht heeft om een beschikking te maken) om ons te doen begrijpen dat de dood moet hebben plaats gevonden, voordat men kan genieten van de rechten die men in dat testament heeft verworven²⁰. Deze

---

¹⁹ Het werk in de kracht waarvan alle zonde voorgoed uit Gods oog wordt weggedaan - de zonde wordt afgeschaft - is volbracht. De kwestie van goed en kwaad is definitief beslist op het kruis, en God is volmaakt verheerlijkt toen de zonde vóór Zijn aangezicht geoordeeld werd. Het resultaat zal pas definitief gezien worden als de nieuwe hemel en de nieuwe aarde er zullen zijn. Maar nadat Christus onze zonden had gedragen op het kruis, stond Hij op nu de verzoening tot stand was gebracht, als een eeuwig Getuige dat de zonden voorgoed zijn verdwenen en dat wij nu door het geloof gerechtvaardigd zijn en vrede met God hebben. Deze twee dingen moeten we niet verwarren: onze zonden zijn weggedaan, en God is volmaakt verheerlijkt met betrekking tot de zonde, toen Christus tot zonde gemaakt werd, waarvan alle resultaten nog niet zichtbaar zijn. Wat de zondige natuur betreft, die is nog in ons; maar daar Christus gestorven is, heeft het oordeel daarover toen plaats gehad; omdat dat plaats vond in de dood, houden wij ons dood voor de zonde, en is er voor ons geen veroordeling meer.

²⁰ Sommigen zijn van mening dat deze twee verzen geen tussenzin vormen die over een testament spreken, maar dat ze een voortzetting zijn van de bewijsvoering over het verbond. Zij vatten het Griekse woord op, niet als erflater, maar als het slachtoffer, dat, nog plechtiger dan een eed, de verplichting bezegelde om het verbond te houden. Het is een heel moeilijke kwestie betreffende het Grieks, waarop ik hier nu niet inga. Maar ik kan niet zeggen, dat ze mij overtuigd hebben.

noodzakelijkheid, dat het verbond gegrond wordt op het bloed van een slachtoffer, werd in het geval van het eerste verbond niet vergeten. Alles werd met bloed besprenkeld. Alleen, in dit geval was het de plechtige bekrachtiging van de dood, die onlosmakelijk verbonden was met de verplichtingen van het verbond. De typen spraken steeds van de noodzaak dat de dood moest intreden, voordat mensen in betrekking konden staan tot God. De zonde had de dood en het oordeel binnengebracht. Wij moeten of het oordeel zelf ondergaan, of zien hoe onze zonden uitgewist zijn, doordat een ander voor ons het oordeel heeft ondergaan.

Drie toepassingen van het bloed worden hier voorgesteld. Het *verbond* wordt gegrond op het bloed. De *onreinheid* wordt door middel van bloed afgewassen. De *schuld* wordt weggenomen door de vergeving, die verkregen is door middel van het bloed dat gestort is.

Dit zijn in feite, de drie noodzakelijke dingen. Ten eerste: de wegen van God om de zegeningen te geven in overeenstemming met Zijn beloften, zijn verbonden met Zijn gerechtigheid, daar de zonden van hen die gezegend worden verzoend zijn (de noodzakelijke grondslag van het verbond); en daar Christus tevens God heeft verheerlijkt met betrekking tot de zonde, toen Hij tot zonde werd gemaakt aan het kruis.

Ten tweede: de reiniging van de zonden waardoor wij verontreinigd waren, is volbracht (ook van alle dingen, die niet schuldig konden zijn, maar niettemin verontreinigd waren). Hier deden zich gevallen voor waarin water altijd als type werd gebruikt: dit is zedelijke en praktische reiniging. Deze vloeit voort uit de dood, het water dat reinigt kwam uit de zijde van het heilige, reeds gestorven, Slachtoffer. Het is de toepassing van het Woord - dat alle kwaad oordeelt en al het goede openbaart - op het geweten en het hart.

Ten derde: wat betreft de vergeving. In geen geval kan vergeving worden verkregen zonder het storten van bloed. Let er op, dat hier niet staat: “zonder de toepassing van bloed”. Er wordt hier gesproken over het volbrengen van het ware verzoeningswerk. Zonder bloedstorting is er geen vergeving. Een uiterst belangrijke waarheid! Voor een werk dat vergeving kon bewerken, moesten de dood en de bloedstorting plaatsvinden.

Twee gevolgen vloeien voort uit deze beschouwing van de verzoening van onze zonden en onze verzoening met God.

In de eerste plaats was het nodig dat er een beter slachtoffer was, een voortreffelijker slachtoffer, dan die welke gebracht werden onder het oude verbond, omdat de hemelse dingen zelf, en niet de typen daarvan gereinigd moesten worden. Want in de tegenwoordigheid van God in de hemel zelf, is Christus ingegaan.

In de tweede plaats: Christus zou Zichzelf niet dikwijls offeren, zoals de hogepriester ieder jaar inging met

vreemd bloed. Want Hij offerde Zichzelf. Daarom, als alles wat de offerande omvatte niet door een enkel offer, dat éénmaal gebracht werd, tot volmaaktheid was gebracht, had Hij dikwijls moeten lijden van de grondlegging van de wereld af ²¹. Deze opmerking leidt tot de duidelijke en eenvoudige uitspraak over de wegen van God in dit opzicht - een uitspraak van onschatbare waarde. God liet eeuwen (de verschillende onderscheiden tijdperken waarin de mens op diverse manieren op de proef is gesteld, en waarin hij de tijd heeft gehad om te tonen wat hij is) voorbijgaan, zonder het verlossingswerk te volbrengen. Deze beproeving van de mens heeft gediend om aan te tonen dat hij in zijn natuur en wil slecht is. De vermenigvuldiging van de gebruikte middelen maakte het alleen maar duidelijker dat hij van hart door en door boos was, want hij gebruikte geen van deze middelen om tot God te naderen. Integendeel, zijn vijandschap tegen God werd ten volle openbaar.

Toen God dit duidelijk had gemaakt, vóór de wet, onder de wet, door beloften, door de komst en de tegenwoordigheid van Zijn Zoon, toen kwam het werk van God, tot ons heil en Gods heerlijkheid, in de plaats van de verantwoordelijkheid van de mens - zoals het geloof weet is de mens op grond van deze verantwoordelijkheid geheel en al verloren. Dit verklaart de uitdrukking “in de voleinding van de eeuwen” (vs. 26).

Dit werk is nu volbracht en volkomen volbracht. De zonde had God onteerd, en de mens van Hem gescheiden. Alles wat God gedaan had om hem de middelen te geven om terug te keren, verschaftte hem tenslotte alleen de gelegenheid om de maat van zijn zonde vol te maken door de verwerping van Jezus. Maar hierin werden de eeuwige raadsbesluiten van God vervuld, ten minste de zedelijke grondslag werd gelegd, en wel in oneindige volmaaktheid, voor de werkelijke tenuitvoerlegging van die raadsbesluiten in hun resultaten. Alles berustte nu in werkelijkheid, zoals altijd in voornemen, op de laatste Adam, en op wat God had gedaan, niet op de verantwoordelijkheid van de mens. Aan deze verantwoordelijkheid is volkomen voldaan tot heerlijkheid van God (vgl. 2 Tim. 1:9-10; Tit. 1:1-2). De Christus die door de mens werd verworpen, was verschenen om de zonde teniet te doen door de offerande van Zichzelf. Zodoende was het moreel gezien de voleinding van de eeuwen.

Het resultaat van het werk en de macht van God zijn nog niet geopenbaard. Een nieuwe schepping zal die aan het licht brengen. Maar de mens, als het kind van Adam, heeft zijn hele loopbaan gelopen in zijn betrekking tot God: hij is vijandschap tegen God. Christus, die de wil van God vervulde, is in de voleinding van de eeuwen gekomen, om de zonde teniet te doen door de offerande van Zichzelf en Zijn werk met dit doel is volbracht. Dit is de zedelijke kracht van Zijn

---

²¹ En Hij had telkens weer moeten lijden, want in het wegdoen van de zonde moet werkelijkheid zijn.

daad ²², van Zijn offerande voor God; tenslotte zal als resultaat de zonde geheel worden uitgedelgd uit de hemelen en van de aarde. Voor het geloof is dit resultaat, namelijk het teniet doen van de zonde, al verwezenlijkt in het geweten ²³ want Christus, die voor ons tot zonde werd gemaakt, is gestorven en nu opgestaan en verheerlijkt, en heeft de zonde (juist doordat Hij tot zonde voor ons gemaakt is) achter Zich gelaten. Bovendien, wordt dit resultaat verkondigd aan de gelovigen - aan hen die uitzien naar de terugkomst van de Heer. De dood en het oordeel zijn het lot van de mensen als kinderen van Adam. Christus is eenmaal geofferd om de zonden van velen te dragen; en “aan hen die Hem verwachten zal Hij de tweede maal zonder zonde verschijnen tot behoudenis”, niet ten oordeel.

Wat hun plaats voor Gods aangezicht betreft, is voor hen de zonde nu al weggedaan: zoals Christus is, zo zijn zij; hun eigen zonden zijn alle uitgedelgd. Christus is de eerste maal verschenen om voor ons tot zonde gemaakt te worden, en om onze zonden te dragen; op het kruis werden ze op Hem gelegd.

En met betrekking tot hen die op Hem wachten, zijn die zonden geheel en al weggedaan. Wanneer Hij terugkomt, heeft Christus niets met de zonde te doen voor zover het hen betreft. Daarmee is volkomen afgehandeld bij Zijn eerste komst. Hij verschijnt de tweede keer om hen te verlossen van al de gevolgen van de zonde, van alle slavernij. Hij zal verschijnen niet ten oordeel, maar tot behoudenis. Het teniet doen van de zonde te hunnen behoeve voor het aangezicht van God is zo volmaakt geschied, de zonden van gelovigen zijn zo geheel en al uitgedelgd, dat, wanneer Hij de tweede maal verschijnt Hij wat hen betreft, niets met de zonde te doen heeft. Hij verschijnt gescheiden van de zonde, niet alleen zonder zonde in Zijn gezegende Persoon - dit was het geval bij Zijn eerste komst - maar (voor hen die Hem verwachten) zonder iets te doen te hebben met het vraagstuk van de zonde, voor hun definitieve verlossing. “Zonder zonde” staat

---

²² Hoe meer we het kruis beschouwen van de zijde van God, hoe meer we dit zullen zien: de vijandschap van de mens tegen God en tegen God in goedheid gekomen, werd volkomen aan het licht gebracht; ook al de macht van de satan in het kwaad over de mens; de volmaaktheid van de mens in liefde tot de Vader en in gehoorzaamheid aan Hem; Gods majesteit en rechtvaardigheid tegen de zonde, en liefde voor zondaren, alles wat Hij is. Al het goede en kwade is volmaakt tot een beslissing gekomen, en wel op de plaats van de zonde, dat wil zeggen, in Christus die voor ons tot zonde werd gemaakt. Toen de zonde als zodanig in de Zondeloze voor Zijn aangezicht was, waar ze moest zijn en toen God, en ook de Zoon des Mensen, volmaakt verheerlijkt werd, werd de gehele kwestie zedelijk beslist, en wij weten het. De werkelijke resultaten zijn nog niet openbaar gemaakt.

²³ Het oordeel, dat de goddeloze zal treffen, is niet de zonde. Er ligt ook nog veel meer besloten in het werk en de positie van Christus, de hemelse heerlijkheid bij God: maar dat is hier ons onderwerp niet.

in tegenstelling tot “om de zonden van velen te dragen”²⁴. Maar men zal opmerken dat er hier geen melding wordt gemaakt van de opname van de gemeente. Het is goed op de woordkeus te letten. Het onderwerp is hier de aard van Zijn tweede komst. Hij is eenmaal *geopenbaard*. Nu wordt Hij *gezien* door hen die Hem verwachten. De uitdrukking kan toegepast worden op de verlossing van de Joden die Hem verwachten in de laatste dagen. Hij zal tot hun verlossing verschijnen. Maar wij verwachten de Heer tot deze verlossing en wij zullen Hem zien wanneer Hij deze voor ons bewerkt. De apostel roert het verschilpunt niet aan van die verlossing en onze opname, en gebruikt ook niet het woord dat dient om Zijn algemene openbaarwording aan te kondigen. Hij zal verschijnen aan hen die Hem verwachten. Hij wordt niet gezien door de hele wereld en het is bijgevolg ook niet het oordeel waarover het hier gaat, hoewel dat wel kan volgen. De Heilige Geest spreekt alleen van hen die de Heer verwachten. Aan hen zal Hij verschijnen. Door hen zal Hij worden gezien, en het zal de tijd van hun verlossing zijn; zodoende is het waar voor ons, en het

---

²⁴ Het is van belang om het verschil te zien tussen de verzen 26 en 28. De zonde op zich moest worden weggedaan uit het oog van God, en daarom moest Hij volmaakt verheerlijkt worden met betrekking tot de zonde, op die plaats waar de zonde voor Zijn aangezicht was. Christus werd tot zonde gemaakt - verscheen om de zonde teniet en weg te doen van voor Gods aangezicht. Behalve dit, was er ook het vraagstuk van onze zonden (schuld), en Christus heeft ze Zelf gedragen in Zijn lichaam op het hout. De zonden zijn gedragen, en Christus heeft ze niet meer. Als schuld zijn ze voor altijd verdwenen voor het aangezicht van God. Het werk van het wegdoen van de zonde uit Gods oog is volbracht en God erkent dat het af is, daar Hij Jezus heeft verheerlijkt, die Hem heeft verheerlijkt met betrekking tot de zonde toen Hij tot zonde werd gemaakt. Voor God is daarom de zaak in orde en het geloof erkent dit, maar het resultaat is nog niet aan het licht gebracht. Het werk is voor het aangezicht van God in al de waarde die het heeft, maar de zonde bestaat nog in de gelovige en in de wereld. Het geloof erkent deze beide dingen: het weet dat het werk in het oog van God af is, en het rust op dit werk zoals God erin rust, maar de gelovige weet dat, in feite, de zonde nog daar is en ook in hem: maar hij heeft het recht om zich voor de zonde dood te houden - de zonde in het vlees is geoordeeld, maar dit gebeurde in het slachtoffer voor de zonde, zodat er voor hem geen zonde meer is. De afschaffing van de zonde is nog niet ten uitvoer gebracht, maar het werk waardoor de zonde wordt afgeschaft of teniet gedaan is wel volbracht, zodat God het kan erkennen. Dat doet het geloof ook en het staat volmaakt rein tegenover God wat betreft de zonde en de zonden. “Wie gestorven is” (en dat zijn we, daar we met Christus gestorven zijn), is gerechtvaardigd van de zonde. Onze zonden zijn alle gedragen. De moeilijkheid komt ten dele hieruit voort, dat “zonde” gebruikt wordt voor een bijzondere daad en ook voor de zonde in *abstracte* zin. Het woord “zonden” heeft niet zo'n tweeledige betekenis. Een “zondoffer” kan gebruikt worden voor één bepaalde zonde. “De zonde is in de wereld gekomen” is een andere gedachte. Deze tweeledige betekenis heeft verwarring gesticht.

is ook van toepassing op het Joodse overblijfsel in de laatste dagen.

Zo worden ons hier voorgesteld: zowel de christelijke positie als de hoop van de toekomstige wereld gegrond op het bloed en op de Middelaar van het nieuwe verbond. Het ene is het tegenwoordige deel van de gelovige, het ander wordt veilig gesteld als de hoop van Israël.

Wat een heerlijke genade is het, die we nu overdenken! Er zijn twee dingen die zich in Christus aan ons voorstellen: de aantrekkingskracht die Zijn genade en goedheid uitoefent op ons hart, en Zijn werk dat onze zielen in de tegenwoordigheid van God brengt. Met het laatste van deze twee houdt de Heilige Geest zich bezig. Er is niet alleen de godsvrucht die door de genade bewerkt wordt; er is ook de krachtdadige uitwerking van het werk zelf. Wat is deze krachtdadige uitwerking? Wat is voor ons het resultaat van Zijn werk? Toegang tot God in het licht zonder voorhang, wij geheel en al rein van alle zonde voor Zijn aangezicht, wit als sneeuw, in het licht, dat dit alleen maar duidelijker maakt. Een wonderheerlijke positie voor ons! Wij hoeven niet op een oordeelsdag te wachten (al komt die vast en zeker), en we hoeven evenmin te zoeken naar middelen om tot God te naderen. We zijn in Zijn tegenwoordigheid. Christus verschijnt in de tegenwoordigheid van God voor ons; en niet alleen dit: Hij blijft daar voor altijd, onze positie verandert daarom nooit.

Het is waar, dat we geroepen zijn overeenkomstig die positie te wandelen. Maar dat doet niets af van het feit dat onze positie zodanig is. En hoe zijn we in die positie gekomen? en onder welke omstandigheden? Onze zonden zijn volkomen weggedaan, volmaakt weggedaan, en eens voor altijd en het hele vraagstuk van de zonde is voor eeuwig beslist voor Gods aangezicht, wij zijn daar omdat Christus het werk volbracht heeft dat de zonde heeft afgeschaft, en zijn zonder zonde in het oog van God. Zodat er deze twee dingen zijn - dit werk is volbracht, en deze positie is de onze in de tegenwoordigheid van God.

We zien de kracht van de tegenstelling tussen dit en het Jodendom. Volgens het laatste werd de eredienst zoals we gezien hebben, verricht buiten het voorhangsel. De aanbidders bereikten de tegenwoordigheid van God niet. Zodoende moesten ze altijd opnieuw beginnen. Het zoenoffer werd van jaar tot jaar vernieuwd - een steeds weer herhaald bewijs dat de zonde er nog was. Persoonlijk verkreeg men een tijdelijke vergeving voor bepaalde zondige daden. Dit moest steeds weer hernieuwd worden. Het geweten werd nooit volmaakt gemaakt, de ziel was niet in de tegenwoordigheid van God, dit grote vraagstuk werd nooit beslist. (Hoeveel zielen verkeren ook nu nog in deze toestand.) Het ingaan van de hogepriester, eenmaal in het jaar leverde slechts het bewijs dat de weg nog afgesloten was, dat men niet tot God kon naderen, maar dat de zonde nog in gedachtenis werd gebracht.

Maar *nu* is de schuld van de gelovigen weg, hun

zonden zijn afgewassen door een werk dat eens voor altijd is geschied; het geweten is volmaakt gemaakt; ook is er voor hen geen veroordeling meer. De zonde in het vlees is veroordeeld in Christus toen Hij een slachtoffer voor de zonde was, en Christus verschijnt altijd in de tegenwoordigheid van God voor ons. De Hogepriester blijft daar. Zodoende: in plaats van jaarlijks een in gedachtenis brengen van zonden te hebben, bestaat de volmaakte gerechtigheid altijd voor ons in de tegenwoordigheid van God. De positie is geheel en al veranderd.

Het lot van de *mens* (want dit volmaakte werk neemt ons uit het Jodendom) is dood en oordeel. Maar nu hangt ons lot af van Christus, en niet van Adam. Christus werd geofferd om de zonden van velen te dragen²⁵ - het werk is volledig af, de zonden zijn uitgewist, en aan hen die Hem verwachten zal Hij verschijnen zonder iets met de zonde van doen te hebben, omdat dat vraagstuk geheel en al beslist is bij Zijn eerste komst. In de dood van Jezus heeft God afgehandeld met de zonden van diegenen die Hem verwachten; en Hij zal verschijnen niet om te oordelen, maar tot behoudenis - om hen voorgoed te verlossen uit de positie waarin de zonde hen had gebracht. Dit zal van toepassing zijn op het Joodse overblijfsel in overeenstemming met de omstandigheden van de positie waarin zij verkeren; maar het is zonder meer van toepassing op de christen, die de hemel als zijn deel heeft.

Hoofdstuk 10

Het wezenlijke punt dat vastgesteld wordt in de leer van de dood van Christus is, dat Hij Zich eens voor altijd heeft geofferd. We moeten dit in onze gedachten houden, om de volledige strekking te begrijpen van alles wat hier gezegd wordt. Hoofdstuk 10 is de ontwikkeling en toepassing hiervan. Daarin geeft de schrijver een samenvattende herhaling van zijn leer over dit punt, en past het toe op zielen, terwijl hij het bevestigt met de Schrift en overwegingen, die duidelijk zijn voor ieder verlicht geweten.

Vers 1. De wet met zijn offers bracht de aanbidders niet tot volmaaktheid want als zij volmaakt geworden waren, zouden de offers niet opnieuw gebracht zijn. Indien ze toch opnieuw gebracht werden, was dat omdat de aanbidders niet volmaakt waren. Integendeel, de herhaling van het offer was een in *gedachtenis* brengen van zonden; het volk werd er daardoor aan herinnerd dat de zonde er nog altijd was, en dat de zonde nog bestond voor het aangezicht van God. Al was de wet de schaduw van de toekomstige goederen, in feite was hij toch niet het ware beeld daarvan. Er

---

²⁵ Het woord "velen" heeft hier tweërlei strekking, negatief en positief. Er zou niet kunnen staan "allen", want dan zouden alle mensen gered worden. Aan de andere kant maakt het woord *velen* het werk zeer algemeen, zodat niet alleen de Joden de voorwerpen zijn.

waren offeranden; maar deze werden herhaald in plaats dat er één enkel offer was met eeuwigdurende kracht en uitwerking. Er was een hogepriester, maar hij was een sterfelijk mens, en het priesterschap was overdraagbaar. Hij ging het heilige der heiligen binnen, maar slechts eenmaal per jaar, terwijl het voorhangsel dat God verborg niet gescheurd was, en de hogepriester kon niet in Zijn tegenwoordigheid blijven omdat het werk niet volmaakt was. Zodoende waren er wel elementen aanwezig die duidelijk aanduiden wat om zo te zeggen, de samenstellende delen zouden zijn van het priesterschap der toekomstige dingen. Maar het standpunt van de aanbidders was in het ene geval geheel tegengesteld aan wat het in het andere geval was. In het eerste bewees iedere daad, dat het verzoeningswerk nog niet geschied was; in het tweede geval, getuigt de positie van de hogepriester en van de aanbidders ervan dat dit werk volbracht is, en dat deze aanbidders voor altijd volmaakt zijn in de tegenwoordigheid van God.

In hoofdstuk 10 wordt dit beginsel toegepast op het offer. De herhaling van dit offer bewees dat de zonde er was. Dat het offer van Christus slechts eenmaal gebracht werd, was het bewijs van de eeuwige kracht en uitwerking van Zijn offer. Als de Joodse offeranden de aanbidders werkelijk volmaakt gemaakt hadden voor het aangezicht van God, dan zou het offeren daarvan opgehouden zijn. De apostel spreekt hier (al is het beginsel algemeen) over het jaarlijkse offer op de Grote Verzoendag. Want als zij door de uitwerking van het offer voorgoed volmaakt geworden waren, hadden ze geen geweten van zonden meer gehad en had de gedachte niet bij hen kunnen opkomen om het offer te hernieuwen.

Let er hier op, want dit is heel belangrijk, dat het geweten gereinigd is, daar onze zonden uitgedelgd zijn. zodat de aanbidder nadert in de kracht van het offer. De betekenis van de Joodse dienst was, dat de schuld nog steeds daar was; de dienst van de christen drukt uit dat de schuld verdwenen is. Wat de eerste betreft, kostelijk als het type is, is de oorzaak duidelijk: het bloed van stieren en bokken kon geen zonden wegnemen. Daarom zijn die offers afgeschaft en is er een werk van een andere aard (hoewel toch een offer) volbracht - een werk dat ieder ander werk uitsluit, ook volkomen de herhaling van het werk zelf. Want dit werk bestaat uit niets minder dan de persoonlijke toewijding van de Zoon van God om de wil van God te volbrengen, en de vervulling van hetgeen waaraan Hij was toegewijd. Deze daad kan onmogelijk herhaald worden, want Zijn *hele* wil kan niet tweemaal vervuld worden, en als het wel mogelijk was, zou dit een bewijs zijn van de ontoereikendheid van het eerste werk en dus van het werk en de herhaling ervan.

Dit is wat de Zoon van God zegt in dit uiterst plechtige gedeelte (verzen 5-9), waarin het ons door de genade van God wordt vergund te weten wat er heeft plaatsgevonden tussen God de Vader en Hemzelf, toen Hij het op Zich nam de wil van God te doen - wat Hij zei, en wat de eeuwige raadsbesluiten van God zijn die

Hij ten uitvoer bracht. Hij neemt de plaats van onderworpenheid en gehoorzaamheid, van het vervullen van de wil van een Ander. God wilde de offers die onder de wet gebracht werden (waarvan de vier soorten hier aangeduid worden) niet langer aannemen, Hij had er geen behagen in. In plaats daarvan had Hij een lichaam bereid voor Zijn Zoon; een geweldig belangrijke waarheid, want de plaats van de mens is: gehoorzamen! Door die plaats in te nemen, nam de Zoon van God Zelf de positie in van volkomen gehoorzaamheid. In feite nam hij de plicht op Zich om heel de wil van God te vervullen, wat die wil ook was - een wil die altijd "goed, welbehaaglijk en volmaakt" is.

De psalm zegt in het Hebreeuws: "U hebt voor Mij oren uitgegraven"²⁶, in de Septuaginta vertaald met: "U hebt Mij een lichaam toebereid"; deze woorden worden, daar ze de ware betekenis weergeven, door de Heilige Geest gebruikt. Want "het oor" wordt altijd gebruikt als beeld van het aannemen van bevelen, en van de verplichting tot gehoorzaamheid, of de geneigdheid te gehoorzamen. Hij wekt alle morgen, "Hij wekt mij het oor" (Jes. 50), dat wil zeggen: Hij doet mij luisteren naar Zijn wil, en gehoorzaam zijn aan Zijn bevelen. Het oor werd doorboord, of met een priem aan de deur bevestigd, om uit te drukken dat de Israëliet als slaaf aan het huis was verbonden om voor altijd te gehoorzamen. Wel, door een lichaam aan te nemen, nam de Heer de gestalte van een slaaf aan (Fil. 2). Oren werden Hem uitgegraven. Dat wil zeggen: Hij nam Zelf een positie in waarin Hij heel de wil van Zijn Meester moest gehoorzamen, wat die wil ook mocht zijn. Maar het is de Heer Zelf²⁷ die spreekt in het gedeelte dat voor ons ligt: "U", zegt Hij, "hebt Mij een lichaam toebereid".

Als Hij dan meer in bijzonderheden treedt, noemt Hij

---

²⁶ Het is niet hetzelfde woord als "doorboren" of doorsteken in Exodus 21, ook niet hetzelfde als "openen" in Jesaja 50. Het woord "uitgraven" in psalm 40 betekent: bereiden, om te kunnen gehoorzamen; het woord "doorboren" uit Exodus 21, en het woord "openen" uit Jesaja 50 spreken ervan dat Hij Zich voor altijd verbond om te gehoorzamen, en dat Hij Zich in gehoorzaamheid wilde onderwerpen. Exodus 21 deelt de gezegende waarheid mee dat Hij, toen Hij Zijn persoonlijke dienst op aarde had vervuld, noch Zijn gemeente noch Zijn volk in de steek wilde laten. Hij is eeuwig God, maar ook eeuwig Mens: de vernederde Mens, de onderworpen Mens, de verheerlijkte en heersende Mens, in de vreugde van eeuwig volkomenheid.

²⁷ Zoals heel de brief door, is de Messias het onderwerp. In de psalm is het de Messias die spreekt, d.i. de Gezalfde hier beneden. Hij geeft uitdrukking aan Zijn volharding en trouw in de positie die Hij had ingenomen, en spreekt Jahweh aan als Zijn God; ook zegt Hij ons dat Hij deze plaats vrijwillig innam, overeenkomstig de eeuwig raadsbesluiten met betrekking tot Zijn eigen Persoon. Want de Persoon is niet veranderd. Maar Hij spreekt in de psalm in overeenstemming met de plaats van gehoorzaamheid die Hij had ingenomen, en zegt steeds Ik en Mij, wanneer Hij spreekt over wat plaats vond voor Zijn menswording.

brandoffers en zondoffers apart; deze offeranden hadden minder het karakter van gemeenschap en daarom een diepere betekenis. Maar God had er geen behagen in. Kortom, de Joodse dienst werd toen al door de Geest onaanvaardbaar verklaard voor God. Het zou allemaal ophouden; het was vruchteloos; geen enkel offer, dat deel uitmaakte van deze dienst was aangenaam. Nee, de raadsbesluiten van God ontvouwen zich, maar allereerst in het hart van het Woord, de Zoon van God, die Zichzelf aanbiedt om de wil van God te volbrengen. "Toen zei ik: Zie, ik kom (in de boekrol is van mij geschreven) om uw wil te doen, o God!" Er kan niets plechtiger zijn dan wanneer zo de sluier wordt opgelicht, om ons te laten zien wat er in de hemel plaatsvond tussen God en het Woord, die op Zich nam om Zijn wil te doen. Let erop dat Hij, voordat Hij in de positie is van gehoorzaamheid, Zich aanbiedt om de wil van God te vervullen, dat wil zeggen: uit vrije liefde tot de heerlijkheid van God, vrijwillig. Hij biedt Zich aan als Een die daartoe de macht bezat. Hij neemt op Zich te gehoorzamen, Hij neemt op Zich alles te doen wat God wil, maar vrijwillig en als gevolg van Zijn eigen voornemen, hoewel de wil van de Vader de aanleiding er toe was. Hij moet noodzakelijk God zijn om dit te doen, en om de vervulling van alles wat God zou kunnen willen op zich te nemen.

We hebben hier de grote verborgenheid van dit goddelijke onderhoud, dat voor altijd met de plechtigheid en majesteit ervan omringd blijft, al wordt het ons meegedeeld, opdat wij het zouden kennen. En wij behoren het te kennen; want zodoende begrijpen we de oneindige genade en de heerlijkheid van dit werk. Voordat Hij Mens werd, toen Hij was op de plaats, waar alleen de Godheid wordt gekend, en waar over Zijn eeuwige raadsbesluiten en gedachten gesproken wordt door de goddelijke Personen, bood het Woord, Hij die het kon doen, Zich aan - daar het de wil van God was, die in het boek der eeuwige raadsbesluiten vervat was - om die wil te volbrengen. En Hij heeft het ons in de tijd meegedeeld, door de profetische Geest.

In onderwerping aan dit raadsbesluit, dat reeds betreffende Hem was vastgesteld, biedt Hij Zich toch in volmaakte vrijheid aan om het te vervullen. Wanneer Hij Zich aanbiedt onderwerpt Hij Zich; tegelijkertijd evenwel neemt Hij op Zich om alles te doen wat God, als God, wilde. Maar ook als Hij op Zich neemt de wil van God te doen, gebeurt dit in gehoorzaamheid, onderworpenheid en toewijding. Want ik zou, misschien, daartoe vrij en bekwaam op mij kunnen nemen, de wil van iemand anders te doen, omdat *ik* dit of dat *zelf wilde*; maar als ik zeg: "om *uw* wil te doen" houdt dit op zichzelf volkomen en volledige onderworpenheid in. En dit deed de Heer, het Woord.

Hij deed dit ook, toen Hij verklaarde dat Hij kwam om het te doen. Hij nam een positie van gehoorzaamheid in door het lichaam aan te nemen dat voor Hem bereid was. Hij is gekomen om de wil van God te doen.

Wat we nu hebben besproken wordt voortdurend

openbaar in het leven van Jezus op aarde. Door de positie, die Hij in het menselijk lichaam inneemt heen, straalt God; want Hij was noodzakelijk God in de daad zelf van Zijn vernedering; en niemand dan God had dit op Zich kunnen nemen of Zich in die positie kunnen bevinden. Toch was Hij altijd, volkomen en volmaakt, gehoorzaam en afhankelijk van God. Wat Hij in Zijn leven op aarde openbaarde was de uitdrukking van wat volbracht was in de eeuwige woning, in Zijn eigen natuur. Dat wil zeggen (en hierover spreekt psalm 40): wat Hij verklaart en wat Hij hier beneden was, is hetzelfde. Het een in werkelijkheid in de hemel, het ander lichamenlijk op aarde. Wat Hij hier beneden was, was slechts de uitdrukking, de levende, werkelijke lichamenlijke openbaarmaking van wat vervat is in die goddelijke woorden die ons zijn geopenbaard, en die de werkelijkheid waren van de positie die Hij innam.

Het is heel belangrijk deze dingen te zien in het vrijwillig aanbieden van Zichzelf, waartoe Hij als God gerechtigd was, en ze niet alleen te zien in hun vervulling in de dood. Dat geeft een heel ander karakter aan het werk dat Hij hier beneden in het lichaam heeft verricht. In werkelijkheid stelt de Heilige Geest, vanaf hoofdstuk 1 van deze brief, Christus altijd op deze wijze voor. Maar deze openbaring in psalm 40 was nodig om duidelijk te maken hoe Hij Dienstknecht werd, wat de Messias werkelijk was. En deze openbaring opent voor ons een vergezicht op de wegen van God, een vergezicht waarvan de diepten - zo duidelijk wordt het ons geopenbaard, en juist door de duidelijkheid van de openbaring - ons dingen ontvouwen, die zo goddelijk en heerlijk zijn dat we het hoofd buigen en ons aangezicht bedekken, daar we als het ware deelgenoot gemaakt worden van zulke beraadslagingen, en vanwege de majesteit van de Personen wier daden en vertrouwelijke betrekkingen worden geopenbaard.

Het is niet zozeer de *heerlijkheid* die ons hier verblindt. Maar zelfs in deze arme wereld is er niets waar wij meer buiten staan dan de vertrouwelijke omgang van die mensen, die in levensvorm en levenswijze ver boven ons staan. Wat dan als het gaat over de vertrouwelijke omgang tussen God en Zijn Zoon! Gezegend zij Zijn naam, er is genade die ons daarbinnen leidt en die dicht bij ons is gekomen in onze zwakheid. Het wordt ons dus toegestaan deze kostbare waarheid te kennen, dat de Heer Jezus uit eigen vrije wil op Zich heeft genomen om heel de wil van God te vervullen en dat het Hem behaagd heeft het lichaam aan te nemen dat Hem bereid was, om die wil te vervullen. De liefde, de toewijding aan de heerlijkheid van God, en de wijze waarop Hij op Zich nam om te gehoorzamen, worden ons heel duidelijk voorgesteld. En dit - de vrucht van Gods eeuwige raadsbesluiten - ontnemt (juist door de natuur ervan) de plaats aan ieder schaduwbeeld; en bevat in zichzelf alleen de voorwaarde voor iedere betrekking tot God,

en het middel waardoor Hij Zichzelf verheerlijkt ²⁸.

Het Woord dan, neemt een lichaam aan om Zich als offer te kunnen aanbieden. Behalve de openbaring van deze toewijding van het Woord om de wil van God te volbrengen, wordt ons hier ook voorgesteld de *uitwerking* van Zijn offerande in overeenstemming met de wil van God. Hij kwam om de wil van Jahweh te doen. Nu verstaat het geloof dat, door deze wil van God (dat wil zeggen: door de wil van Hem die naar Zijn eeuwige wijsheid een lichaam bereid heeft voor Zijn Zoon) degenen die Hij tot behoudenis tot Zich heeft geroepen, voor Hem afgezonderd, met andere woorden, *geheiligd* zijn. Door de wil van God zijn wij voor Hem afgezonderd (niet door onze eigen wil), en wel door middel van het offer dat aan God is gebracht.

We zullen bemerken dat de brief hier niet spreekt over het meedelen van leven, of over een praktische heiliging die bewerkt wordt door de Heilige Geest ²⁹: het onderwerp is de Persoon van Christus opgevaren in de hoge, en de krachtige uitwerking van Zijn werk. En dit is belangrijk met betrekking tot de heiliging, omdat het aantoont dat heiliging de volledige afzondering is van de mens voor God, hij behoort Hem toe als gekocht met de prijs van het offer van Jezus, en is Hem toegewijd door middel van dat offer. Eenmaal nam God de onreine Joden tussen de mensen uit en stelde hen afzonderlijk - Hij wijdde hen aan Zichzelf; zo nam Hij nu de geroepenen uit dat volk; en, God zij dank, ook ons, door middel van het offer van Jezus.

Maar er is in dit offer nog een element, waarop al is gewezen, waarvan de brief hier de kracht toepast op gelovigen: namelijk dat het offer eens voor altijd is. Het laat geen herhaling toe. Als wij ons verblijden in de gevolgen van dit offer, is onze heiliging wat de aard ervan betreft, eeuwig. Ze houdt nooit op. Ze wordt nooit herhaald. Wij behoren voor eeuwig God toe in overeenstemming met de krachtige uitwerking van dit offer. Zodoende heeft onze heiliging, onze afzondering voor God met het oog op het werk dat deze tot stand heeft gebracht al de vastheid van de wil van God, en draagt ze het stempel van al die genade waaruit ze is voortgekomen. Onze afzondering bezit ook, in haar

---

²⁸ Let hier niet alleen op de vervanging van de typen uit de wettische eredienst door de werkelijkheid, maar ook op het verschil in beginsel. De wet eiste van de mens dat hij, om rechtvaardig te zijn, de wil van God zou doen, en terecht. Dat was de gerechtigheid van de mens. Hier neemt Christus op Zich die wil te doen, en Hij heeft die vervuld door Zichzelf op te offeren. Dat Hij zo de wil van God gedaan heeft, is de grondslag van onze betrekking tot God. Gods wil is gedaan, en wij zijn aangenomen. Als uit God geboren is het onze vreugde de wil van God te doen, maar dit doen we niet om aangenomen te worden, maar uit liefde en krachtens de nieuwe natuur.

²⁹ Hij spreekt wel over deze heiliging in de vermaningen, in hoofdstuk 12:14. Maar in de leer van de brief wordt „heiliging” niet gebruikt in de praktische betekenis van wat in ons gewerkt wordt.

natuur, de volmaaktheid van het werk zelf, waardoor ze tot stand werd gebracht, en eveneens de duurzaamheid en blijvende kracht van de krachtige uitwerking van dit werk. Maar de gevolgen van dit werk zijn niet beperkt tot deze afzondering voor God. Het punt dat we al behandeld hebben sluit in zich onze wijding door God Zelf, door middel van het volmaakte werkzame offer van Christus, die de wil van God vervulde. En nu wordt de positie, die Christus heeft ingenomen, nadat Hij zichzelf heeft opgeofferd, gebruikt, om ons duidelijk te laten zien in welke toestand dit offer ons heeft gebracht voor het aanschijn van God.

De priesters bij de Joden - want deze tegenstelling wordt nog steeds volgehouden - *stonden* voortdurend voor het altaar om dezelfde offers te herhalen die nooit zonden konden wegnemen. Maar deze Mens is, nadat Hij één slachtoffer voor deze zonden geofferd heeft, voor altijd ³⁰ *gaan zitten* aan de rechterhand van God. Nu Hij voor de Zijnen alles volbracht heeft wat betreft hun voorstelling aan God, zonder vlek of rimpel, wacht Hij daar op het ogenblik dat Zijn vijanden tot Zijn voetbank gemaakt zullen worden, volgens psalm 110: "Zit aan mijn rechterhand, totdat Ik uw vijanden gezet zal hebben tot een voetbank uwer voeten". En de Geest deelt ons de belangrijke, voor ons zo oneindig kostbare reden mee: "Want door één offerande heeft hij voor altijd hen volmaakt, die geheiligd worden".

Hier in vers 14, en ook in vers 12, waarvan vers 14 afhankelijk is, heeft het woord "voor altijd" de betekenis van: blijvend - ononderbroken voortdurend. Hij zit "voor altijd" en wij zijn "voor altijd" volmaakt, in de kracht van Zijn werk en in overeenstemming met Gods volmaakte gerechtigheid, in welke een overeenkomstig welke Hij aan de rechterhand van God zit in Zijn troon; en in overeenstemming met wat Hij persoonlijk daar is; want dat Hij door God is aangenomen blijkt uit het feit dat Hij aan Zijn rechterhand zit. En Hij is daar voor ons.

Het is een gerechtigheid die past bij de troon van God, ja, de gerechtigheid van die troon *zelf*. Deze gerechtigheid verandert nooit en houdt nooit op. Hij is daar voor altijd gaan zitten. Als wij geheiligd zijn - afgezonderd voor God - door deze offerande in overeenstemming met de wil van God Zelf, zijn we ook door hetzelfde offer volmaakt gemaakt voor God; daar we aan Hem voorgesteld zijn in de Persoon van Jezus.

We hebben gezien dat deze positie van de gelovigen haar oorsprong vindt in de wil, het welbehagen van God (een wil die de genade en het voornemen van God in zich verenigt), en dat de grondslag en tegenwoordige

zekerheid ervan rust in het volbrachte werk van Christus; de volkomenheid van dit werk wordt hierin gezien, dat Hij die het volbracht aan de rechterhand van God zit. Maar het getuigenis - want om van deze genade te genieten moeten we ze met goddelijke zekerheid kennen; en hoe groter de genade is, hoe meer onze harten geneigd zijn er aan te twifelen - het getuigenis waarop wij het geloven moet goddelijk zijn. En het is goddelijk: *de Heilige Geest* getuigt het ons. De wil van God is de oorsprong van dit werk; Christus, de Zoon van God heeft het volbracht; de Heilige Geest geeft getuigenis ervan aan ons. Als gevolg wordt ons hier niet slechts het volbrengen van het werk duidelijk voorgesteld, maar de toepassing ervan op het volk, dat door genade geroepen en geopenbaard is. De Heilige Geest getuigt het ons: "Hun zonden en wetteloosheden zal ik geenszins meer gedenken".

Gezegende positie! De zekerheid, dat God onze zonden en wetteloosheden *nooit* meer zal gedenken, berust op de onwrikbare wil van God; op het volmaakte offer van Christus, die nu als gevolg van Zijn werk aan de rechterhand van God zit, en op het zeker getuigenis van de Heilige Geest. Het is een kwestie van *geloof* dat God onze zonden *nooit* meer zal gedenken.

We kunnen hier ook letten op de manier waarop het verbond ingevoerd wordt; want hoewel hij schrijft aan de "heilige broeders, deelgenoten van de hemelse roeping" zegt hij: "de Heilige Geest getuigt het *o n s*", de manier waarop hij hen aanspreekt past altijd in een brief aan de *Hebreeën* (gelovigen, natuurlijk, maar Hebreeën, die toch nog het karakter van het volk van God dragen). Hij spreekt niet rechtstreeks over het verbond, als een voorrecht waaraan christenen direct deel hebben. Hij zegt dat de Heilige Geest verklaart: "Ik zal (...) geenszins meer gedenken". Dit is de aanhaling. Hij zinspeelt alleen op het nieuwe verbond, en laat zodoende al de toepasselijkheid ervan op de tegenwoordige tijd rusten. Want nadat hij gezegd heeft: "Dit is het verbond" enz., wordt het getuigenis aangehaald als dat van de Heilige Geest, om het bewijs te leveren van het belangrijke punt dat hij behandelde, namelijk dat God onze zonden niet meer gedenkt. Maar hij zinspeelt op het verbond (dat de Joden bekend was daar God het hun tevoren had aangekondigd), dat het gezag van de Schrift verleent aan dit getuigenis, dat God geenszins meer de zonden gedacht van Zijn volk, dat geheiligd was en toegelaten in Zijn gunst. Tegelijkertijd worden hierdoor twee gedachten gewekt: (1) deze volkomen vergeving bestond niet onder het eerste verbond; en (2) de deur blijft open voor de zegening van het volk als het nieuwe verbond formeel zal worden opgericht.

Er wordt nog een praktische gevolgtrekking gemaakt: als de zonden vergeven zijn, is er geen offerande meer voor de zonde. Daar het ene offer vergeving *bewerkt heeft*, kunnen geen andere offers meer gebracht worden om vergeving te bewerken. Er kan wel een gedachtenis zijn van dit ene offer, van welke aard dit ook zijn mag; maar er kan geen offer zijn om de zonden weg te nemen die al weggenomen zijn.

---

³⁰ Het woord dat hier vertaald is met "voor altijd", is niet hetzelfde woord dat gebruikt wordt voor: eeuwig. Het heeft de betekenis van voortdurend, zonder onderbreking. Hij staat niet en gaat niet staan. Hij zit altijd, daar Zijn werk af is. Aan het einde zal Hij wel opstaan om ons te komen halen, en om de wereld te oordelen, zoals ditzelfde hoofdstuk ons nog meedeelt.

We staan daarom in werkelijkheid op volkomen nieuwe grond: namelijk dat onze zonden door het offer van Christus geheel en al zijn weggedaan, en dat voor ons, die geheiligd zijn en deelgenoten zijn van de hemelse roeping, een volmaakte en eeuwige altijd voortdurende reiniging tot stand is gebracht, dat ons vergeving is geschonken, en dat een eeuwige verlossing ons verworven is. Zodat wij, in Gods oog, zonder zonde zijn, op grond van de volmaaktheid van het werk van Christus, die aan Zijn rechterhand zit, die het ware heiligdom is binnengegaan, in de hemel zelf, om daar te zitten omdat Zijn werk volbracht is.

Zodoende hebben wij de volle vrijheid om in te gaan in het heiligdom (volle vrijmoedigheid) door het bloed van Jezus, door de nieuwe en levende weg, dat is Zijn vlees, die ons onberispelijk de toegang verschaft in de tegenwoordigheid van God Zelf, die Zich daar openbaart. Voor ons is de voorhang gescheurd en wat de voorhang deed scheuren om ons toe te laten heeft eveneens de zonde weggedaan die ons buitensloot. We hebben ook zoals we gezien hebben een grote Hogepriester over het huis van God, die ons in het heiligdom vertegenwoordigt.

Op deze waarheden berusten de vermaningen die volgen. Voor we deze nader bezien nog een woord over het verband dat bestaat tussen de volmaakte gerechtigheid en het priesterschap. Er zijn veel zielen die het priesterschap gebruiken als middel om vergeving te verkrijgen wanneer ze gefaald hebben. Zij gaan tot Christus als Priester, opdat Hij voor hen zal tussenbeide treden en de vergeving verwerven die zij zo graag willen, maar waarom zij God niet rechtstreeks durven vragen. Deze zielen - hoe oprecht ze ook zijn - hebben niet de vrijheid om in te gaan in het heiligdom. Zij nemen de toevlucht tot Christus om opnieuw in de tegenwoordigheid van God gebracht te worden. Hun toestand is praktisch die waarin de vrome Jood zich bevond. Zij zijn het werkelijk bewustzijn van hun positie voor het aangezicht van God in de kracht van het offer van Christus kwijt, of liever ze hebben het nooit bezeten. Ik spreek hier niet over al de voorrechten van de gemeente: we hebben gezien dat deze brief daar niet over spreekt. De gelovigen krijgen in deze brief de volgende positie: degenen aan wie de brief gericht wordt worden niet gezien als zittend in de hemelse gewesten, al zijn ze deelgenoten van de hemelse roeping; maar er is een volmaakte verlossing tot stand gebracht, voor het volk van God is alle schuld volkomen weggedaan, en God gedenkt hun zonden geenszins meer. Het geweten is volmaakt gemaakt – zij hebben geen geweten van zonden meer – krachtens het werk dat eens voor altijd volbracht is. Er is geen sprake meer van zonde; dat wil zeggen, van het toerekenen van zonden, de zonden zijn niet meer op hen voor Gods aangezicht, ze staan niet meer tussen hen en God. Dit kan ook niet, omdat het werk op het kruis volbracht is. Daarom is het geweten volmaakt. Hun Vertegenwoordiger en Hogepriester is in de hemel, er is daar een Getuige dat het werk reeds voor hen volbracht is.

Zodoende, al stelt deze brief hen niet voor als in het heilige der heiligen, als daar zittende, – zoals in de brief aan de Efeziërs – toch hebben zij volkomen vrijheid, volle vrijmoedigheid, om daar binnen te gaan. De vraag van de toerekening van de zonden bestaat niet meer. Hun zonden zijn aan Christus toegerekend. Maar Hij is nu in de hemel: het bewijs dat de zonden voor eeuwig uitgedelgd zijn. Daarom naderen gelovigen met volle vrijmoedigheid in de tegenwoordigheid van God Zelf, en wel altijd, daar zij voor eeuwig geen geweten van zonden meer hebben.

Wat is dan het doel van het priesterschap? Wat moet er gebeuren met betrekking tot de zonden die wij doen? Die onderbreken onze gemeenschap; maar ze brengen geen verandering in onze positie voor God, en evenmin in het getuigenis dat wordt afgelegd door de aanwezigheid van Christus aan de rechterhand van God. Evenmin doen ze een vraag rijzen betreffende de toerekening. Het zijn zonden tegen die positie, of tegen God, gemeten aan de verhouding waarin wij, terwijl we die positie innemen, tot God staan. Want de zonde wordt door het geweten afgemeten in overeenstemming met onze positie. De voortdurende aanwezigheid van Christus aan de rechterhand van God heeft voor ons deze tweeledige uitwerking: (1) voor altijd volkomen gemaakt hebben wij geen geweten van zonden meer voor het aangezicht van God, we zijn aangenomen; (2) als Priester verwerft Hij genade tot tijdige hulp, opdat we *niet* zondigen.

Maar de huidige uitoefening van het priesterschap van Christus heeft geen betrekking op zonden: wij hebben door Zijn werk geen geweten van zonden meer, we zijn voor altijd volmaakt. Er is een andere waarheid in verbinding hiermee die we in 1 Johannes 2 vinden: Wij hebben een Voorspraak³¹ bij de Vader, Jezus Christus, *de Rechtvaardige*. Onze gemeenschap met de Vader en met Zijn Zoon Jezus Christus is hierop gegrond en hierdoor veilig gesteld. Onze zonden worden niet toegerekend, want het zoenoffer is in al zijn waarde voor het aangezicht van God. Maar door de zonden

---

³¹ Er is een verschil in de bijzonderheden van het hogepriesterschap en het werk van de Voorspraak; maar dit raakt ons huidige onderwerp niet. De Hogepriester heeft te maken met onze toegang tot God; de Voorspraak met onze gemeenschap met de Vader en Diens regering over ons als kinderen. De brief aan de Hebreëën behandelt de grondslag waarop wij naderen en toont aan dat wij voor altijd volmaakt zijn gemaakt; en het tussenbeide treden van de Priester is in dat opzicht niet van toepassing op de zonden. Het maakt dat we barmhartigheid ontvangen en genade vinden tot tijdige hulp hier beneden, maar we zijn voor altijd volmaakt voor het aangezicht van God. Maar de gemeenschap wordt noodzakelijkerwijs onderbroken door de minste zonde of ijdele gedachte - ja, de gemeenschap was in werkelijkheid al verbroken, (zo niet als oordeel, dan toch in praktisch opzicht) voordat die ijdele gedachte er was. Hier komt de Voorspraak te hulp: "En als iemand gezondigd heeft", en de ziel wordt hersteld. Maar voor de gelovige is er nooit *toerekening* van zonde.

wordt de gemeenschap onderbroken; in onze gerechtigheid komt geen verandering - want onze gerechtigheid is Christus Zelf, die krachtens Zijn werk aan de rechterhand van God gezeten is; ook de genade verandert niet, want: "Hij is het zoenoffer voor onze zonden". Maar het hart heeft zich van God verwijderd, de gemeenschap is onderbroken. De genade handelt in de kracht van volmaakte gerechtigheid, en door middel van de voorspraak van Christus, ten behoeve van hem die gezondigd heeft; en zijn ziel wordt in gemeenschap hersteld. Ook is het niet zo dat wij hiervoor tot Jezus gaan; veeleer gaat Hij, ook als wij zondigen, tot God voor ons. Zijn aanwezigheid daar is het getuigenis van een onveranderlijke gerechtigheid die ons deel is. Zijn tussenbeide treden houdt ons staande op het pad dat wij te gaan hebben, of als Voorspraak herstelt Hij de gemeenschap die op die gerechtigheid berust.

De toegang tot God is voor ons altijd open. De zonde onderbreekt het genot dat we van de gemeenschap hebben; het hart is niet in gemeenschap met God. De voorspraak van Jezus is het middel om het geweten te doen ontwaken, en dit gebeurt door de werking van de Geest en het Woord. En wij keren, terwijl we ons vernederen, in de tegenwoordigheid van God Zelf terug. Het priesterschap en de voorspraak van Christus hebben betrekking op de toestand waarin een onvolmaakt, en zwak of falend schepsel op aarde verkeert: ze brengen hem in overeenstemming met de volmaaktheid van de plaats en heerlijkheid waarin de goddelijke gerechtigheid ons gesteld heeft. De ziel wordt erdoor staande gehouden of hersteld.

Vermaningen volgen. Daar wij het recht hebben zo tot God te naderen: "Laten wij naderen met een waarachtig hart. in volle zekerheid van het geloof". Dit is het enige dat tot eer is van de krachtige uitwerking van het werk van Christus en van de liefde die ons daartoe gebracht heeft dat wij ons in God kunnen verheugen. In de woorden die volgen wordt een toespeling gemaakt op de priesterwijding - een vanzelfsprekende toespeling, daar het onderwerp hier is: naderen tot God in het heilige der heiligen. De priesters werden besprenkeld met bloed en gewassen met water, en vervolgens naderden zij om God te dienen. Ik twijfel niet aan de toespeling op de priesters, toch is het heel natuurlijk dat de *doop* er aanleiding toe gegeven heeft. Over de *zalving* wordt hier niet gesproken - dat is de kracht of het voorrecht van het zedelijk recht dat wij hebben om te naderen.

Wat de grondslag van de waarheid betreft, kunnen we verder opmerken, dat dit de grondslag is waarop Israël in de laatste dagen zal staan. Hun plaats zal niet zijn in Christus in de hemel, evenmin zullen ze de Geest bezitten als Degene die de gelovige verenigt met Christus in de hemel; maar de zegen van Israël zal gegrond zijn op water en op bloed. God zal hun zonden geenszins meer gedenken, en zij zullen gewassen zijn in het reine water van het Woord.

De tweede vermaning is om te volharden in de belijdenis van de hoop zonder te wankelen. Hij, die de beloften gedaan heeft is getrouw. We moeten dit

vertrouwen in God niet alleen hebben wat onszelf betreft, maar we moeten ook op elkaar letten om elkaar te bemoedigen. En we moeten tegelijkertijd ook niet nalatig zijn in de openbare en gemeenschappelijke belijdenis van het geloof, door voor te geven dat we die belijdenis vasthouden terwijl we vermijden ons openlijk één te maken met het volk van de Heer in de moeilijkheden die aan de belijdenis van dit geloof voor de wereld verbonden zijn.

Bovendien, er was nog een motief voor deze openbare belijdenis: de dag naderde. We zien dat hier veeleer het oordeel wordt vastgesteld als hetgeen dat zij verwachtten, dan de komst van de Heer om Zijn volk op te nemen; en wel om op het geweten te werken, en te verhoeden dat christenen terugkeren tot de wereld, en hen te bewaren voor de invloed van mensen of mensenvrees. Vers 26 staat in verband met het voorafgaande gedeelte (vers 23-25), de laatste woorden hiervan wekken de gedachte aan de waarschuwing uit vers 26. Deze waarschuwing berust bovendien op de leer van de beide hoofdstukken 9 en 10 met betrekking tot het offer. Hij dringt erop aan te volharden in de volle belijdenis van Christus, want Zijn ene offerande, eenmaal gebracht, was het enige offer. Als iemand die beleden had de waarde van dit offer te kennen, het prijsgaf, was er geen ander slachtoffer waartoe hij de toevlucht zou kunnen nemen; ook kon dit offer nooit herhaald worden. Er bleef geen slachtoffer voor de zonden meer over.

Alle zonden waren vergeven door de krachtige uitwerking van dit slachtoffer: maar als zij, nadat zij de waarheid hadden gekend, de zonde kozen in plaats van dat offer, was er geen ander slachtoffer, wegens de volmaaktheid van het offer van Christus. Er bleef niets over dan het oordeel. Zo'n belijder, die de kennis van de waarheid ontvangen had en die had losgelaten, nam het karakter aan van een tegenstander. Het geval dan, dat hier wordt verondersteld, is dat iemand de belijdenis van Christus loslaat, daar hij er willens en wetens de voorkeur aan geeft - nadat hij de waarheid heeft gekend - om in overeenstemming met zijn eigen wil in de zonde te wandelen. Dit is duidelijk, zowel uit wat voorafgaat als uit vers 29.

Zodoende hebben we (hoofdstuk 6 en hoofdstuk 10) de twee grote voorrechten van het christendom, die het onderscheidt van het Jodendom, voor onze aandacht gekregen, met de bedoeling hen die het christendom belijden ervoor te waarschuwen dat het noodlottig is de waarheid los te laten, nadat men deze voorrechten had genoten. Want als iemand dit middel om behouden te worden *verwierp*, was er geen ander. Deze voorrechten waren (1) de geopenbaarde aanwezigheid en kracht van de Heilige Geest, en (2) het offer dat door zijn innerlijke en volstreekte waarde geen plaats liet voor welk ander ook. Deze twee voorrechten hadden een machtige uitwerking, aan de ene kant gaf het eerste een goddelijke drijfveer met de kracht om te handelen, en de openbaring van de tegenwoordigheid van God; anderzijds maakte het tweede de eeuwige verlossing bekend en de volmaaktheid van de aanbieder. Er bleef

geen middel over om iemand te bekeren die de geopenbaarde en gekende kracht van die tegenwoordigheid prijs gaf; er bleef geen ander offer over (dit zou, bovendien, de uitwerking van het eerste geloof hebben) na het volbrachte verlossingswerk van Christus. Dit werk was volmaakt, zowel met betrekking tot de verlossing, als tot de tegenwoordigheid van God door de Geest in het midden van de Zijnen. Er bleef niets anders over dan het oordeel.

Iemand die de wet van Mozes verwierp, stierf zonder barmhartigheid. Wat zouden nu diegenen verdienen van Godswege, die de Zoon van God met voeten traden, het bloed van het verbond, waardoor zij geheiligd waren, onheilig achtten, en de Geest van genade smaadden? Het was niet louter ongehoorzaamheid, hoe slecht dat ook geweest was; het was een verachten van de genade van God, en van wat Hij had gedaan in de Persoon van Jezus om ons van de gevolgen van de ongehoorzaamheid te verlossen. Enerzijds: wat bleef er over als zij dit verwierpen, terwijl ze wisten wat het was? Anderzijds hoe konden ze aan het oordeel ontkomen? want zij kenden een God die gezegd had dat Hem de wraak toebehoorde, en dat Hij zou vergelden; en ook: De Heer zal Zijn volk oordelen.

Let hier op de wijze waarop de heiliging wordt toegeschreven aan het bloed; en ook, dat belijders beschouwd worden als te behoren tot het volk. Het in het geloof aangenomen bloed heiligt de ziel voor God; maar het wordt hier ook gezien als een uitwendig middel om het volk af te zonderen. Iedereen die voor zichzelf erkend had dat Jezus de Messias is, en dat het bloed het zegel en de grondslag is van een eeuwig verbond, dat voorzag in eeuwige reiniging en verlossing van Godswege, en die erkend had dat hij door middel van dat bloed afgezonderd was voor God, als één die tot het volk behoorde - iedereen persoonlijk zou, indien hij dit verwierp, het als zodanig verwerpen: en er was dan geen mogelijkheid meer om hem te heiligen. Het oudere systeem had blijkbaar zijn kracht voor hem verloren, en het ware had hij prijsgegeven. Dit is de reden waarom er staat: "nadat wij de kennis van de waarheid ontvangen hebben".

Niettemin hoopte hij betere dingen, want er waren vruchten: tekenen van leven. Hij herinnert hen eraan, hoeveel zij geleden hadden voor de waarheid, en dat zij zelfs met vreugde de roof van hun goederen hadden aanvaard, omdat ze wisten dat ze een beter en blijvend bezit hadden in de hemel. Ze moesten deze vrijmoedigheid niet wegwerpen, het loon daarvan zou groot zijn. Want in waarheid hadden zij volharding nodig om, *nadat ze de wil van God gedaan hadden*, het belofde te ontvangen. En: Hij die komt, zal spoedig komen.

Op dit leven van geduld en volharding is het hoofdstuk van toepassing. Maar er is een beginsel dat de kracht is van dit leven, en dat het kenmerkt. Te midden van de moeilijkheden van de christelijke wandel, zal de rechtvaardige leven op grond van geloof; en als iemand

zich onttrekt, zal God geen behagen in hem hebben. "Maar", zegt de schrijver, terwijl hij zich zoals altijd onder de gelovigen plaatst, "*wij* behoren niet tot hen die zich onttrekken tot verderf, maar tot hen die geloven tot behoud van de ziel". Vervolgens beschrijft hij dan de werking van dit geloof, en bemoedigt hij de gelovigen door het voorbeeld van de ouden. Dezen hadden roem verworven door naar hetzelfde beginsel te wandelen als waarnaar de gelovigen nu geroepen werden te wandelen.

Hoofdstuk 11

De brief geeft ons aan het begin van het hoofdstuk 11 geen definitie van dit beginsel van het geloof, maar doet veeleer een uitspraak over de *kracht* en *werking* van het geloof. Het geloof verwerkelijk, of geeft het wezen aan de dingen die we hopen, en is voor de ziel een bewijs van de dingen die we niet zien.

In de reeks voorbeelden die hier wordt gegeven van de werking van het geloof zit veel meer orde dan men in het algemeen denkt; al is deze volgorde niet het voornaamste doel. Ik wil de voornaamste kenmerken aanstippen.

Allereerst met betrekking tot de schepping. Verdwaald in redeneringen, en God niet kennende, heeft de menselijke geest eindeloze verklaringen gezocht voor het bestaan van de dingen. Wie de theorieën heeft gelezen die men heeft bedacht over de schepping van het heelal, weet hoeveel verschillende systemen zijn uitgedacht, het ene nog ongerijmder dan het andere, om een verklaring te geven van dat wat volkomen eenvoudig wordt als het geloof *God* invoert. De moderne wetenschap, met een minder werkzame en meer praktische geest, blijft staan bij de twee oorzaken; en houdt zich maar weinig bezig met God. De geologie of aardkunde heeft de plaats ingenomen van de scheppingsleer der Hindoes, Egyptenaren, geleerden uit de oosterse beschaving en filosofen. Voor de gelovige is het duidelijk en eenvoudig. Door het geloof heeft zijn geest zekerheid en inzicht. God heeft, door Zijn Woord, alle dingen het aanzien gegeven. Het heelal is geen scheppende oorzaak; het is zelf een schepping, die werkt door een wet die God het heeft opgelegd. Iemand die gezag heeft, sprak. Zijn woord heeft goddelijke kracht: Hij spreekt en het *is* er. We gevoelen dat dit God waardig is; als God eenmaal Zijn plaats krijgt is alles eenvoudig. Sluit men God buiten, dan verliest de mens zich in de inspanningen van zijn eigen verbeeldingskracht. Zijn voorstellingsvermogen kan noch scheppen, noch geraken tot de kennis van een Schepper, omdat hij slechts werkt met de kracht van een schepsel.

Voordat er daarom nader wordt ingegaan op de bijzonderheden van de huidige gedaante van de schepping, luidt het Woord eenvoudig: "In den beginne schiep God de hemel en de aarde". Wat er ook plaats heeft gevonden tussen die schepping en de chaos - de aarde nu was woest en ledig - maakt geen deel uit van

de openbaring. Het is ook iets anders dan hetgeen bewerkt werd door de zondvloed, die ons wordt meegedeeld. Het begin van Genesis bevat geen geschiedenis van de bijzonderheden van de schepping zelf, evenmin de geschiedenis van het heelal. Het deelt het feit mee dat God in den beginne schiep, en daarna vermeldt het de dingen die betrekking hebben op de mens op aarde. Over de engelen wordt daar zelfs niet gesproken. Van de sterren staat er alleen: "God dan maakte... ook de sterren"; wanneer, wordt ons niet gezegd. Door het geloof verstaan wij daarom dat de werelden *door het woord van God geschapen* zijn.

Maar de zonde is in de wereld gekomen, en voor de gevallen mens moet gerechtigheid gevonden worden, opdat hij voor het aangezicht van God zal kunnen bestaan. God heeft een Lam ten slachtoffer gegeven. Hier wordt ons echter voorgesteld, niet de gave van Godswege, maar de ziel die door het geloof tot Hem nadert.

Door het geloof, dan, offert Abel aan God een beter slachtoffer dan Kaïn. Op grond van de openbaring die God al gedaan had, werd dat offer gebracht; met het inzicht, dat een door God onderwezen geweten had, in de positie waarin de offeraar stond. Door de zonde waren dood en oordeel ingekomen; deze waren ondraaglijk voor de mens, al moet hij ze ondergaan. Daarom moet hij naar God toegaan en dit belijden; maar hij moet gaan met een plaatsvervanger die de genade heeft gegeven. Hij moet gaan met bloed, dat tegelijkertijd de getuige is, zowel van het oordeel als van de volmaakte genade van God. Toen Abel dit deed, stond hij in de waarheid, en deze waarheid was gerechtigheid en genade. Hij nadert tot God en stelt het offer tussen zichzelf en God. Hij ontvangt het getuigenis dat hij rechtvaardig is - rechtvaardig in overeenstemming met het rechtvaardig oordeel van God. Want het offer stond in verbinding met de gerechtigheid die de mens had veroordeeld, en die ook de volmaakte waarde erkende van wat in de offerande had plaatsgevonden.

Het getuigenis is over zijn *offer*; maar Abel is rechtvaardig voor God. Niets kan er duidelijker en kostbaarder zijn wat dit aangaat. Niet alleen het offer wordt aangenomen, maar Abel die met het offer komt. Hij ontvangt van God dit getuigenis, dat hij rechtvaardig is. Heerlijke vertroosting! Maar het getuigenis wordt gegeven over zijn gaven, zodat hij al de zekerheid bezat van zijn aanneming, overeenkomstig de waarde van het offer dat gebracht werd.

Als ik tot God ga door het offer van Jezus, ben ik niet alleen rechtvaardig (ik verkrijg het getuigenis dat ik rechtvaardig ben), maar dit getuigenis wordt gegeven over mijn offerande; en daarom heeft mijn gerechtigheid de waarde en de volmaaktheid van het offer; dat wil zeggen: van Christus die Zich offerde aan God. Het feit dat wij van Godswege getuigenis verkrijgen dat wij rechtvaardig zijn, en tevens dat het getuigenis gegeven wordt over de gave die wij offeren (niet over de toestand waarin wij zijn) is voor ons van oneindig hoge waarde. Wij zijn nu voor God overeen-

komstig de volmaaktheid van het werk van Christus. Zo wandelen wij met God.

Door het geloof is ook, daar de dood het middel is geweest van mijn aanneming voor God, alles wat bij de oude mens hoort, voor het geloof te niet gedaan. De macht en de rechten zijn geheel en al vernietigd - Christus heeft zich er aan onderworpen. Als het God dan behaagt, gaan we zodoende naar de hemel zonder zelfs door de dood heen te gaan (vgl. 2 Kor. 5:1-4). God heeft dit gedaan voor Henoeh, voor Elia, als een getuigenis. Niet alleen zijn de zonden weggedaan, en is de gerechtigheid bevestigd door het werk van Christus, maar ook de rechten en de macht van hem die de macht over de dood heeft zijn geheel en al vernietigd. Misschien zullen we de dood smaken - we zijn door onze natuur aan de dood onderworpen; maar we bezitten een leven dat buiten het rechtsgebied van de dood ligt. Voor ons is de dood indien hij komt, slechts gewin; en al kan niets dan de kracht van God het lichaam opwekken of veranderen, deze kracht is in Jezus geopenbaard, en heeft reeds gewerkt in ons door ons levend te maken (vgl. Ef. 1:19); en die kracht werkt nu in ons in de kracht van de bevrijding van zonde, van de wet, en van het vlees. De dood, als de macht van de vijand, is overwonnen; en is voor het geloof "gewin" geworden, in plaats van een oordeel over de natuur te zijn. Het leven, de kracht van God in het leven, werkt in heiligheid en in gehoorzaamheid hier beneden, en de aard ervan wordt openbaar in de opstanding, of in de verandering van het lichaam. Het is een getuige van kracht met betrekking tot Christus, in Romeinen 1:4.

Maar er is hier nog een zeer lieflijke overweging, waarop we moeten letten. Henoeh ontving het getuigenis dat hij God behaagde, voordat hij werd weggenomen. Dit is zeer belangrijk en kostbaar. Indien wij met God wandelen, hebben we het getuigenis dat we Hem behagen. We genieten het lieflijke van de gemeenschap met God, we hebben het getuigenis van Zijn Geest. We genieten van Zijn omgang met ons in het besef van Zijn tegenwoordigheid. We hebben het bewustzijn dat we wandelen overeenkomstig Zijn Woord en de overtuiging dat Hij dit goedkeurt. Kortom, een leven door het geloof, met Hem en voor Zijn aangezicht, is een leven in het licht van Zijn aangezicht en in het genot van alles wat Hij in Zijn genade meedeelt en van een zeker getuigenis, dat van Hemzelf afkomstig is: dat we Hem behagen. Als een kind met zijn lieve vader wandelt en met hem praat, terwijl het geweten het kind nergens van beschuldigt - geniet het dan niet van het besef van de gunst van de Vader?

Als type stelt Henoeh hier de positie voor van de heiligen die de gemeente vormen. Hij werd ten hemel opgenomen krachtens een volkomen overwinning over de dood. Door de uitoefening van de soevereine genade stond hij buiten de regering en de gewone verlossing van God. Door de Geest legde hij getuigenis af van het oordeel over de wereld (Jud.: 14-15). Een wandel als die van Henoeh heeft God als voorwerp; men gelooft,

verwezenlijkt, dat Hij *is* – het belangrijke feit waar het om gaat in het leven; de wereld leidt dit leven echter alsof de mens alles heeft gedaan – en dat Hij belangstelt in de wandel van de mensen, dat Hij er kennis van neemt om diegenen te belonen die Hem ijverig zoeken.

Noach bevindt zich op het toneel van de regering van deze wereld. Hij waarschuwt anderen voor de komende oordelen, maar niet als iemand die er zelf buiten staat, al is hij een prediker van de gerechtigheid. Hij wordt zelf gewaarschuwd en ten behoeve van hemzelf: hij verkeert in de omstandigheden waarop de waarschuwing betrekking heeft. Het is de geest van de profetie. Hij wordt door vrees bewogen en hij bouwt een ark tot redding van zijn huis. Zodoende veroordeelde hij de wereld. Henoeh hoefde geen ark te bouwen om veilig door de zondvloed heen te komen. Hij maakte de zondvloed niet mee: God nam hem weg op uitzonderlijke wijze. Noach werd bewaard - erfgenaam van de gerechtigheid die naar het geloof is - voor een toekomstige wereld. Er is een algemeen beginsel dat het getuigenis van God aanneemt met betrekking tot het oordeel dat over de mensen zal komen, en ook het middel waarin God voorziet om aan dat oordeel te ontkomen: dat beginsel hoort iedere gelovige toe.

Maar er is een nog fijnere onderscheiding. Abel heeft het getuigenis dat hij rechtvaardig is; Henoeh wandelt met God, behaagt God en wordt vrijgesteld van wat het deel is der hele mensheid; hij verkondigt als het ware van boven af het lot dat de mensen te wachten staat, en ook de komst van Hem die het oordeel zal uitoefenen. Hij gaat in zijn getuigenis door tot de verre toekomst, waarin de raadsbesluiten van God vervuld worden. Maar noch Abel, noch Henoeh, veroordeelden zo beschouwd de wereld als datgene waardoor zij op reis waren, omdat zij geen aanwijzing ontvingen die bestemd was voor hen die in de wereld woonden. Dit was wel het geval met Noach; al wordt de profeet verlost, hij bevindt zich toch te midden van de geoordeelde mensen. De gemeente staat daarbuiten. De ark van Noach veroordeelde de wereld; het getuigenis van God was genoeg voor het geloof, en hij beërft een wereld die verwoest was, en ook (wat alle gelovigen toebehoort) de gerechtigheid die naar het geloof is, waarop de nieuwe wereld ook gegrond is.

Dit is het geval met het Joodse overblijfsel in de laatste dagen. Zij gaan door de oordelen heen, waaruit wij, daar wij niet tot de wereld behoren, genomen zijn. Terwijl ze zelf een aanwijzing ontvangen hebben wat betreft de wegen van Gods regering op aarde, zullen zij tegenover de wereld getuigen van de komende oordelen, en zij zullen erfgenamen zijn van de gerechtigheid die naar het geloof is. Zij zullen van die gerechtigheid getuigen op een nieuwe aarde, waarop de gerechtigheid haar loop zal hebben in het oordeel, uitgevoerd door Hem die dan gekomen is, en wiens troon de wereld, waarin Noach zelf faalde, zal staande houden. De woorden: “een erfgenaam van de gerechtigheid die naar het geloof is”, wijzen er mijns

inziens op dat dit geloof, dat enkelen geleid had, in zijn persoon werd samengevat, terwijl de hele ongelovige wereld veroordeeld werd. Terwijl Noach voordat het oordeel kwam van dit geloof getuigt, gaat hij door het oordeel heen; en als de wereld vernieuwd is, is hij een openbaar getuige van Gods zegen die op het geloof berust, al is uiterlijk alles veranderd. Zo stelt Henoeh de gelovigen voor van de tegenwoordige tijd, en Noach het Joodse overblijfsel ³².

Nadat de Geest de grote fundamentele beginselen van het werkzame geloof heeft vastgesteld, geeft Hij vervolgens (vs. 8) voorbeelden van het goddelijke leven in aparte personen, altijd in verband met wat de Joden bekend was en wat het hart van een Hebreëer wel moest erkennen; en tevens in verband met het doel van de brief en met de behoeften van de christenen onder de Hebreëen.

In wat voorafgaat, hebben we een geloof gezien dat eerst God de Schepper belijdt, en verder de grote beginselen erkent van de betrekkingen van de mens tot God, en wel tot aan het einde toe op aarde. In wat volgt, vinden we eerst de volharding van het geloof wanneer het niets bezit, maar op God vertrouwt en wacht, zeker van de vervulling. Dit is van vers 8 tot 22.

We kunnen dit gedeelte als volgt onderverdelen: eerst zien we het geloof dat de plaats inneemt van vreemdelingschap op aarde, en op die plaats blijft, omdat er iets beters verwacht wordt; ondanks zwakheid vindt dit geloof de kracht die vereist is voor de vervulling van de beloften. Dit is van vers 9 tot 16. De uitwerking van dit geloof is; dat de gelovigen ingaan tot de vreugde van een hemelse hoop. Als vreemdelingen in het land der belofte, zonder hier beneden te genieten van de vervulling van de beloften, verwachten zij betere dingen: dingen die God daarboven bereidt voor hen die Hem liefhebben. Voor hen heeft Hij een stad bereid. Zij stemmen met God overeen in Zijn eigen gedachten, hun verlangens beantwoorden (door genade) aan de dingen waarin Hij behagen schept: zij zijn de voorwerpen van Zijn bijzondere zorg. Hij schaamt Zich niet voor hen om hun God genoemd te worden.

Abraham volgde niet alleen God naar een land dat Hij hem aanwees, maar, terwijl hij daar als vreemdeling verblijft en het beloofde land niet in bezit heeft, wordt hij door de machtige genade van God opgeheven tot de sfeer van Zijn gedachten. En terwijl hij geniet van de gemeenschap met God en van de mededelingen die Hij in Zijn genade doet, steunt hij voor de tegenwoordige tijd op Hem, aanvaardt de positie van vreemdeling op aarde, en verwacht als het deel van zijn geloof de “hemelse” stad, waarvan God de ontwerper en bouwmeester is. Er was, om zo te zeggen, niet duidelijk geopenbaard wat het onderwerp was van deze

---

³² In werkelijkheid van allen die bewaard worden voor het toekomstig aardrijk. Hun toestand komt tot uitdrukking aan het eind van Openbaring 7, die van de Joden in de eerste verzen van hoofdstuk 14.

hoop, zoals dat het geval was toen Abraham door God geroepen was. Maar aangezien hij dicht genoeg bij God wandelt om te weten wat men geniet in Zijn tegenwoordigheid, en daar hij zich er van bewust is dat hij de vervulling van de belofte niet heeft ontvangen, legt hij beslag op de betere dingen, en verwacht ze – al ziet hij ze slechts in de verte, en blijft hij een vreemdeling op aarde, zonder terug te denken aan het land waaruit hij was weggetrokken.

De bijzondere toepassing van deze eerste beginselen van het geloof op de Hebreeuwse christenen is overduidelijk. Het zijn de beginselen van het gewone geloofsleven voor alle gelovigen.

Het tweede karakter van het geloof dat ons in dit gedeelte wordt voorgesteld, is het volkomen vertrouwen op de vervulling van de beloften - een vertrouwen dat het geloof handhaaft, ondanks alles wat ertoe zou kunnen leiden dat dit vertrouwen wordt verstoord. Dit is van vers 7-22.

Vervolgens vinden we, in het tweede gedeelte van onze hoofdingeling, dus in de verzen 23-27, dat het geloof zich een weg baant ondanks alle moeilijkheden die het beletten willen voorwaarts te gaan. En vanaf vers 28 tot vers 31 openbaart het geloof zich in een vertrouwen, dat op God steunt met betrekking tot het gebruik van de middelen die Hij ons aanbiedt, en waarvan de natuur geen gebruik kan maken. Tenslotte vinden we in algemene zin de kracht, waarvan het geloof de oorsprong is, en het lijden dat de wandel van het geloof kenmerkt ³³.

Een algemene karaktertrek is al de genoemde voorbeelden eigen, namelijk, dat zij, die hun geloof geoefend hebben, de vervulling van de belofte niet ontvangen hebben. De toepassing hiervan op de toestand van Hebreeuwse christenen is duidelijk. Overigens genoten deze voortreffelijke geloofshelden, hoe geëerd ze ook mochten zijn onder de Joden, niet de voorrechten die christenen bezaten. God had in Zijn raadsbesluiten voor ons iets beters voorzien.

Laten we op enige bijzonderheden letten. Het geloof van Abraham blijkt uit een volkomen vertrouwen op God. Als hij wordt geroepen om zijn eigen volk te verlaten, en de natuurlijke banden te verbreken, gehoorzaamt hij. Hij weet niet waar hij heen gaat: het is voor hem genoeg dat God hem de plaats zal aanwijzen. Nadat God hem daar gebracht heeft, geeft Hij hem niets. Hij woont daar in tevredenheid, in volmaakt vertrouwen op God. En hij won daarbij. Hij verwachtte de stad die fundamenten heeft. Openlijk belijdt hij dat hij een vreemdeling en bijwoner op aarde is (Gen. 23:4). Zodoende komt hij in de geest steeds

nader tot God. Al bezit hij niets, zijn genegenheden hebben hun vaste voorwerp. Hij verlangt naar een beter land en hij klemt zich nog rechtstreeks vast aan God. Hij verlangt niet naar zijn eigen land terug te keren; hij zoekt een vaderland. Zo is het ook met de christen. Toen Abraham Isaak offerde, bleek dat volstreekte vertrouwen in God, dat op Zijn bevel zelfs kon afzien van Gods eigen beloften die hij bezat naar het vlees. Hij was er immers van overtuigd dat God door de uitoefening van Zijn macht die beloften kon vernieuwen, waarbij Hij de dood en iedere hinderpaal zou overwinnen.

Zo heeft ook Christus afgezien van Zijn rechten als de Messias, en ging Hij in de dood, terwijl Hij Zich overgaf aan de wil van God en op Hem vertrouwde. En Hij ontving alles in de opstanding. En dat moesten de Hebreeuwse christenen ook doen, met betrekking tot de Messias en de beloften die aan Israël gedaan waren. Maar, als er eenvoudig geloof aanwezig is, is de Jordaan droog voor ons. We hadden er trouwens niet door kunnen gaan als de Heer niet voor ons erdoor was gegaan.

Merk hier op, dat als wij op God vertrouwen en alles opgeven voor Hem, wij er altijd bij winnen en wij iets meer leren van de wegen van Zijn macht. Want wanneer wij naar Zijn wil afzien van iets dat we al ontvangen hebben, behoren we van de macht van God te verwachten dat Hij iets anders zal geven. Abraham ziet af van de belofte naar het vlees. Hij ziet de stad die fundamenten heeft; hij kan verlangen naar een hemels vaderland. Hij staat Isaak af, in wie de beloften gedaan zijn, en hij leert de opstanding kennen, want God is onfeilbaar trouw. De beloften waren gegeven in Isaak. Daarom moest God hem teruggeven aan Abraham en wel door opstanding, als hij hem als slachtoffer offerde.

In Isaak ziet het geloof het onderscheid tussen het deel van Gods volk overeenkomstig Zijn uitverkiezing, en het deel van de mens die geboorterechten heeft overeenkomstig de natuur. Hier zien we de kennis van de wegen van God in zegening, en het oordeel.

Jakob, zwak en een vreemdeling, die niets anders had dan de staf waarmee hij over de Jordaan trok, aanbidt God door het geloof en hij kondigt het dubbele erfdeel aan van de erfgenamen van hem die door zijn broeders was verworpen - een type van de Heer, de Erfgenaam van alle dingen. Dit is de aanleiding tot aanbidding.

Door het geloof rekt Jozef, een vreemdeling, die hier Israël ver van hun eigen land voorstelt, op de vervulling van de aardse beloften ³⁴.

Deze voorbeelden zijn de uitdrukking van het geloof in de trouw van God, in de toekomstige vervulling van

---

³³ In het algemeen kunnen we zeggen: vers 8 tot 22 gaan over het geloof dat vol zekerheid steunt op de belofte; de volharding van het geloof. Van vers 23 tot het eind vinden we het geloof dat op God steunt in verband met de werkzaamheden en de moeilijkheden waartoe het geloof leidt: *de kracht van het geloof*.

---

³⁴ Merk op dat we in deze gevallen vinden: de rechten van Christus in de opstanding; het oordeel over de natuur en de zegening van het geloof, door genade; de erfenis van alle dingen, hemelse en aardse, beërfd door Christus; en de toekomstige terugkeer van Israël naar hun eigen land.

Zijn belofte. In wat volgt hebben we het geloof dat iedere moeilijkheid overwint die zich voordoet op het pad van de mens Gods, op de weg die God voor hem uitstippelt, terwijl hij als pelgrim verder reist naar de plaats waar hij van de beloften zal genieten.

Het geloof van de ouders van Mozes doet hen geen acht slaan op het wrede bevel van de koning, en zij verbergen hun kleine; in antwoord op hun geloof bewaarde God hem met buitengewone middelen, toen er geen andere weg meer open was om hem te redden. Het geloof redeneert niet; het gaat te werk van z'n eigen gezichtspunt uit, en laat het resultaat aan God over.

Maar de middelen die God gebruikte om Mozes in leven te houden, brachten hem op vrijwel de hoogste plaats in het koninkrijk. Hij verwierf daar alles wat die tijd kon bieden aan een man die zich evenzeer door zijn energie als door zijn karakter onderscheidde. Maar het geloof doet zijn werk en bezielt met goddelijke gevoelens, die de omringende omstandigheden niet beschouwen als het richtsnoer voor hun handelingen, zelfs al is de oorsprong van die omstandigheden aan de merkwaardigste voorzienigheden te danken.

Het geloof heeft zijn eigen voorwerpen, waarin God Zelf heeft voorzien; en het bestuurt het hart met het oog op die voorwerpen. Het geeft ons een positie en plaatst ons in betrekkingen die het hele leven beheersen, en geen ruimte laten voor andere motieven, en genegenheden in andere sferen die het hart zouden verdelen. Want de motieven en genegenheden die het geloof beheersen zijn door God gegeven, en wel met het doel om het hart te vormen en te besturen.

De verzen 24 tot 26 ontwikkelen dit punt. Het is een zeer belangrijk beginsel; want we horen vaak hoe de Voorzienigheid wordt aangevoerd als reden om niet door het geloof te wandelen. Er was nooit een merkwaardiger voorbeeld van de werking van Gods voorzienigheid dan in het geval van Mozes, die een plaats kreeg aan het hof van Farao. En de voorzienigheid bereikte haar doel. Dit zou niet het geval geweest zijn, als Mozes de positie niet had opgegeven waarin die voorzienigheid hem had gebracht. Maar het was geloof (dat wil zeggen, de goddelijke genegenheden die God in zijn hart had gewekt, en niet de voorzienigheid als richtsnoer en motief, waardoor het resultaat tot stand kwam waarvoor de voorzienigheid hem had bewaard en klaargemaakt. De voorzienigheid (God zij dank!) leidt de omstandigheden. Het geloof bestuurt het hart en de gedragingen.

Hier wordt gesproken over de door God beloofde beloning als een erkend voorwerp in de sfeer van het geloof. Die beloning is niet de beweegkracht; maar ze ondersteunt en bemoedigt het hart dat door het geloof handelt, doordat het ons oog richt op het voorwerp dat God aan onze genegenheden voorstelt. Die beloning maakt het hart los van het tegenwoordige, van de dingen die ons omringen (hetzij dingen die voor ons aantrekkelijk zijn of die ons kunnen bevreesd maken),

en verheft het hart en het karakter van degene die door het geloof wandelt, en versterkt hem op de weg van toewijding, die hem leidt naar het einddoel dat hij nastreeft.

Een beweeggrond te hebben buiten alles wat zichtbaar is, is het geheim van standvastigheid en van ware grootheid. We kunnen wel een voorwerp hebben en met het oog daarop handelen; maar we hebben een beweeggrond nodig buiten dat voorwerp - een goddelijke beweeggrond - om ons in staat te stellen op een manier die naar Gods gedachten is te handelen met betrekking tot dit voorwerp.

Het geloof verwezenlijkt ook de tussenkomst van God zonder Hem te zien; en verlost zodoende van alle vrees voor de macht van de mens - de vijand van Zijn volk. Maar de gedachte aan Gods tussenkomst brengt het hart in nog grotere moeilijkheden dan vrees voor de mensen. Als Zijn volk verlost moet worden, moet God tussenbeide komen, en wel in het oordeel. Maar zij zijn, evengoed als hun vijanden, zondaars; en het bewustzijn van zonde en het besef het oordeel te verdienen, vernietigen noodzakelijkerwijs het vertrouwen in Hem die de Rechter is. Durven zij Hem zien komen om Zijn macht in het oordeel te openbaren (want dit moet plaats vinden voor de verlossing van Zijn volk)? Is God *voor ons* - vraagt het hart - deze God die in het oordeel komt? Maar God heeft voorzien in het middel waardoor men veilig is als het oordeel wordt uitgeoefend (vers 28). Dit middel is schijnbaar verachtelijk en nutteloos, maar het is in werkelijkheid het enige dat Hem verheerlijkt met betrekking tot het kwaad waaraan wij schuldig zijn, en dat daardoor de kracht heeft om ons te beschermen voor het oordeel dat Hij uitoefent.

Het geloof erkende het getuigenis van God door te vertrouwen op de kracht van het bloed dat aan de deurposten gesprekend was, en het kon in volkomen veiligheid God in het oordeel laten komen - God die, als Hij het bloed zag, Zijn gelovig volk voorbij zou gaan. Door het geloof heeft Mozes het pascha gevierd. Let er op dat het volk door die daad - het strijken van het bloed aan de deurposten - toestemde, dat zij evenzeer de voorwerpen waren van Gods rechtvaardig oordeel als de Egyptenaren, God had hun gegeven wat hen voor het oordeel beschermde, maar dit deed Hij omdat zij schuldig waren en het oordeel verdienden. Niemand kan voor God bestaan.

Vers 29. Maar de kracht van God wordt geopenbaard, en wel geopenbaard in het oordeel. De natuur, de vijanden van Gods volk, menen dat ze droogvoets door dit oordeel heen kunnen gaan, zoals zij die door de verlossende macht beveiligd worden voor de rechtvaardige wraak van God. Maar ze worden door het oordeel verzwolgen, precies op dezelfde plaats waar het volk de verlossing vindt. Dit is een uiterst belangrijk beginsel. Daar waar het oordeel van God plaats vindt, daar is ook de verlossing. Gelovigen hebben dit werkelijk ervaren in Christus. Het kruis is de dood en het oordeel, de twee vreselijke gevolgen van de zonde, het lot van de zondige mens. Welnu,

voor ons zijn die dood en dat oordeel de verlossing waarin God heeft voorzien. Daardoor en daarin zijn wij verlost, en wij gaan (in Christus) door dood en oordeel heen en zijn nu buiten het bereik daarvan. Christus is gestorven en opgestaan; en het geloof brengt ons, door middel van datgene wat onze eeuwige ondergang geweest zou zijn, op de plaats, waar dood en oordeel voorgoed achter ons liggen, en waar onze vijanden ons niet meer kunnen bereiken. Wij trokken door zonder dat zij ons konden aanraken. De dood en het oordeel beschermen ons voor de vijand. Zij zijn onze veiligheid. Maar wij treden een nieuwe sfeer binnen, wij leven niet alleen krachtens de dood van Christus, maar ook krachtens Zijn opstanding.

Iedereen die meent louter in de kracht van de natuur door te kunnen trekken, (wie spreekt over dood, oordeel en Christus, de christelijke positie inneemt, en meent te kunnen doortrekken, al is de kracht van God in de verlossing niet met hem) wordt verzwoegen.

Met betrekking tot de Joden zal deze gebeurtenis bij de Rode Zee een aards tegenbeeld hebben. Want in feite zal de dag van Gods oordeel op aarde de verlossing van Israël inhouden, het volk dat dan tot bekering zal zijn gebracht.

De bevrijding bij de Rode Zee gaat verder dan de bescherming door het bloed in Egypte. Daar kwam God in Zijn heiligheid om het oordeel uit te oefenen over het kwaad, en de Israëlieten moesten beschermd worden voor dat oordeel, beschermd voor het rechtvaardig oordeel van God Zelf. En door het bloed werd God, die kwam om het oordeel uit te voeren, buiten gehouden en het volk werd in veiligheid gesteld voor de Rechter. Dit oordeel droeg het karakter van het eeuwige oordeel, en God had het karakter van Rechter.

Bij de Rode Zee werden ze niet alleen bevrijd van het oordeel dat hen bedreigde. God was *voor* het volk, Hij was werkzaam voor hen in Zijn liefde en macht ³⁵. Deze bevrijding was werkelijk een bevrijding: ze kwamen uit de toestand waarin ze slaven geweest waren, en Gods macht voerde hen zonder dat ze enig letsel opliepen door wat anders hun ondergang had moeten zijn. Zo stelt dit, in ons geval, voor Christus' dood en opstanding, waaraan wij deelhebben, de verlossing die Hij daarin volbracht heeft ³⁶, die ons binnenvoert in een volkomen nieuwe toestand die geheel en al buiten de natuurlijke toestand ligt. Wij zijn niet meer in het vlees.

In principe zal de aardse bevrijding van het Joodse volk (het gelovig overblijfsel) precies eender zijn. Gegrond op de macht van de opgestane Christus, en op het

---

³⁵ Staat vast, zegt Mozes, en ziet het heil van Jahweh.

³⁶ De doortocht door de Jordaan is een ander type; dit stelt voor de gelovige die in vrijheid is gesteld, en met geestelijk inzicht door het geloof in de hemelse gewesten binnengaat; het is zich ervan bewust met Christus gestorven en opgewekt te zijn. De Rode Zee spreekt van de kracht van de verlossing door Christus.

zoenoffer dat Zijn dood heeft bewerkt, zal die bevrijding tot stand gebracht worden door God, die tussenbeide zal komen ten behoeve van hen die zich door het geloof tot Hem wenden. Tegelijkertijd zullen Zijn vijanden (die ook de vijanden van Zijn volk zijn) vernietigd worden door hetzelfde oordeel dat de beveiliging is voor het volk dat zij verdrukt hebben.

Vers. 30. Toch waren alle moeilijkheden nog niet overwonnen omdat nu de verlossing volbracht was en de bevrijding tot stand gebracht was. Maar de God der redding was met hen; voor Hem verdwijnen de moeilijkheden. Wat voor een mens een moeilijkheid is, is het voor Hem niet. Het geloof vertrouwt op Hem, en gebruikt middelen die alleen dienen om dat vertrouwen tot uitdrukking te brengen. De muren van Jericho vallen bij het geschal van de trompetten, die van ramshorens waren gemaakt, nadat Israël zeven dagen om de stad heengetrokken was, en die trompetten zeven maal had laten schallen.

Vers 31. Hoewel al de kracht van de vijanden van God en Zijn volk nog onverzwakt is, maakt Rachab zich toch één met dat volk, voordat dit nog maar één overwinning behaald had, omdat het gevoelde dat God met hen was. Als vreemdeling voor Israël (wat het vlees betreft), ontkwam zij aan het oordeel dat God uitoefende over haar volk.

Vers 32. Hij treedt nu niet langer in bijzonderheden. Hoewel afzonderlijke personen nog altijd door het geloof moesten handelen, bood Israël, toen het zich eenmaal gevestigd had in het land van belofte, minder aanleiding tot voorbeelden van de beginselen waarnaar het geloof handelde. De Geest spreekt in algemene zin over die voorbeelden waarin het geloof weer bleek uit allerlei soorten volharding en de kracht van de volharding, en waarin het geloof de zielen in allerlei lijden staande hield. De roem van deze gelovigen was bij God, de wereld was hen niet waard. Niettemin hadden zij niets ontvangen van de vervulling van de beloften, zij moesten door het geloof leven, evenals de Hebreëen, aan wie de brief was gericht. Dezen hadden echter voorrechten die de gelovigen van de oude dag volstrekt niet bezeten hadden. Noch dezen, noch genen (de christenen) waren tot volmaaktheid gekomen, dat wil zeggen tot de hemelse heerlijkheid, waartoe God ons geroepen heeft en waarin wij zullen delen. Abraham en anderen verwachtten deze heerlijkheid; zij hebben die echter niet bezeten. God wilde die hun niet geven zonder ons. Maar Hij heeft ons niet alleen door dezelfde openbaringen geroepen, als die Hij aan hen gedaan had. Voor de dagen van de verworpen Messias had Hij "iets beters" bewaard. Hemelse dingen zijn dingen van de tegenwoordige tijd geworden, dingen die volkomen geopenbaard zijn, en die de gelovige werkelijk in de Geest bezit, door de vereniging van de heiligen met Christus, en de toegang nu in het heiligdom door het bloed van Christus.

Wij hebben niet met een belofte te doen, en met een plaats waar wij de blik op kunnen richten, maar die we slechts van buitenaf kunnen benaderen, en waarin het nog niet is toegestaan binnen te treden, zodat onze

betrekking tot God niet gegrond zou zijn op het ingaan binnen de voorhang - het ingaan in Zijn eigen tegenwoordigheid. Wij gaan nu met vrijmoedigheid binnen. Wij behoren tot de hemel; ons burgerschap is daar; wij zijn daar thuis. De hemelse heerlijkheid is ons huidig deel, daar Christus als Voorloper voor ons is ingegaan. Wij hebben in de hemel een Christus, die de verheerlijkte Mens is. Dit had Abraham niet. Hij wandelde op aarde met een hemelse gezindheid, terwijl hij een stad verwachtte, en gevoelde dat niets anders de verlangens kon bevredigen die God in zijn hart had gewekt. Maar hij kon niet met de hemel verbonden zijn door middel van een Christus die daar werkelijk zit in de heerlijkheid. Dat is wel *ons* huidig deel. Wij kunnen zelfs zeggen dat wij daar met Hem verenigd zijn. De positie van de christen is heel anders dan die van Abraham. God had voor ons iets beters voorzien.

De Geest ontwikkelt hier niet volledig wat dit "betere" is, omdat de gemeente hier Zijn onderwerp niet is. Hij stelt, om de Hebreëen te bemoedigen, hun de algemene gedachte voor, dat gelovigen van de tegenwoordige tijd bijzondere voorrechten bezitten, waarvan zij door het geloof genieten, maar die zelf niet behoorden tot het geloof van gelovigen van de oude dag.

Wij zullen tot volmaaktheid komen, dat wil zeggen, tezamen in de opstanding verheerlijkt worden; maar er is een bijzonder deel dat nu aan de heiligen toebehoort, en dat de aartsvaders niet bezaten. Het feit dat Christus, als Mens, in de hemel is, nadat Hij de verlossing heeft volbracht, en dat de Heilige Geest, door Wie wij met Christus verenigd zijn, op aarde is, maakt dit hogere voorrecht dat aan de christenen verleend is, gemakkelijk te begrijpen. Dienovereenkomstig is zelfs de geringste in het koninkrijk der hemelen groter dan de grootste onder hen die voorgingen.

Hoofdstuk 12

De brief gaat nu over tot de praktische vermaningen, met betrekking tot de gevaren die in het bijzonder de Hebreeuwse christenen bedreigden. Deze vermaningen vloeien voort uit het leerstellig onderwijs in deze brief, dat van begin tot eind geschikt was om hen met moed te bezielen. Omringd door een wolk van getuigen zoals die in hoofdstuk 11, die allen hadden uitgesproken hoeveel beter het is, te leven in geloof aan beloften die nog onvervuld zijn, moesten zij zich ertoe gedrongen voelen hun voetstappen te volgen. Ze moesten met volharding de wedloop lopen die vóór hen lag, en boven alles afzien van alle moeilijkheden³⁷ en uitsluitend het oog gericht houden op Jezus, die de hele

³⁷ Dit is geen ongevoeligheid voor moeilijkheden; maar alleen op Christus zien en van de moeilijkheden afzien als we gevoelen dat ze er zijn. Dit is het geheim van het geloof. Er had niet gezegd hoeven te worden: "Weest in niets bezorgd", als er niets zou zijn dat geschikt is om onze bezorgdheid op te wekken. "Abraham lette niet op zijn eigen reeds afgestorven lichaam" (Rom. 4:9).

loopbaan van het geloof had gelopen, ondersteund door de vreugde die voor Hem was weggelegd, en die, toen Hij het einddoel bereikt had, in de heerlijkheid aan de rechterhand van God was gaan zitten.

Dit gedeelte stelt ons de Heer voor, niet als Degene die geloof schenkt, maar als Degene die Zelf de hele loopbaan van het geloof gelopen heeft. Anderen hadden een gedeelte van de weg afgelegd, hadden enige moeilijkheden overwonnen. De gehoorzaamheid en volharding van de Heer waren onderworpen aan iedere beproeving waarvoor de menselijke natuur gevoelig is. Mensen, de satan, het verlaten zijn van God, alles was tegen Hem. Zijn discipelen vluchten als Hij in gevaar is, Zijn vertrouwde vriend verraadt Hem; Hij heeft gewacht op iemand die medelijden had, maar Hij vond niemand. De vaders (van wie we in hoofdstuk 11 gelezen hebben) vertrouwden op God en werden uitgeholpen, maar wat Jezus betreft: Hij was een worm en geen man; Zijn keel was ontstoken door Zijn roepen. Zijn liefde tot ons, Zijn gehoorzaamheid aan Zijn Vader, ging alles te boven. Hij behaalde de overwinning door Zijn onderwerping, en Hij ontving een heerlijkheid, waarvan de verhevenheid evenredig is aan de diepte van Zijn vernedering en Zijn gehoorzaamheid. Die heerlijkheid is de enige rechtvaardige beloning, omdat Hij God volmaakt verheerlijkt heeft, daar waar Hij door de zonde was oonteerd. De vreugde en de beloningen die voor ons zijn weggelegd, zijn nooit de beweeggronden van de wandel van het geloof - we weten dit heel goed met betrekking tot Christus, maar het is niet minder waar in ons geval - het zijn bemoedigingen voor hen die in het geloof wandelen.

Welnu, Jezus, die de heerlijkheid bereikt heeft, die Hem toekwam, wordt voor ons een voorbeeld in het lijden dat Hij doormaakte, om die heerlijkheid te bereiken. Daarom moeten wij de moed niet verliezen of moe worden. Wij hebben nog niet, zoals Hij, ons leven verloren om God te verheerlijken en Hem te dienen. Het is merkwaardig hoe de apostel hen opdraagt zich vrij te maken van iedere vermindering, hetzij zonde of moeilijkheid; alsof ze niets anders hoefden te doen dan ze als nutteloos en ballast af te werpen. En werkelijk, als wij op Jezus zien, is er niets gemakkelijker; als we niet op Hem zien is er echter niets onmogelijker.

Er zijn twee dingen af te leggen: alle *last*, en de *zonde* die onze voeten zou omstrikken (want hij spreekt over iemand die een wedloop loopt). Het vlees, het menselijk hart, houdt zich bezig met zorgen en moeilijkheden; en hoe meer we daaraan denken, hoe meer we erdoor bezwaard worden. Het hart wordt verlokend door het voorwerp waarnaar het verlangt, het maakt zich er niet van vrij van. We strijden dus met een hart dat de zaak liefheeft waartegen wij strijden; wij maken er ons in gedachten niet los van. Als we op Jezus zien, is de nieuwe mens werkzaam; er is een nieuw voorwerp dat ons ontlast en los maakt van ieder ander voorwerp, door middel van een nieuwe genegenheid die haar plaats heeft in een nieuwe natuur: en in Jezus Zelf op Wie wij zien, is een werkelijke

kracht die ons vrij maakt.

Door het allemaal volkomen af te werpen wordt het voor ons gemakkelijk - door de blik te richten op iets dat het hart met andere dingen vervult en in een andere sfeer bezighoudt, waar een nieuw voorwerp en een nieuwe natuur op elkaar werken. En in dat voorwerp is een werkelijke kracht aanwezig die het hart geheel in beslag neemt, en alle andere voorwerpen uitsluit die alleen maar op de oude natuur werken. Wat men als last voelt, legt men gemakkelijk af. Alle dingen worden beoordeeld naar de werking die ze hebben op het doel dat we beogen. Als ik aan een wedloop deelneem en heel mijn aandacht is gericht op de prijs, zal ik een zak goud gemakkelijk wegwerpen. Het is een last voor me. Maar we moeten op Jezus zien. Alleen in Hem kunnen we iedere verandering gemakkelijk en zonder terughoudendheid afleggen. We kunnen de zonde niet met het vlees bestrijden.

Maar er is nog een soort beproevingen die van buiten komen: en die moeten niet worden afgelegd, die moeten we dragen. Christus, zoals we gezien hebben, ging door die beproevingen heen. We hebben niet zoals Hij, zelfs tot het vergieten van ons bloed, liever tegenstand geboden dan gefaald in onze trouw en gehoorzaamheid. In deze beproevingen nu, handelt God als Vader. Hij tuchtigt ons. Ze komen misschien, zoals in het geval van Job, van de kant van de vijand; maar de hand en de wijsheid van God zijn erin. Hij tuchtigt degene die Hij liefheeft. We moeten daarom de tuchtiging niet gering achten of er ons door laten ontmoedigen. We moeten ze niet gering achten, want Hij tuchtigt niet zonder beweegreden of oorzaak (bovendien: het is God die het doet). We moeten ons ook niet laten ontmoedigen, want Hij doet het in liefde.

Als wij ons leven verliezen voor het getuigenis van de Heer en in het tegenstand bieden tegen onze zonde, is de strijd voorbij en dit is geen tuchtiging, maar de eer om met Christus te lijden. In dit geval is de dood het tenietdoen van de zonde. Wie gestorven is, is vrij van de zonde; wie in het vlees geleden heeft, heeft afgedaan met de zonde. Maar tot op dat punt is het vlees in de praktijk (want wij hebben het recht ons dood te houden) nog niet tenietgedaan. En God weet de openbaring van getrouwheid in de nieuwe mens die voor de Heer lijdt, te verenigen met de tucht waardoor het vlees wordt gedood. Bijvoorbeeld de doorn die Paulus in het vlees had, verenigde deze twee dingen in zich. De doorn was smartelijk voor hem bij de uitoefening van zijn dienst, want het was iets dat geschikt was om hem verachtelijk te maken als hij predikte (en dit verdroeg hij ter wille van de Heer), maar die doorn hield tevens zijn vlees in bedwang.

Vers 9. Nu zijn wij onze ouders onderdanig die ons kastijden naar het hun goed dunkt; hoeveel te meer zullen we dan onderworpen zijn aan de Vader der geesten³⁸, die ons deelgenoot maakt van Zijn eigen

---

³⁸ "Vader der geesten" staat eenvoudig in tegenstelling tot "onze vaders naar het vlees".

heiligheid! Let hier op de genade, waarop de schrijver van de brief zich beroept. We hebben gezien hoe zeer de Hebreëen het nodig hadden dat ze gewaarschuwd werden - ze waren geneigd de wedloop van het geloof op te geven. Het middel om dit te voorkomen is ongetwijfeld, het hun niet aan waarschuwingen te laten ontbreken, maar toch ook door de ziel in volkomen verbinding te brengen met de genade. Dit alleen kan kracht en moed geven door vertrouwen in God.

Wij zijn niet gekomen tot de berg Sinai, tot de wet die eisen aan ons stelt; maar tot Sion, waar God Zijn macht openbaarde in het herstel van Israël, door Zijn genade, in de persoon van de uitverkoren koning. Wat de verantwoordelijkheid van het volk aangaat, was alles volkomen verloren; alle betrekking tot God op die grondslag was onmogelijk, want de ark was verloren, er was geen verzoendeksel meer, geen trouw van God meer onder het volk. Ikabod stond er op Israël geschreven.

Daarom zegt de apostel, wanneer hij over heiligheid spreekt: God houdt Zich in liefde met u bezig, zelfs in al het lijden dat ge moet doormaken. Hij heeft u niet alleen de vrije toegang tot Zichzelf gegeven, door het bloed en door de aanwezigheid van Christus voor ons in de hemel, maar Hij houdt Zich ook voortdurend bezig met al de bijzonderheden van uw leven. Zijn hand is in al uw beproevingen, Hij denkt onophoudelijk aan u, om u deelgenoot te maken van Zijn heiligheid. Dit gebeurt niet om heiligheid onzerzijds te eisen (hoe nodig dat ook altijd is), maar opdat wij deel zouden krijgen aan *Zijn* heiligheid. Wat een oneindige en volmaakte genade! Wat een middel! Het is het middel waardoor wij volmaakt van God Zelf kunnen genieten.

Vers 11. God verwacht niet van ons dat we deze oefeningen van onze ziel aangenaam vinden op het ogenblik zelf (ze zouden hun uitwerking missen als ze aangenaam waren) maar daarna, als de wil is gebroken, brengen ze de vreedzame vruchten van de gerechtigheid voort. De trots van de mens wordt gebogen als hij zich moet onderwerpen aan iets dat in strijd is met zijn wil. God krijgt dan ook een grotere (en steeds kostbaarder) plaats in zijn gedachten en in zijn leven.

Vers 12. Op de grondslag dan van de genade, worden de Hebreëen vermaand elkaar aan te moedigen op het pad van het geloof. Ze moeten waken voor elke kiem van zonde onder hen, hetzij in het toegeven aan de begeerten van het vlees, of in het prijsgeven van christelijke voorrechten voor iets van de wereld. Ze moesten zo moedig voortgaan, dat hun zichtbare vreugde en zegen (en dit is altijd een duidelijk getuigenis, dat ook over de vijand triomfeert), de zwakken deden gevoelen dat deze ook hun zeker deel waren. En zodoende zouden ze gesterkt en genezen, in plaats van ontmoedigd worden. Wat de omstandigheden aangaat moest het pad van de godsvrucht gemakkelijk begaanbaar gemaakt worden, een gebaande weg voor de zwakke en verlamde zielen; en dezen zouden meer dan de sterkere zielen de aangenaamheid en waarde van zo'n weg gevoelen.

Zoals we al gezegd hebben, de genade is het motief dat voor deze wandel wordt gegeven; maar de genade wordt hier voorgesteld in de vorm die we iets nauwkeuriger moeten beschouwen. Wij zijn niet genaderd, staat er, tot de berg Sinai. Daar hield de schrik voor de majesteit van God de mens op een afstand. Niemand mocht Hem naderen. Zelfs Mozes vreesde en beefde voor de aanwezigheid van Jahweh. Hiertoe is de christen niet gebracht. Maar, in tegenstelling tot zulke verhoudingen tot God als deze, wordt de hele toestand in het duizendjarige rijk in al zijn delen ontwikkeld; in overeenstemming echter met de wijze waarop wij deze delen nu kennen als dingen die we verwachten. We horen bij dit alles; maar het is duidelijk dat deze dingen nog niet tot stand gebracht zijn. Laten we ze noemen:

1. Sion;
2. het hemelse Jeruzalem;
3. de engelen en de algemene vergadering;
4. de gemeente van de eerstgeborenen, wier namen in de hemel zijn opgeschreven;
5. God, de Rechter van allen;
6. de geesten van de tot voleinding gekomen rechtvaardigen;
7. Jezus, de Middelaar van het nieuwe verbond en tenslotte;
8. het bloed van de besprenkeling, dat beter spreekt dan (het bloed van) Abel.

Over Sion als beginsel hebben we gesproken. Het is het tussenbeide komen van de soevereine genade (in de koning) na het verval, en te midden van het verval van Israël; een tussenkomst die het volk herstelt overeenkomstig de raadsbesluiten van God in heerlijkheid, en ook hun betrekkingen tot God Zelf. Het is de rust van God op aarde, de zetel van de koninklijke macht van de Messias. Maar, zoals we weten, is de erfenis van de Heer lang niet beperkt tot de aarde in al haar uitgestrektheid. Sion op aarde is de rust van Jahweh; het is niet de stad van de levende God - dat is het hemelse Jeruzalem, de hemelse hoofdstad, om zo te zeggen, van Zijn koninkrijk, de stad die fundamenten heeft, waarvan God Zelf ontwerper en bouwmeester is.

Nu de schrijver Sion hier beneden genoemd heeft gaat hij vanzelfsprekend over op Jeruzalem daarboven, maar dit voert hem de hemel binnen, en hij bevindt zich met het hele volk van God te midden van een schare van engelen, de grote algemene vergadering³⁹ van de onzichtbare wereld. Er is echter een bijzonder voorwerp waarop zijn oog rust in dit wonderheerlijke

---

³⁹ Het woord dat hier vertaald is met vergadering werd in het Grieks gebruikt voor een samenkomst van alle staten van Griekenland. In "de gemeente van de eerstgeborenen" is het woord "gemeente" in het Grieks de samenkomst van de burgers van één bepaalde staat.

en hemelse toneel. Het is de gemeente van de eerstgeborenen, wier namen in de hemel staan opgeschreven. Zij zijn daar niet geboren, ze zijn daar niet thuis zoals de engelen, die God voor de val bewaard heeft. Zij zijn de voorwerpen van de raadsbesluiten van God. Niet alleen gaan zij de hemel binnen: zij zijn de heerlijke erfgenamen en eerstgeborenen van God, overeenkomstig Zijn eeuwige raadsbesluiten, en in overeenstemming daarmee staan zij in de hemel geregistreerd. De gemeente, bestaande uit de voorwerpen van de genade, die nu in Christus geroepen worden, behoort door genade tot de hemel. Zij zijn niet de voorwerpen van de beloften, die, daar ze de vervulling van de beloften niet op aarde hebben ontvangen, daarvan zeker in de hemel zullen genieten. Zij verwachten geen ander land of burgerschap dan de hemel. De beloften zijn niet aan hen gericht. Zij hebben geen plaats op aarde. Voor hen is de hemel bereid door God Zelf. Hun namen zijn daar door Hem opgeschreven. Zij hebben de hoogste plaats in de hemel, die uitgaat boven de wegen van God in Zijn regering, belofte en wet op de aarde.

Dit voert ons in deze schildering van de heerlijkheid verder, tot God Zelf. Maar (nu we het hoogste punt bereikt hebben, wat het uitnemendste is in genade), wordt Hij gezien in een ander karakter, namelijk als de Rechter van allen, die van boven neerziet om alles wat beneden is te oordelen. Hiermee komen we tot nog een klasse van die zalige bewoners van de hemelse heerlijkheid: degenen die de rechtvaardige Rechter als de Zijnen erkende voordat de hemelse gemeente werd geroepen, en wel de geesten van de tot voleinding gekomen rechtvaardigen. Zij hadden hun loop beëindigd, zij hadden overwonnen in de strijd, zij wachtten nog slechts op de heerlijkheid. Zij hadden in verbinding gestaan met de wegen en handelingen van God op aarde, maar - daar zij trouw waren voordat de tijd van zegen voor de aarde gekomen was - ontvangen zij hun rustplaats en hun deel in de hemel.

Niettemin was het Gods voornemen de aarde te zegenen. Hij kon dit niet doen overeenkomstig de verantwoordelijkheid van de mens: zelfs Zijn volk was slechts als gras. Hij wilde daarom een nieuw verbond oprichten met Israël, een verbond van vergeving, en in overeenstemming waarmee Hij de wet in de harten van Zijn volk zou schrijven. De Middelaar van dit verbond was al verschenen en had alles gedaan wat nodig was voor de oprichting ervan. De heiligen onder de Hebreëen waren gekomen tot de Middelaar van het nieuwe verbond: zo was de zegen voor de aarde bereid en haar gearandeerd.

Tenslotte: het bloed van Christus was op aarde vergoten, als dat van Abel door Kaïn. Maar in plaats van te roepen van de aardbodem om wraak, zodat Kaïn een vluchteling en zwerver werd op de aarde (een treffend type van de Jood die schuldig is aan de dood van Christus), spreekt Christus' bloed van genade; en het vergoten bloed roept om vergeving en vrede te verwerven voor hen die het vergoten hebben.

Men zal bemerken dat, hoewel er sprake is van de

verschillende delen van de zegening in het duizendjarig rijk, met de grondslagen van die zegeningen, toch alles voorgesteld wordt overeenkomstig de huidige toestand van de dingen, voordat die tijd van zegen van Godswege komt. Wij hebben onze plaats hier wat betreft onze verhoudingen; maar er is slechts sprake van de geesten van de tot voleinding gekomen rechtvaardigen uit het Oude Testament; en alleen van de Middelaar van dit nieuwe verbond, het verbond zelf is nog niet opgericht. Het bloed roept, maar het antwoord, in de vorm van aardse zegen, is nog niet gekomen. Dit is gemakkelijk te begrijpen. Dit is precies in overeenstemming met de bestaande toestand van de dingen en werpt zelfs een duidelijk licht op de positie van de Hebreeuwse christenen en op de leer van de brief. Het belangrijke was voor hen dat ze zich niet afwendden van Hem, die van de hemelen sprak. Met Hem hadden zij te doen. We hebben gezien hoe zij in verbinding stonden met alles wat vooraf was gegaan, met het getuigenis van de Heer op aarde; maar in feite hadden zij nu te doen met de Heer Zelf, die van de hemelen sprak. Toen bewoog Zijn stem de aarde; maar nu sprak Hij met gezag van de genade en van de hemel uit, en kondigde Hij de ontbinding aan van alles waarop het vlees kon leunen of waarop het schepsel zijn verwachtingen kon baseren.

Alles wat kon wankelen, zou vergaan. Hoeveel noodlottiger zou het zijn zich af te wenden van Hem die nu spreekt, dan zelfs van de geboden van de Sinai! Dit doen beven van alle dingen (waarvan hier of in het overeenkomstige gedeelte in 2 Petr. 3 sprake is) gaat blijkbaar verder dan de grenzen van het Jodendom; maar het is toch bijzonder daarop van toepassing. Het Jodendom was het systeem dat het geheel bevatte van de betrekkingen tussen God en de mensen op aarde, overeenkomstig het beginsel van de menselijke verantwoordelijkheid. Dit hoorde allemaal bij de eerste schepping, maar het was in z'n oorsprongen vergiftigd. De hemel, de zetel van de macht van de vijand was ontwijd en bedorven. Het hart van de mens op aarde was verdorven en opstandig. God zal alle dingen doen beven en veranderen. Het resultaat zal zijn een nieuwe schepping waarin gerechtigheid zal wonen.

Ondertussen worden de eerstelingen van deze nieuwe schepping gevormd. In het christendom vormde God het hemelse deel van het onwankelbare koninkrijk; en het Jodendom, - het middelpunt van het aardse systeem en de menselijke verantwoordelijkheid - ging voorbij. Daarom kondigt de apostel aan dat alles zal beven - dat alles wat bestaat als de tegenwoordige schepping, terzijde gesteld zal worden. Met betrekking tot het tegenwoordige zegt hij alleen: dat "wij een onwankelbaar koninkrijk ontvangen", en hij wekt ons op God te dienen met ware godsvrucht, omdat onze God een verterend vuur is. Niet - zoals men vaak zegt - God buiten Christus, maar *onze* God. De uitdrukking: "een verterend vuur", duidt op Zijn karakter in heilige majesteit en in het rechtvaardige oordeel over het kwaad.

Dit hoofdstuk bevat meer dan één belangrijke waarheid die onze opmerkzaamheid verdient. De vermaningen zijn even eenvoudig als belangrijk, en behoeven maar weinige opmerkingen. Ze passen in de sfeer van de hele brief⁴⁰: ze hebben betrekking op het pad van de christen die hier beneden wandelt. De vermaningen vloeien dus niet voort uit de vereniging met Christus in de hemelse gewesten. Broederliefde, gastvrijheid, zorg voor de gevangenen, de volstreekte handhaving van de huwelijksband en de persoonlijke reinheid, het vermijden van geldzucht, dat zijn hier de onderwerpen van vermaning. Ze zijn uiterst belangrijk en staan in verbinding met de goede wandel van een christen; maar ze worden niet afgeleid uit de hogere en meer hemelse bronnen en beginselen van het christelijke leven zoals we vinden in Efeziërs en Kolossenzen. Zelfs al is er meer overeenkomst met de Romeinenbrief - want deze staat in het algemeen stil bij het leven in Christus in deze wereld, en stelt de opstanding van Christus voor, zonder door te gaan tot Zijn hemelvaart - toch zijn de vermaningen daar anders dan hier in Hebreeën. De volgende vermaningen houden verband met de omstandigheden waarin de Hebreeën zich bevonden, en berusten op de naderende afschaffing van en het oordeel over het Jodendom, waarvan zij zich nu voorgoed moesten afscheiden.

Als hij hen vermaant (vs. 7) om hen te gedenken die de kudde geleid hadden, spreekt hij van hen die al heengegaan waren, in tegenstelling met hen die nog leefden (vs. 17). Het einde van hun wandel kon voor de anderen een goede aanmoediging zijn om in hun voetstappen te treden, om te wandelen volgens dezelfde beginselen van het geloof dat hen tot zo'n verheven einddoel geleid had.

Bovendien verandert Christus nimmer. Hij is dezelfde, gisteren, heden en tot in eeuwigheid. Ze moesten daarom blijven bij de eenvoudigheid en zuiverheid van het geloof. Er is geen duidelijker bewijs, dat het hart praktisch niet in bezit is van wat rust geeft in Christus, dat het hart niet verwerkelijkt wat Christus is, dan het rusteloze zoeken naar iets nieuws: "velerlei en vreemde leringen". Het is ons leven en ons voorrecht op te groeien in de kennis van Christus. Het zoeken naar nieuwigheden die Hem vreemd zijn, is er een bewijs van dat Hij ons niet bevredigt. Maar wie niet genoeg heeft aan Jezus, kent Hem niet, of is tenminste vergeten wie Hij is. Het is onmogelijk van Hem te genieten en niet te gevoelen dat Hij alles is, dat wil zeggen, dat Hij genoeg is voor ons, en dat Hij, door de natuur van wat Hij is, al het andere uitsluit.

De apostel gaat nu verder spreken met het oog op het Jodendom, waarin de Hebreeën vanzelfsprekend geneigd waren bevrediging te zoeken voor het vlees. Zij waren geen Joden meer, die in het bezit waren van

⁴⁰ Er wordt alleen over gesproken in hoofdstuk 8:34 en op gezinspeeld in hoofdstuk 10:6.

de ware eredienst van God, een eredienst die zij als voorrecht bezaten, en waarop anderen niet het recht hadden om eraan deel te nemen. Het altaar van God behoorde nu de christenen toe. Christenen alleen hadden er recht op. Er was geen bestaansrecht meer voor een aardse eredienst, waarbij ingaan binnen het voorhangsel uitgesloten was, waarbij men niet kon ingaan in de tegenwoordigheid van God Zelf in het heiligdom – een eredienst, die een wereldlijke heerlijkheid had, die bij de beginselen van deze wereld hoorde en daar haar plaats had. Nu was het: of de hemel, of het kruis en de smaad. Het grote offer voor de zonde is gebracht; maar het brengt ons door de kracht ervan in het heiligdom, in de hemel zelf, waar het bloed is binnengedragen. En aan de andere kant brengt het ons buiten de legerplaats, dat wil zeggen, buiten een godsdienstig volk dat verbonden is met de wereld hier beneden; en het brengt ons in smaad en verwerping op aarde. Dit is het deel van Christus. In de hemel is Hij aangenomen, Hij is ingegaan met Zijn eigen bloed - op aarde is Hij veracht en verworpen.

Een wereldlijke godsdienst, die een systeem vormt waarin de wereld kan wandelen, en waarin het godsdienstige element is aangepast aan de mens op aarde, is de verloochening van het christendom.

Wij hebben hier geen blijvende stad, wij zoeken de toekomstige. Door Christus brengen wij onze offers van lof en dank. Door ook onze goederen te delen met anderen, door in allerlei opzicht goed te doen, brengen wij offers waaraan God een welbehagen heeft (vs. 16).

Dan vermaant hij hen om gehoorzaam te zijn aan degenen die, als verantwoordelijk tegenover God, waken over hun zielen, en die de heiligen voorgaan om hen verder te leiden. Deze gehoorzaamheid is een bewijs van die nederige geest van genade die alleen zoekt de Heer te behagen.

Het besef van deze verantwoordelijkheid is voor Paulus aanleiding om de gelovigen te vragen voor hem te bidden, maar hij verklaart daarbij dat hij stellig een goed geweten heeft. Wij dienen God, wij zijn bezig voor Hem, als Hij Zich niet met onszelf hoeft bezig te houden. Dat wil zeggen: de Geest van God werkt door middel van ons, als Hij ons niet met onszelf moet doen bezig zijn. Als dat wel het geval is, kan men als arbeider niet om de gebeden van de gelovigen vragen. Zolang de Geest ons in ons geweten moet oefenen, kunnen we ons geen arbeider van God noemen. Als het geweten goed is, kunnen we zonder voorbehoud vragen om de gebeden van de heiligen. De apostel vroeg er des te meer om, omdat hij hoopte hen zodoende te eerder terug te zien.

Ten slotte smeekt hij de zegen over hen af, terwijl hij God de titel geeft waarmee hij Hem zo vaak noemt: “de God van de vrede”. Deze titel is bijzonder kostelijk bij al de strijd in het hart van de apostel ten aanzien van de Hebreëen, bij alles wat hij aanvoert om te verhoeden dat hun liefde verkoelt, bij al de onstandvastigheid die de wandel van deze christenen verzwakte, en hun beproevingen bij het tenietgaan van wat zij als

standvastig en heilig beschouwden.

De Geest plaatst hen ook in de tegenwoordigheid van een opgestane Christus, en van een God die vrede had gemaakt en gewaarborgd door de dood van Christus, en daarvan het bewijs had gegeven in Zijn opstanding. Hij had Christus uit de doden teruggebracht, overeenkomstig de kracht van het bloed van het eeuwig⁴¹ verbond. Op dit bloed konden de gelovigen een hoop bouwen, die niets zou kunnen doen wankelen. Want het waren niet, zoals bij de Sinai, beloften die berustten op de voorwaarde van de gehoorzaamheid van het volk, maar ze berustten nu op de losprijs die betaald was, en op de volmaakte verzoening van hun ongehoorzaamheid. De zegen was daarom onveranderlijk, het verbond (evenals de erfenis en de verlossing) was eeuwig. De apostel bidt dat de God die dit tot stand had gebracht, in hen zou werken, om hun de volledige kracht en energie te geven om Zijn wil te doen, terwijl Hij Zelf in hen werkte wat in Zijn oog welbehaaglijk is (vs. 20-21).

Hij dringt er bij hen op aan acht te geven op de vermaning; hij had hun slechts enkele woorden geschreven. Hij, die de brief schreef, wil dat zij weten dat Timotheüs was vrijgelaten; hij zelf was al vrij; hij was in Italië. Deze omstandigheden bevestigen de gedachte dat het Paulus was, die deze brief schreef - een zeer belangwekkend punt, dat echter in geen enkel opzicht het gezag van de brief raakt.

De Geest van God geeft Zelf overal Zijn eigen gezag aan het Woord.

---

⁴¹ Het woord “eeuwig” is kenmerkend voor de brief aan de Hebreëen, in tegenstelling tot een systeem dat voorbijging. Er is sprake van eeuwige verlossing, eeuwige erfenis, ja, zelfs van de eeuwige Geest.

Oude Sporen 2009

